

CAPÍTOL II

MERCAT DE TREBALL I POLÍTIQUES D'OCUPACIÓ

1

PANORAMA GENERAL DEL MERCAT DE TREBALL

1.1.

INTRODUCCIÓ

En aquest apartat s'analitza el mercat de treball de l'any 2021 a partir de les fonts disponibles sobre la matèria: l'Enquesta de població activa, l'Enquesta trimestral del cost laboral de l'INE i els registres d'afiliació a la Seguretat Social (TGSS), així com les demandes d'ocupació, atur i contractes registrats al Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB).

També s'inclou en aquest apartat la segona actualització dels resultats obtinguts de la darrera revisió dels indicadors de l'índex de qualitat del treball (IQT), publicació del CES del 2019.¹

1.2.

ANÀLISI DE LES DADES D'AFILIACIÓ A LA SEGURETAT SOCIAL

L'any 2021 es tanca amb una mitjana de 473.763 treballadors i treballadores d'alta

a la Seguretat Social a les Illes Balears. Després de la forta caiguda de l'ocupació durant l'any 2020 a causa de la pandèmia, hi ha increment de l'ocupació. Així, respecte al 2020, l'afiliació ha crescut en 11.151 efectius, que en termes relatius suposa un increment del 2,4%. En comparació, en el conjunt d'Espanya les dades d'afiliació del 2021 experimenten un augment del 2,6% en termes interanuals.

És interessant analitzar, juntament amb l'evolució del nombre de persones ocupades, el nombre d'hores treballades. El 2020 es va donar el cas que les hores treballades van caure més intensament que l'ocupació, atesa la protecció de l'ocupació dels ERTO al llarg de l'any, amb una majoria d'activitats en suspensió en les quals es va mantenir l'ocupació (el personal treballador continuà d'alta a l'empresa) però sense treballar (per això van caure molt més les hores treballades). En canvi, i segons les dades de l'Ibestat, l'afiliació equivalent a temps complet puja el 2021 un 4,1% respecte a l'any anterior, per sobre del nombre total de treballadors del règim general (2,4%) (vegeu el quadre II-1.1).

Per sexe, les dones afiliades a la TGSS el 2021 són 220.354 i representen el 46,5% del conjunt d'afiliació. Els homes, per la seva part són 253.409 i suposen el 53,5% restant. Respecte el 2020 es dona un major increment de l'afiliació entre les dones

1. CONSELL ECONÒMIC I SOCIAL DE LES ILLES BALEARS (2019). *La qualitat del treball a les Illes Balears 2009-2018*. Estudi publicat el 2019 a proposta de la Comissió de Treball de la Memòria del CES i aprovada per la Comissió Permanent, en el qual es duu a terme una segona actualització del primer estudi del CES sobre els IQT, *La qualitat del treball. Una proposta d'indicador*, i SOIB, 2004.

(+2,8%) que entre el col·lectiu masculí (2,1%). Aquest fet explica com el pes de l'ocupació femenina ha passat del 46,3% en el 2020 a l'actual 46,5%. (vegeu el quadre II-1.2).

En el conjunt d'Espanya les dones ocupades representen el 46,6 % del total d'ocupats el 2021, un valor similar al del 2020. Històricament les dones tenien més pes sobre el total de la població ocupada a les Illes, si bé la incorporació de les dones en el mercat de treball s'ha incrementat arreu del territori, de manera que s'ha equiparat progressivament el percentatge de dones

ocupades sobre el total d'ocupats (vegeu el quadre II-1.3.).

Per sectors econòmics, el 2021 el sector dels serveis aglutina la major part de l'afiliació (383.777 de persones afiliades, el 81,0%); el segueix la construcció, amb 54.574 treballadors (11,5%); la indústria, amb 27.725 efectius (5,9%), i, finalment, l'agricultura, amb 6.748 persones (1,4%). Respecte al 2020, i atesa la recuperació de la mobilitat i de bona part de la temporada turística, el sector dels serveis ha experimentat el major increment de l'afiliació (2,7%). El segueixen l'agricultura (2,3%) i la construcció (2,1%).

QUADRE II-1.1. AFILIACIONS AL RÈGIM GENERAL DE LA SEGURETAT SOCIAL EN EQUIVALÈNCIA A JORNADA COMPLETA A LES ILLES BALEARS (2015-2021)

	Nombre d'afiliacions al règim general	% var. interanual	Afiliacions en EJC	% var. interanual
2015	330.097	3,4	296.829	3,5
2016	350.775	6,2	318.882	6,6
2017	374.371	6,3	343.382	7,4
2018	389.084	6,7	360.334	7,7
2019	398.020	3,9	366.711	4,9
2020	356.467	-10,4	325.035	-11,4
2021	364.915	2,4	338.386	4,1

Font: IBESTAT (2022). Afiliats i comptes de cotització a la Seguretat Social (dades TGSS). Disponible a: <https://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/treball/afiliacions-seguretat-social/c6d84018-046c-4e4e-b111-fb2f17416531> (Accedit: 26 juliol 2022)

EJC: Equivalència a jornada completa. Mitjana anual dels quatre trimestres.

QUADRE II-1.2. TREBALLADORS I TREBALLADORES EN ALTA LABORAL A LES ILLES BALEARS PER SEXE (2014-2021)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Total	410.635	432.487	455.257	480.471	496.712	506.882	462.613	473.763
Homes	217.352	230.473	243.004	257.513	266.283	271.511	248.213	253.409
Dones	193.282	202.014	212.253	222.958	230.429	235.371	214.400	220.354

Font: Tesoreria de la Seguridad Social (2022). Afiliacions en alta laboral. Disponible a: <https://www.seg-social.es/wps/portal/wss/internet/EstadisticasPresupuestosEstudios/Estadisticas/EST8/EST10> (Accedit: 28 juny 2022)

QUADRE II-1.3. EVOLUCIÓ DEL PES DE LA POBLACIÓ OCUPADA FEMENINA SOBRE EL TOTAL DE POBLACIÓ OCUPADA A LES ILLES BALEARS I ESPANYA (2014-2021)

	Illes Balears	Espanya
2014	47,1%	46,3%
2015	46,7%	46,2%
2016	46,6%	46,2%
2017	46,4%	46,2%
2018	46,4%	46,2%
2019	46,4%	46,4%
2020	46,3%	46,5%
2021	46,5%	46,6%

Font: Tesorería de la Seguridad Social (2022). Afiliaciones en alta laboral. Disponible a: <https://www.seg-social.es/wps/portal/wss/internet/EstadisticasPresupuestosEstudios/Estadisticas/EST8/EST10> (Accedit: 28 juny 2022)

En canvi, hi ha un lleuger descens de l'afiliació en el sector industrial, concretament del -0,3% (vegeu els quadres II-1.4 i IIA-1.1).

En el sector dels serveis, si bé l'hostaleria presenta creixements positius (1,7%), les activitats econòmiques que han experimentat un major increment de l'afiliació són les activitats relacionades amb l'ocupació (+36,7%), altres activitats professionals, científiques i tècniques (+12,6%), així com també el transport marítim (+10,3%), la investigació i el desenvolupament (+9,1%) i les activitats

sanitàries (+8,2%). En canvi, perden afiliació els serveis d'informació (-14,1%), les activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals (-7,6%) i les d'agències de viatges, operadors turístics, serveis de reserves i activitats relacionades (-7,4%). En la resta de sectors econòmics destaca l'increment de l'afiliació en la silvicultura i l'explotació forestal (+15,7%) i la fabricació de productes de cautxú i plàstic (+28,3%), i la caiguda de la fabricació d'un altre material de transport (-13,8%) i altres indústries manufactureres (-7,7%).

QUADRE II-1.4. CREIXEMENT DE L'OCUPACIÓ PER SECTORS D'ACTIVITAT A LES ILLES BALEARS (2020-2021)

	2020	2021	Var. abs.	Var. (%)
Total	462.613	473.763	11.150	2,4
Agricultura	6.599	6.748	150	2,3
Indústria	27.803	27.725	-79	-0,3
Construcció	53.442	54.574	1.132	2,1
Serveis	373.849	383.777	9.928	2,7

Font: Tesorería de la Seguridad Social (2022). Afiliaciones en alta laboral. Disponible a: <https://www.seg-social.es/wps/portal/wss/internet/EstadisticasPresupuestosEstudios/Estadisticas/EST8/EST10> (Accedit: 28 juny 2022)

Per règims, el 2021, el 77,0% de les persones afiliades d'alta a les Balears estan en el règim general, mentre que en el d'autònoms aquest percentatge és del 19,8%. La resta de personal treballador (3,1%) es classifica en els règims especials. En termes interanuals, augmenta sobretot l'afiliació dels règims especials: l'agrari (+4,0%) i el del mar (+3,5%), i creix de manera semblant en els règims majoritaris: general (+2,4%) i el d'autònoms (+2,5%) (vegeu el quadre II-1.5).

La importància dels autònoms en el teixit productiu balear és molt rellevant, i més si es té en compte que també hi ha assalariats dependents de treballadors autònoms. De fet, durant el 2021, un total de 30.976 persones assalariades, de mitjana, treballaven per a una persona autònoma, un 4,3% més que el 2020, però encara un 15,3% menys que el 2019. Així, si es considera el nombre de treballadors autònoms més els assalariats que tenen a càrrec, el pes que representen sobre el total de l'ocupació puja a un 26,1%².

Quant al tipus de contracte, del conjunt de treballadors amb informació sobre la tipologia del seu contracte (334.446 persones), 237.374 estan d'alta amb un contracte indefinit i representen el 71,0% del total. Alhora, els afiliats i afiliades amb un contracte temporal sumen 97.072 persones (el 29,0%). En termes interanuals, i dins un context de recuperació de l'activitat econòmica, els treballadors i treballadores amb un contracte

temporal són els que han experimentat un major increment, concretament del 10,1%. En canvi, el personal treballador de caire indefinit, que havia aguantat millor l'investida de la crisi derivada de la pandèmica, es manté o fins i tot cau lleugerament, un -1,0% respecte a les xifres del 2020.

Els treballadors fixos discontinus, per la seva banda, suposen 47.418 altes a la Seguretat Social de mitjana durant el 2021. Registren un descens del 6,2% en termes interanuals, després d'haver assolit el 2019 la xifra més alta de la sèrie històrica. De fet, el nombre de treballadors fixos discontinus no havia deixat de créixer malgrat els anys de recessió econòmica. Aquesta figura contractual té un marcat component estacional i s'ha vist afectada per una temporada turística atípica, que va començar més tard i es va perllongar fins ben entrada la tardor, tot i que ha seguit el patró estacional, amb increments a partir del mes de juny que s'allarguen fins al final del mes d'octubre; el mes de juliol és quan s'assoleix la punta (90.142 afiliacions) (vegeu el quadre II-1.6).

Per illes, l'afiliació es concentra en un 79,9% a Mallorca, la segueix Eivissa amb el 12,3% i Menorca amb el 6,5%. Finalment, Formentera concentra el 0,9% restant. Totes les illes mostren increments de l'afiliació respecte al 2020, i de forma més intensa a les Pitiüses: Formentera (+9,8%) i Eivissa (+6,3%). Menorca presenta un increment del 4,7%. Finalment, a Mallorca l'augment del nombre de treballadors i treballadores afiliats a la Seguretat Social és més discret, amb l'1,6% (vegeu el quadre II-1.7).

2. Vegeu la publicació periòdica *Evolució i perfil del treball autònom* de l'Observatori del Treball de les Illes Balears, disponible a: http://www.caib.es/sites/observatorideltreball/ca/perfil_autanoms/.

QUADRE II-1.5. TREBALLADORS EN ALTA LABORAL SEGONS EL RÈGIM A LES ILLES BALEARS (2014-2021)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	% var. 2021-2020
Total	410.635	432.487	455.257	480.471	496.712	506.882	462.612	473.763	2,4
Règim general	310.777	330.097	350.775	374.371	389.084	398.020	356.467	364.915	2,4
RE autònoms	83.243	85.932	88.043	89.949	91.923	93.668	91.674	93.997	2,5
RE treballadors de la llar	12.084	11.790	11.582	11.123	10.599	10.110	9.725	9.927	2,1
RE agrari	2.482	2.492	2.598	2.613	2.620	2.562	2.561	2.663	4,0
RE treballadors de la mar	2.048	2.177	2.259	2.413	2.486	2.522	2.185	2.262	3,5

Font: Tesoreria de la Seguridad Social (2022). Afiliaciones en alta laboral. Disponible a: <https://www.seg-social.es/wps/portal/wss/internet/EstadisticasPresupuestosEstudios/Estadisticas/EST10> (Accedit: 28 juny 2022)

QUADRE II-1.6. EVOLUCIÓ DE LES AFILIACIONS PER TIPUS DE CONTRACTE A LES ILLES BALEARS (2020-2021)

	Indefinits fixos discontinus (1)			Altres indefinits			Total d'indefinitos			Temporals			Total d'afiliats (2)		
	2020	2021	% variació	2020	2021	% variació	2020	2021	% variació	2020	2021	% variació	2020	2021	% variació
Gener	15.206	10.322	-32,12	189.619	188.020	-0,84	204.825	198.342	-3,17	91.867	79.983	-12,94	325.447	308.228	-5,29
Febrer	25.900	10.633	-58,95	190.804	188.130	-1,40	216.704	198.763	-8,28	97.557	80.627	-17,35	343.262	309.518	-9,83
Març	35.228	17.515	-50,28	189.310	188.045	-0,67	224.538	205.560	-8,45	85.597	80.596	-5,84	338.739	316.510	-6,56
Abril	65.664	23.211	-64,65	189.018	189.610	0,31	254.682	212.821	-16,44	83.128	82.320	-0,97	366.246	325.603	-11,10
Maig	82.360	48.717	-40,85	189.283	190.261	0,52	271.643	238.978	-12,02	84.765	92.721	9,39	384.770	362.499	-5,79
Juny	83.666	87.429	4,50	189.109	189.954	0,45	272.775	277.383	1,69	87.473	108.178	23,67	388.468	416.413	7,19
Juliol	85.719	90.142	5,16	188.821	190.348	0,81	274.540	280.490	2,17	99.194	128.183	29,22	401.191	438.186	9,22
Agost	84.384	89.856	6,48	188.772	188.402	-0,20	273.156	278.258	1,87	94.951	123.092	29,64	395.488	430.588	8,88
Setembre	79.725	86.824	8,90	188.979	189.685	0,37	268.704	276.509	2,90	86.549	111.025	28,28	383.930	416.386	8,45
Octubre	23.192	65.796	183,70	188.912	190.479	0,83	212.104	256.275	20,83	84.016	101.905	21,29	325.544	389.784	19,73
Novembre	13.754	21.351	55,23	188.499	192.714	2,24	202.253	214.065	5,84	82.002	88.829	8,33	313.732	334.834	6,73
Desembre	11.843	17.222	45,42	188.199	193.816	2,98	200.042	211.038	5,50	81.124	87.406	7,74	310.789	330.425	6,32
Mitjana anual	50.553	47.418	-6,20	189.110	189.955	0,45	239.664	237.374	-0,96	88.185	97.072	10,08	356.467	364.915	2,37

Font: Tesoreria de la Seguridad Social (2022). Afiliaciones en alta laboral. Disponible a: <https://www.seg-social.es/wps/portal/wss/internet/EstadisticasPresupuestosEstudios/Estadisticas/EST18/EST110> (Accedit: 28 juny 2022)

(1) Afiliacions al règim general. El total d'afiliats contractats inclou la categoria «no constan». El sumatori d'indefinitos i de temporals no es correspon amb el total.
 (2) El total d'afiliats al règim general.

QUADRE II-1.7. TREBALLADORS AFILIATS A LES ILLES BALEARS PER ILLES (2020-2021)

	2020	2021	Variació interanual	
			Absoluta	Relativa (%)
Total	462.612	473.763	11.151	2,4
Mallorca	372.576	378.415	5.839	1,6
Menorca	29.342	30.716	1.374	4,7
Eivissa	54.611	58.046	3.435	6,3
Formentera	3.744	4.109	366	9,8
Altres províncies	2.335	2.477	142	6,1

Font: Tesorería de la Seguridad Social (2022). Afiliaciones en alta laboral. Disponible a: <https://www.seg-social.es/wps/portal/wss/internet/EstadísticasPresupuestosEstudios/Estadísticas/EST8/EST10> (Accedit: 28 juny 2022)

Les dades de l'estadística del padró continuu a 1 de gener de 2022 mostren com les Illes Balears continuen sent la comunitat autònoma amb el percentatge més alt de població de nacionalitat estrangera sobre el total de població, amb el 18,8 %, seguida de Catalunya (16,2 %), la Comunitat Valenciana (15,3 %) i Múrcia (14,8 %). Les Balears estan 7,2 punts percentuals per sobre de la mitjana estatal, en què el pes dels estrangers és de l'11,6 %.

Segons dades de la TGSS, el 2021 es comptabilitzen, de mitjana, 88.931 treballadors d'alta de nacionalitat estrangera, la qual cosa suposa el 18,8 % del conjunt de treballadors d'alta a la Seguretat Social, dels quals el 8,3 % són persones de la Unió Europea i el 10,4 % són no comunitàries. Les Balears continuen sent la comunitat autònoma amb el major pes de població estrangera sobre el total de treballadors d'alta a la Seguretat Social.

El 2020, el nombre de treballadors estrangers ha experimentat un increment de l'afiliació del 6,4 %, més accentuat

en el cas dels treballadors no comunitàris (9,6 %) que en el cas dels treballadors comunitàris (2,6 %). En comparació, augmenta de manera més discreta el nombre de treballadors i treballadores de nacionalitat espanyola, concretament l'1,5 % (vegeu el quadre II-1.8 i el gràfic IIA-1.1).

Pel que fa a la nacionalitat, en el grup de països de la Unió Europea, els que aporten més mà d'obra al mercat de treball balear són Itàlia (que aporta el 27,2 % dels treballadors de la Unió Europea i el 12,0 % del total d'afiliats estrangers), seguida d'Alemanya (el 23,4 % i 10,3 % respectivament) i Romania (el 14,5 % i 6,4 % respectivament). Del total de treballadors comunitàris, un 62,9 % cotitza en el règim general, un 33,2 % són autònoms i el 4,0 % restant cotitzar a la resta de règims (vegeu el quadre IIA-1.2).

D'altra banda, el major nombre de treballadors estrangers afiliats no comunitàris prové, en primer lloc, del Marroc (el 17,4 % dels treballadors no comu-

nitari i el 9,6 % del total d'afiliats estrangers). En segon lloc, el 2021, els treballadors del Regne Unit, que des de l'1 de febrer de 2020 ja no formen part de la Unió Europea, suposen, amb 5.412 afiliats de mitjana, l'11,0 % dels treballadors no comunitaris i el 6,1 % del total. En tercer i quart lloc hi ha els treballadors provinents de Colòmbia i l'Argentina, amb el 8,3 % i el 7,5 % respectivament sobre el total de persones no comunitàries. En aquest col·lectiu també són majoria els que cotitzen al règim general (el 71,1 %). En canvi, els autònoms tenen una menor presència (19,0 %) entre els no comunitaris, si bé depèn molt de la nacionalitat, atès que en el cas de les persones de nacionalitat xinesa el percentatge d'autònoms assoleix el 51,4 %, i entre les de nacionalitat britànica, el 46,1 %. També és significatiu el pes de persones estrangeres extracomunitàries d'alta al règim de la llar (7,2 %), si bé en el cas del Paraguai o Bolívia s'arriba al 26,2 % i el 23,4 % del total respectivament (vegeu el quadre IIA-1.3 i IIA-1.4).

1.3.

ANÀLISI DE L'OCUPACIÓ SEGONS L'ENQUESTA DE POBLACIÓ ACTIVA: RESUM DE LES DADES GENERALS

L'Enquesta de població activa (EPA) estima 552.900 persones ocupades a les Illes Balears de mitjana el 2021. Aquesta xifra representa un increment de 24.675 efectius ocupats respecte al 2020, que en termes relatius equival a un increment del 4,7 %.

Es tracta d'un creixement relatiu més accentuat que amb les dades de Tresoreria, si bé les diferències metodològiques entre ambdues fonts són importants. El 2021 es reactiva l'activitat econòmica després de les restriccions imposades arran de la pandèmia i, tot i que encara no s'assoleixen les xifres d'ocupació prepandèmiques, aquestes se situen per sobre de les que es van assolir el 2017.

Pel que fa a les hores treballades, i després de la forta caiguda registrada el 2020, es dona un increment del 9,5% el 2021, per sobre de l'increment de l'ocupació. Aquest fet s'explica perquè el 2020 la caiguda de l'ocupació es va esmorteir gràcies a mesures engegades per les administracions públiques, com els expedients de regulació temporal de l'ocupació (ERTO). En canvi, el desplomament d'hores treballades va ser molt accentuat (-23,5%) (vegeu quadre II-1.9).

Tots els sectors econòmics mostren increments en el nombre de persones ocupades. Així, i continuant amb l'enquesta de població activa, el creixement més important es produeix en el sector agrari, que guanya 1.400 efectius, fet que equival a un increment del 27,0% en termes relatius. El sector de serveis guanya 21.200 ocupats respecte al 2020, la qual cosa suposa un increment del 4,9%. El sector industrial registra un augment de 1.000 efectius, que representa un 2,8% en termes relatius. Finalment, la construcció també augmenta en 1.000 persones ocupades, l'increment relatiu més suau, concretament de l'1,8% (vegeu el quadre II-1.10).

QUADRE II-1.8. TOTAL D'AFILIATS ESTRANGERS A LA SEGURETAT SOCIAL A LES ILLES BALEARS (2021)					
	Unió Europea	No UE	Total	% UE	% no UE
Gener	31.161	38.698	69.859	44,6	55,4
Febrer	34.132	42.537	76.669	44,5	55,5
Març	32.531	40.789	73.320	44,4	55,6
Abril	34.132	42.537	76.669	44,5	55,5
Maig	39.530	48.529	88.059	44,9	55,1
Juny	46.641	57.135	103.776	44,9	55,1
Juliol	49.040	61.282	110.322	44,5	55,5
Agost	48.655	60.896	109.551	44,4	55,6
Setembre	46.699	58.834	105.533	44,3	55,7
Octubre	42.346	53.691	96.037	44,1	55,9
Novembre	34.794	44.768	79.562	43,7	56,3
Desembre	34.096	43.719	77.815	43,8	56,2
Mitjana 2021	39.480	49.451	88.931	44,4	55,6

Font: Tesorería de la Seguridad Social (2022). Afiliaciones en alta laboral. Disponible a: <https://www.seg-social.es/wps/portal/wss/internet/EstadisticasPresupuestosEstudios/Estadisticas/EST8/EST10> (Accedit: 28 juny 2022)

QUADRE II-1.9. EVOLUCIÓ DE L'OCUPACIÓ A LES ILLES BALEARS (2010-2021)					
	Població ocupada	Variació		% var. hores efectives treballades	
		Absoluta	Relativa	Total d'ocupats	Assalariats
2010	478.400	-5.900	-1,2	-1,0	-2,3
2011	465.100	-13.300	-2,8	-4,4	-6,7
2012	471.800	6.700	1,4	0,5	-0,3
2013	475.800	4.000	0,8	2,9	3,6
2014	482.900	7.100	1,5	1,4	1,7
2015	509.600	26.700	5,5	3,2	3,1
2016	530.600	21.000	4,1	2,8	5,7
2017	537.500	6.900	1,3	0,6	1,4
2018	560.175	22.675	4,2	6,0	6,2
2019	571.150	10.975	2,0	1,1	1,3
2020	528.225	-42.925	-7,5	-22,4	-23,5
2021	552.900	24.675	4,7	12,2	9,5

Font: INE (2022). Encuesta de población activa. Disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176918&menu=resultados&secc=1254736195129&idp=1254735976595 (Accedit: 29 juny 2022)

QUADRE II-1.10. EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ OCUPADA (MILERS) PER SECTORS D'ACTIVITAT A LES ILLES BALEARS PER TRIMESTRES (2014-2021)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
1r trimestre de 2014	6,5	26,6	38,5	346,9	418,5
2n trimestre de 2014	6,0	28,7	41,2	425,9	501,8
3r trimestre de 2014	5,1	34,7	41,6	451,3	532,7
4t trimestre de 2014	4,3	37,5	42,2	394,4	478,5
1r trimestre de 2015	5,9	36,1	48,1	365,7	455,9
2n trimestre de 2015	5,3	37,2	46,9	436,3	525,8
3r trimestre de 2015	5,7	40,3	41,7	467,6	555,3
4t trimestre de 2015	4,3	37,7	43,1	416,4	501,5
1r trimestre de 2016	5,9	36,8	47,2	401,2	491,1
2n trimestre de 2016	4,3	35,4	49,1	458,4	547,1
3r trimestre de 2016	3,8	35,8	51,0	481,9	572,5
4t trimestre de 2016	3,8	33,6	52,9	421,3	511,6
1r trimestre de 2017	3,6	36,2	55,1	394,6	489,5
2n trimestre de 2017	4,3	41,1	54,6	454,6	554,5
3r trimestre de 2017	4,6	40,7	48,1	492,4	585,8
4t trimestre de 2017	5,4	46,4	49,0	419,5	520,3
1r trimestre de 2018	9,4	43,9	48,9	386,6	488,7
2n trimestre de 2018	9,6	42,6	48,8	473,1	574,2
3r trimestre de 2018	9,0	38,2	45,3	529,2	621,7
4t trimestre de 2018	7,4	36,2	52,4	460,1	556,1
1r trimestre de 2019	7,3	36,6	62,1	410,1	516,1
2n trimestre de 2019	7,9	35,5	64,9	470,5	578,7
3r trimestre de 2019	4,0	38,3	60,7	516,7	619,7
4t trimestre de 2019	4,2	37,6	67,3	461,0	570,1
1r trimestre de 2020	5,0	36,4	64,2	397,5	503,0
2n trimestre de 2020	4,7	31,4	55,9	420,2	512,2
3r trimestre de 2020	5,5	39,8	54,4	474,2	573,9
4t trimestre de 2020	4,8	36,5	52,9	429,5	523,8
1r trimestre de 2021	5,7	33,8	50,6	411,8	502,0
2n trimestre de 2021	7,8	36,8	62,1	455,6	562,3
3r trimestre de 2021	5,1	35,5	62,0	507,5	610,2
4t trimestre de 2021	6,8	42,0	56,8	431,4	536,9

Font: INE (2022). Encuesta de población activa. Disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176918&menu=resultados&secc=1254736195129&idp=1254735976595 (Accedit: 29 juny 2022)

Hi ha un augment de l'ocupació tant en el cas dels homes com de les dones. D'aquesta manera, el col·lectiu masculí ha vist créixer l'ocupació en 10.200 efectius respecte al 2020, la qual cosa en termes relatius equival a un increment del 3,6%. L'increment en el col·lectiu femení ha estat més intens, concretament 14.400 dones ocupades més que el 2020, fet que suposa un 6,0% en termes relatius.

La distribució de l'ocupació per sexe i sector a les Illes Balears el 2021 és la següent: els homes es concentren en un 71,8% en el sector de serveis, un 16,9% en el de la construcció, seguit dels sectors de la indústria i l'agricultura amb un 9,4% i 1,9% respectivament. Quant a les dones, la concentració en el sector de serveis és més accentuada i suposa un 93,2% del total de dones ocupades. El segueix la indústria, amb un 3,6%. Com s'ha comentat, s'intensifica la terciarització de l'economia de les Balears, la qual cosa es fa palesa si es comparen els pesos del 2020 amb els de l'any 2007, quan els serveis representaven el 72,5% del total d'ocupats, més de 9 punts percentuals menys que el 2021 (81,7%). En canvi, la construcció aglutinava el 15,8% dels ocupats; en canvi, el 2020 en concentra el 10,5%. Finalment, la indústria ha passat a representar el 9,5% del total de persones ocupades el 2007 al 6,7% el 2021.

Segons les dades de l'Enquesta de població activa (EPA), l'any 2021 hi ha 124.400 persones ocupades estrangeres a les Balears, fet que suposa el 22,5% del total de l'ocupació de les Illes, molt per sobre de la mitjana nacional (12,1%). De fet, les Bale-

ars és la comunitat autònoma amb el major percentatge d'estrangers sobre el total d'ocupats. A més, respecte al 2020, són els ocupats de nacionalitat estrangera els que experimenten el major increment (8,8%), per sobre dels efectius ocupats de nacionalitat espanyola (3,5%), fet que ha suposat que el pes dels estrangers hagi passat del 21,6% el 2020 al 22,5% el 2021.

Per grups d'edat i respecte al 2020, puja sobretot l'ocupació entre els joves menors de 25 anys (12,3%), que va ser el col·lectiu més castigat per la caiguda de l'ocupació arran de l'aturada de l'activitat per la pandèmia. En segon lloc, hi ha el grup de persones majors de 55 anys, amb un augment de l'11,6% d'efectius ocupats, tot i que no se'n va reduir l'ocupació el 2020. Finalment, el grup d'edat central, entre 25 a 54 anys, és el que mostra un creixement més discret, concretament del 2,6%.

D'acord amb les dades de l'EPA, el 2021 s'han comptabilitzat a les Illes Balears 95.900 persones aturades de mitjana, 5.800 menys que el 2020, la qual cosa equival a un descens del 5,7%. Malgrat el descens, la xifra d'aturats encara està per sobre dels valors del 2019; es tracta del segon valor més alt des del 2015, en què es va situar per sobre de les 106.000 persones en atur.

Per sexe, i sempre segons l'EPA, el nombre d'homes a l'atur experimenta un major descens en termes relatius, un -7,6%, enfront del -4,0% en el cas de les dones. El 2021, aquestes suposen el 51,3% del total de la població aturada.

1.3.1. ANÀLISI COMPARADA DE LES TAXES D'ACTIVITAT, D'OCUPACIÓ I D'ATUR DE LES BALEARS I D'ALTRES COMUNITATS AUTÒNOMES

La taxa d'activitat, definida com el pes de la població que està treballant o en disposició de fer-ho sobre el total de població de 16 anys i més, va ser del 63,2% el 2021 a les Illes Balears. Se supera amb escreix la mitjana nacional (58,5%). Les Balears és la segona comunitat autònoma amb la taxa més alta, per darrere de Madrid (63,4%). En termes interanuals, la taxa de les Illes puja 1,6 punts percentuals, si bé encara està per sota de la xifra dels anys anteriors a la pandèmia, quan estava per sobre del 64% (vegeu el quadre II-1.11).

Si s'analitza la taxa d'activitat segons el nivell de formació assolit per les persones que formen part de la població activa, s'evidencia que la seva taxa d'activitat és més alta com més gran és el nivell de formació que tenen i que aquesta circumstància es dona tant en el cas de les dones com dels homes. Cal fer ressaltar que els homes presenten taxes d'activitat molt superiors a les de les dones en els nivells formatius baixos, diferències que desapareixen en els nivells educatius alts. En el cas de les persones amb estudis superiors, la taxa d'activitat femenina (82,6%) està per sobre de la masculina (80,5%) (vegeu els gràfics IIA-1.2, IIA-1.3 i IIA-1.4).

L'any 2021, la taxa d'activitat masculina creix 1,1 punts percentuals respecte al 2020, i la taxa d'activitat femenina augmenta 2,1 punts. Així, la taxa d'activitat femenina se situa en el 59,1% i es manté com la segona més alta del conjunt de comunitats autònomes, 5,3 punts per so-

bre de la mitjana estatal (53,7%). Per la seva part, la taxa d'activitat masculina se situa en el 67,4%, la tercera més alta del conjunt d'Espanya i a 3,9 per sobre de la mitjana (63,6%). Es manté la bretxa de gènere, ja que la taxa d'activitat masculina està 8,4 punts per sobre de la femenina. El grup d'edat que ha experimentat un increment més gran de la taxa d'activitat respecte al 2020 ha estat el de 55 anys i més. En canvi, cau entre els joves d'entre 16-19 anys, si bé només en el col·lectiu masculí (vegeu el quadre II-1.12).

Pel que fa a la taxa d'ocupació³ del conjunt de comunitats autònomes el 2021, vuit registren taxes per sobre del 50%, entre les quals la taxa balear assoleix el 53,9% de la població de 16 i més anys. És la tercera comunitat autònoma amb la taxa d'ocupació més alta, 4 punts percentuals per sobre de la taxa del conjunt nacional (49,9%). En termes interanuals, la taxa de les Balears experimenta un augment de 2,2 punts percentuals. No obstant l'increment, es tracta de la taxa d'ocupació més baixa a les Illes Balears des del 2014 (vegeu el quadre II-1.13).

Per sexe, puja 2,6 punts la taxa d'ocupació femenina fins a assolir el 49,5% de la població de 16 anys i més el 2021. Les Illes Balears es col·loquen en la tercera posició per comunitats autònomes, per darrere de Madrid (52,1%) i Catalunya (49,9%). La taxa d'ocupació masculina, per la seva part, creix 1,9 punts en termes interanuals i queda en el 58,3%, la cinquena més alta de totes les comunitats autònomes.

3. La taxa d'ocupació és la relació entre el nombre total de persones ocupades i la població de 16 anys i més.

QUADRE II-1.1. TAXA D'ACTIVITAT PER COMUNITATS AUTÒNOMES (2020-2021)

	2020					2021				
	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	Mitjana	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	Mitjana
Espanya	58,2	55,5	57,8	58,2	57,4	57,7	58,6	59,1	58,7	58,5
Andalusia	56,3	52,7	55,8	56,7	55,4	56,0	57,1	57,4	57,6	57,0
Aragó	58,7	57,4	58,0	58,4	58,1	58,2	58,4	58,9	58,8	58,6
Astúries	51,0	48,9	50,1	50,2	50,0	50,6	51,1	51,1	50,0	50,7
Illes Balears	60,3	59,7	64,7	61,8	61,6	60,2	64,7	66,6	61,4	63,2
Illes Canàries	59,8	54,5	56,8	57,4	57,1	55,6	56,9	59,6	59,7	58,0
Cantàbria	54,4	51,6	55,2	54,1	53,8	54,3	55,5	57,1	55,0	55,5
Castella i Lleó	54,6	51,8	54,4	54,2	53,8	53,7	54,2	54,7	54,3	54,2
Castella-la Manxa	57,9	54,8	57,8	58,6	57,3	58,0	59,4	60,2	59,1	59,2
Catalunya	61,1	58,5	60,5	61,2	60,3	61,0	61,3	61,5	61,3	61,3
Com. Valenciana	57,6	55,5	58,1	57,6	57,2	56,4	58,0	58,5	58,2	57,8
Extremadura	55,0	52,9	54,8	54,9	54,4	53,7	55,6	56,6	54,9	55,2
Galícia	53,0	51,0	52,5	52,3	52,2	52,0	52,5	52,9	52,4	52,5
Madrid	63,0	60,5	61,8	63,3	62,1	63,3	63,6	63,5	63,1	63,4
Múrcia	59,0	56,9	60,7	58,8	58,8	59,3	60,4	61,6	60,0	60,3
Navarra	57,5	55,7	57,3	58,1	57,1	57,9	58,5	59,1	58,9	58,6
País Basc	55,3	53,7	55,7	55,5	55,1	55,1	55,4	56,7	56,8	56,0
La Rioja	59,1	56,8	58,3	59,4	58,4	58,6	60,8	60,6	59,7	59,9
Ceuta	58,6	55,0	55,8	56,1	56,4	54,9	56,5	55,7	56,4	55,9
Melilla	58,3	61,2	64,0	65,5	62,2	63,2	63,0	63,2	63,8	63,3

Font: INE (2022). Encuesta de población activa. Disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176918&menu=resultados&secc=1254736195129&dp=1254735976595 (Accedit: 29 juny 2022)

QUADRE II-1.12. TAXA D'ACTIVITAT, D'OCCUPACIÓ I D'ATUR PER SEXES I PER GRUPS D'EDAT A LES ILLES BALEARS (2020-2021)

	Activitat			Ocupació			Atur		
	2020	2021	Var. 2021-2020 (abs.)	2020	2021	Var. 2021-2020 (abs.)	2020	2021	Var. 2021-2020 (abs.)
Ambdós sexes	61,6	63,2	1,6	51,7	53,9	2,2	16,1	14,8	-1,4
16-19 anys	16,5	14,2	-2,3	7,1	8,5	1,4	56,9	40,1	-16,8
20-24 anys	52,0	52,2	0,2	32,3	35,8	3,5	37,8	31,4	-6,5
25-54 anys	84,4	86,6	2,2	71,7	74,4	2,7	15,1	14,2	-0,9
55 i més anys	31,8	34,5	2,8	28,1	30,6	2,5	11,4	11,4	0,0
Homes	66,4	67,4	1,1	56,4	58,3	1,9	15,0	13,6	-1,4
16-19 anys	23,0	17,6	-5,3	10,3	10,5	0,2	55,1	40,2	-15,0
20-24 anys	56,9	53,4	-3,4	37,3	37,8	0,5	34,4	29,3	-5,1
25-54 anys	88,3	90,3	2,0	75,8	78,2	2,3	14,1	13,5	-0,7
55 i més anys	35,4	38,3	3,0	32,4	35,3	3,0	8,6	7,9	-0,7
Dones	56,9	59,1	2,1	47,0	49,5	2,6	17,5	16,1	-1,4
16-19 anys	9,6	10,5	0,9	3,7	6,3	2,6	61,5	39,9	-21,5
20-24 anys	47,0	50,9	3,9	27,2	33,8	6,6	42,2	33,7	-8,5
25-54 anys	80,3	82,8	2,5	67,3	70,4	3,1	16,1	14,9	-1,2
55 i més anys	28,5	31,1	2,6	24,4	26,4	2,0	14,6	15,3	0,8

Font: INE (2022). Encuesta de población activa. Disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176918&menu=resultados&secc=12547361951298&dp=1254735976595 (Accedit: 29 juny 2022)

QUADRE II-1.13. TAXES D'OCCUPACIÓ PER COMUNITATS AUTÒNOMES (2020-2021)

	2020					2021				
	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	Mitjana	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	Mitjana
Espanya	49,8	47,0	48,4	48,8	48,5	48,5	49,6	50,5	50,8	49,9
Andalusia	44,4	41,5	42,5	43,8	43,0	43,4	44,8	44,6	45,9	44,7
Aragó	52,5	50,6	51,1	51,1	51,3	51,1	52,2	53,8	53,5	52,6
Astúries	43,6	41,8	43,0	43,4	43,0	43,5	44,1	44,8	45,0	44,3
Illes Balears	49,3	50,2	56,1	51,1	51,7	48,8	54,9	59,5	52,3	53,9
Illes Canàries	48,5	42,8	42,6	43,0	44,2	41,5	42,9	45,4	48,4	44,5
Cantàbria	48,3	44,5	48,6	47,7	47,3	47,9	48,6	51,4	48,6	49,1
Castella i Lleó	48,2	45,4	47,6	47,9	47,3	46,9	47,4	49,2	48,7	48,0
Castella-la Manxa	47,4	45,6	47,2	48,4	47,1	47,9	49,5	51,0	51,2	49,9
Catalunya	54,6	51,1	52,5	52,7	52,7	53,2	53,7	54,8	55,1	54,2
Com. Valenciana	49,3	46,2	48,1	48,1	47,9	47,1	48,3	49,1	49,8	48,6
Extremadura	42,0	41,6	43,4	43,2	42,5	41,8	44,9	46,5	44,5	44,4
Galícia	46,3	44,9	46,3	46,2	45,9	45,3	46,0	47,5	46,6	46,4
Madrid	56,3	52,9	53,6	54,8	54,4	55,6	56,0	56,0	56,7	56,1
Múrcia	49,3	48,0	50,2	49,8	49,3	49,6	52,4	52,6	52,2	51,7
Navarra	52,5	50,1	51,6	51,3	51,4	51,3	52,5	52,8	53,0	52,4
País Basc	50,5	48,8	50,0	50,0	49,8	49,1	49,9	51,1	52,1	50,5
La Rioja	52,5	51,1	51,6	53,3	52,1	51,6	53,8	53,2	53,5	53,0
Ceuta	44,6	43,9	40,7	41,1	42,5	39,2	42,8	40,6	41,3	41,0
Melilla	44,8	46,9	48,6	49,9	47,5	49,6	51,6	50,9	50,9	50,8

Font: INE (2022). Encuesta de población activa. Disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176918&menu=resultados&sec=1254736195129&dp=1254735976595 (Accedit: 29 juny 2022)

El major increment de la taxa d'ocupació es dona en el col·lectiu jove, entre 20 i 24 anys, concretament 3,5 punts, amb el 35,8%, si bé encara molt lluny del 48,9 % del 2019.

El 2021, gairebé totes les comunitats autònomes presenten increments significatius en la taxa d'ocupació dels joves menors de 30 anys, que, com s'ha dit, fou un dels col·lectius més castigats pels efectes laborals de la pandèmia. En el cas de les Illes Balears, la taxa ha passat del 38,2% el 2020 al 41,5% el 2021. És la quarta regió amb la taxa d'ocupació juvenil més alta, 2,5 punts per sobre de la mitjana espanyola, que és del 38,9 % (vegeu el quadre II-1.14).

Juntament amb la taxa d'ocupació juvenil, s'ha d'analitzar la taxa d'abandonament escolar prematur,⁴ un indicador educatiu que provoca una mancança en les habilitats dels joves a l'hora d'enfrontar-se a una feina i respecte al qual les Balears presenten històricament uns resultats desfavorables. Ara bé, el 2021, la taxa de les Illes Balears és del 15,4% i mostra una notable retallada pel que fa al 2020, en què va ser del 21,3%. Així, deixa d'encapçalar el rànquing per comunitats autònomes, se situa per darrere d'Andalusia (17,7%), Múrcia (17,3%) i Castella-la Manxa (15,5%) i s'apropa a l'objectiu de l'estratègia europea per al 2020, que és del 15%. La mitjana nacional és del 13,3%. Hi ha diferències significatives per sexe: les dones presenten una taxa de l'11,9%, molt per sota de la taxa

dels homes, que assoleix el 18,6% (vegeu el quadre II-1.15).

D'altra banda, segons les dades de l'Enquesta de població activa, la taxa d'atur⁵ de les Illes Balears és del 14,8% de la població activa el 2021, el mateix valor que del conjunt d'Espanya. Respecte al 2019, la taxa balear experimenta una caiguda d'1,4 punts pel fet de passar del 16,1% el 2020 al 14,8% el 2021. Tot i la retallada de la taxa, ens hem de remuntar al 2015 per trobar una xifra d'atur més alta, la qual cosa evidencia que les Illes encara estan lluny de la situació prèvia a la pandèmia. La taxa espanyola, per la seva banda, cau 0,8 punts percentuals, si bé l'impacte de la crisi sanitària en el mercat laboral fou menor i no s'assoliren xifres d'atur tan elevades com en el cas balear. El 2021, en el rànquing per comunitats autònomes, les Illes Balears són la sisena regió amb la taxa d'atur més alta (vegeu el quadre II-1.16).

La taxa d'atur femenina se situa en el 16,1% el 2021 a les Illes Balears, una taxa 2,6 punts per sobre de la masculina (13,6%). En termes interanuals ambdues taxes es retallen 1,4 punts percentuals, per la qual cosa la diferència es manté inalterable. En el conjunt d'Espanya la taxa d'atur femenina se situa en el 16,7%, 0,6 p.p. per sobre la de les Illes. En canvi, la taxa d'atur masculina del conjunt d'Espanya (13,1%) és inferior a la de les Illes Balears (13,6%) (vegeu el gràfic II A-1.5).

4. Taxa d'abandonament escolar prematur: representa la població de 18 a 24 anys que no ha completat el nivell d'educació secundària de segona etapa i no segueix cap tipus d'educació o formació.

5. La taxa d'atur és la relació entre el nombre de persones aturades i la població activa.

QUADRE II-1.14. TAXA D'OCUPACIÓ DELS JOVES MENORS DE 30 ANYS PER COMUNITATS AUTÒNOMES (2021)

	Ocupats <30 anys	Població <30 anys	Taxa d'ocupació
Espanya	2.656.145	6.823.916	38,9
Andalusia	423.360	1.288.077	32,9
Aragó	78.546	179.682	43,7
Astúries	34.915	108.494	32,2
Illes Balears	76.495	184.513	41,5
Illes Canàries	106.107	346.050	30,7
Cantàbria	26.672	72.218	36,9
Castella i Lleó	108.351	292.814	37,0
Castella-la Manxa	111.604	302.197	36,9
Catalunya	535.569	1.150.798	46,5
Com. Valenciana	268.377	725.240	37,0
Extremadura	49.598	154.103	32,2
Galícia	108.452	320.635	33,8
Madrid	452.587	999.412	45,3
Múrcia	95.845	244.376	39,2
Navarra	38.481	96.282	40,0
País Basc	115.970	283.895	40,8
La Rioja	17.634	42.813	41,2
Ceuta	3.237	16.191	20,0
Melilla	4.345	16.126	26,9

Font: INE (2022). Encuesta de población activa. Disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176918&menu=resultados&secc=1254736195129&idp=1254735976595 (Accedit: 29 juny 2022)

QUADRE II-1.15. POBLACIÓ D'ENTRE 18 I 24 ANYS QUE NO HA COMPLETAT EL NIVELL D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA PER COMUNITATS AUTÒNOMES (2021)

	Total	Homes	Dones
UE 27*	9,9	11,8	8,0
Espanya	13,3	16,7	9,7
Andalusia	17,7	20,9	14,3
Aragó	12,4	16,0	8,2
Astúries	11,8	14,8	8,6
Illes Balears	15,4	18,6	11,9

continua

	Total	Homes	Dones
Illes Canàries	11,8	17,0	6,1
Cantàbria	6,4	6,8	6,0
Castella i Lleó	12,4	16,1	8,4
Castella-la Manxa	15,5	20,3	10,5
Catalunya	14,8	19,4	9,9
Comunitat Valenciana	12,8	15,5	9,8
Extremadura	14,0	18,8	8,9
Galícia	8,1	10,6	5,5
Madrid	10,7	13,6	7,7
Múrcia	17,3	21,4	12,7
Navarra	9,1	12,1	6,0
País Basc	4,8	4,7	4,9
La Rioja	12,9	13,8	12,0

Font: Ministerio de Educación y Formación Profesional (2022). Las cifras de educación en España. Disponible a: <https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas/indicadores/cifras-educacion-espana.html> (Accedit: 29 juny 2022)

* Dades UE-27 corresponen a 2020

Per grups d'edat, novament els més joves, els menors de 25 anys, presenten la taxa d'atur més elevada el 2021, concretament del 32,9%. Malgrat tot, la taxa experimenta un descens de 8,7 punts percentuals respecte al 2020, en què va assolir el 41,6%. D'altra banda, el grup d'edat entre 25 i 54 anys mostra una taxa d'atur del 14,2%, 0,9 punts per sota de la del 2020. Finalment, la taxa d'atur del grup de persones majors de 55 anys és la més baixa dels tres grups d'edat (11,4%) i es manté en el mateix valor que el 2020. Les dades posen de manifest la major vulnerabilitat del col·lectiu més jove davant una situació de crisi econòmica i la posterior recuperació de l'activitat.

També cal posar de manifest les diferències que es produeixen en la taxa d'atur segons l'època de l'any en un territori tan

especialitzat en l'activitat turística com les Balears. Així, en els mesos centrals de l'estiu la taxa d'atur es redueix respecte als trimestres de menys activitat turística. En el tercer trimestre de l'any, la taxa d'atur de les Illes Balears va quedar en el 10,6%. En canvi, el primer trimestre de l'any es va assolir una taxa d'atur del 18,9% (vegeu el gràfic IIA-1.6).

1.4.

L'ÍNDEX DE QUALITAT DEL TREBALL (IQT)

L'any 2004, el Consell Econòmic i Social de les Illes Balears va encarregar un primer estudi que tenia per objecte definir una metodologia i una proposta d'indicadors

per avaluar la qualitat del treball a les Illes Balears.⁶ Aquesta primera versió va ser posteriorment actualitzada l'any 2008 i editada el 2009,⁷ de manera que es disposa de resultats de l'any 2001 i del 2006 al 2016. El 2019, es du a terme una nova actualització de la metodologia i es publica un tercer treball,⁸ que aprofita bona part de la tasca que s'havia fet fins al moment, però que considera el desenvolupament de nous indicadors i estadístiques, i que té per objecte centrar l'anàlisi específicament en els aspectes qualitatius de l'ocupació, deixant alguns dels indicadors fins ara emprats com a elements de context del marc laboral. El nou índex de qualitat del treball es basa en un conjunt d'indicadors agrupats en tres grans dimensions:

1. Retribucions salarials. L'objectiu és prendre en consideració el nivell salarial de l'ocupació principal del treballador i alguna mesura de com garanteix o no un cert nivell de benestar. Així mateix, es proposa introduir mesures de desigualtat en la distribució salarial.

6. PARELLADA, M.; GARCIA, G. *La qualitat del treball. Una proposta d'indicador*, Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, SOIB, 2004. El CES va emetre el Dictamen 9/2003 sobre aquesta matèria.

7. Estudi elaborat l'any 2008 i publicat el 2009 a proposta de la Comissió de Treball de la Memòria del CES 2007 i aprovat per la Comissió Permanent, en què es du a terme l'actualització del primer estudi del CES sobre l'IQT, *La qualitat del treball. Una proposta d'indicador*, Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i SOIB, 2004. Vegeu: PARELLADA, M.; PUIGGRÓS, A.; RIBAS, M. *Indicadors de qualitat del treball*, Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, 2008.

8. Estudi elaborat i publicat el 2019 a proposta de la Comissió de Treball d'Ocupació i Relacions Laborals, en què es du a terme una nova actualització dels IQT. Vegeu: GARCIA, G.; PARELLADA, M.; PUIGGRÓS, A.; RIBAS, M. *La qualitat del treball a les Illes Balears 2009-2018*. Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, 2019.

2. Seguretat laboral. Es tracta de preveure mesures que aproximïn la probabilitat de passar a la situació d'atur, les condicions d'aquest període d'atur i tots els aspectes indicatius de més o menys estabilitat en l'ocupació, com ara la major o menor prevalença de diverses modalitats de contractes laborals.

3. Condicions laborals. Aquesta seria la dimensió més àmplia en la mesura que pren en consideració tots els aspectes relacionats amb les condicions en què es desenvolupa el treball, conciliació de vida laboral i familiar, sinistralitat laboral, gènere, etc.

En definitiva, és una bateria de 36 indicadors que permeten obtenir una visió àmplia de les principals característiques quantitatives i qualitatives del mercat de treball a les diverses comunitats autònomes (vegeu el quadre II-1.17).

Pel que fa a les ponderacions dels diversos indicadors, s'han definit tres possibles escenaris.⁹ En tots els casos es considera que la dimensió de retribucions salarials té una rellevància clarament superior a l'hora de valorar la qualitat de la feina. La resta d'indicadors tenen tots la mateixa ponderació en l'escenari base, mentre que en l'escenari social s'atorga un pes superior als indicadors de conciliació i gènere, i en l'escenari d'estabilitat es consideren més rellevants les variables relacionades amb la seguretat en el lloc de feina i les modalitats laborals (vegeu el quadre II-1.18).

9. Les ponderacions dels indicadors i els escenaris van ser aprovats en la reunió de la Comissió de Relacions Laborals del CES del dia 12 de juny de 2019.

QUADRE II-1.16. TAXES D'ATUR PER COMUNITATS AUTÒNOMES (2020-2021)

	2020					2021				
	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	Mitjana	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	Mitjana
Espanya	14,4	15,3	16,3	16,1	15,5	16,0	15,3	14,6	13,3	14,8
Andalusia	21,2	21,3	23,8	22,7	22,3	22,5	21,6	22,4	20,2	21,7
Aragó	10,6	11,8	11,9	12,5	11,7	12,1	10,7	8,8	9,0	10,2
Astúries	14,4	14,5	14,2	13,5	14,1	14,1	13,6	12,3	10,0	12,5
Illes Balears	18,2	15,9	13,3	17,3	16,1	18,9	15,2	10,6	14,9	14,8
Illes Canàries	18,8	21,6	25,0	25,2	22,6	25,4	24,7	23,9	18,9	23,2
Cantàbria	11,1	13,8	12,0	11,8	12,1	11,9	12,4	10,0	11,5	11,5
Castella i Lleó	11,8	12,4	12,5	11,6	12,1	12,6	12,6	10,1	10,3	11,4
Castella-la Manxa	18,1	16,8	18,3	17,4	17,7	17,4	16,6	15,3	13,3	15,6
Catalunya	10,7	12,8	13,2	13,9	12,6	12,9	12,3	10,9	10,2	11,6
Comunitat Valenciana	14,4	16,7	17,3	16,4	16,2	16,5	16,7	16,1	14,4	15,9
Extremadura	23,6	21,4	20,9	21,3	21,8	22,2	19,2	17,9	18,9	19,5
Galícia	12,7	12,0	11,8	11,7	12,0	13,0	12,4	10,2	11,0	11,7
Madrid	10,6	12,6	13,3	13,5	12,5	12,2	12,1	11,8	10,1	11,6
Múrcia	16,5	15,6	17,2	15,4	16,2	16,4	13,2	14,7	12,9	14,3
Navarra	8,6	10,1	9,9	11,7	10,1	11,5	10,3	10,7	9,9	10,6
País Basc	8,7	9,1	10,3	10,0	9,5	11,0	10,0	9,9	8,4	9,8
La Rioja	11,2	10,1	11,5	10,4	10,8	11,9	11,5	12,2	10,5	11,5
Ceuta	23,9	20,3	27,1	26,7	24,5	28,5	24,2	27,1	26,9	26,7
Melilla	23,1	23,4	24,1	23,8	23,6	21,5	18,0	19,4	20,2	19,8

Font: INE (2022). Encuesta de población activa. Disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176918&menu=resultados&secc=1254736195129&dp=1254735976595 (Accedit: 29 juny 2022)

QUADRE II-1.17. DIMENSIONS I INDICADORS DE QUALITAT DEL TREBALL (2021)

Dimensions	Indicadors
DIMENSIÓ 1. RETRIBUCIONS	Retribucions salarials
	Guany mitjà anual
	% de població en llars de baixa intensitat de treball
	Desigualtat salarial (ràtio 90/10)
DIMENSIÓ 2. SEGURETAT EN EL TREBALL	Seguretat
	Risc de quedar a l'atur
	% d'ocupats que cerquen feina per inseguretat
	Taxa neta de cobertura de prestacions per atur
	% de treballadors afectats per un ERO
	Taxa de cobertura dels convenis col·lectius
	Modalitats laborals
	Taxa de temporalitat
	% de temporals involuntaris
	Taxa de parcialitat
	% de parcials involuntaris
	% de contractes fixos discontinus
	Subocupació
DIMENSIÓ 3. CONDICIONS LABORALS	Condicions de treball
	% d'ocupats que cerquen feina per millorar
	Desajustament de qualificacions
	Autonomia en el lloc de feina
	% d'ocupats que treballen més de 40 hores
	Hores extraordinàries per treballador
	Sinistralitat
	Incidència d'accidents laborals amb baixa
	Gravetat accidents amb baixa
	Incidència de malalties professionals
	Conciliació
	% d'ocupats que treballen dissabte, diumenge, final de capvespre o nit
	% d'ocupats que treballen al domicili particular
	% d'ocupats amb jornada continuada
	% d'ocupats amb jornada parcial voluntària
	Formació i promoció
	% d'ocupats que cursen estudis
% de formació relacionada amb l'ocupació	
Participació empresarial en la formació	

continua

Dimensions	Indicadors
DIMENSÍO 3. CONDICIONS LABORALS	Gènere
	Bretxa salarial D/H
	Risc de quedar a l'atur D/H
	Parcialitat involuntària D/H
	Temporalitat involuntària D/H
	Desajustament de qualificacions D/H
	% d'ocupats que treballen al domicili particular D/H
	% d'ocupats que cursen estudis D/H

Font: Garcia, G.; Parellada, M.; Puiggròs, A.; Ribas, M. (2020). La qualitat del treball a les Illes Balears, 2009-2018. Consell Econòmic i Social de les Illes Balears. Disponible a: https://www.caib.es/sites/ces/ca/n/la_qualitat_del_treball_a_les_illes_balears_2009_2018/

QUADRE II-1.18. PONDERACIONS ESTABLERTES EN ELS DIVERSOS ESCENARIS, IQT (2021)

Dimensió		Escenari base	Escenari social	Estabilitat
Dimensió 1. Retribucions	Retribucions salarials	51	43	43
Dimensió 2. Seguretat en el treball	Seguretat	7	7	11
	Modalitats laborals	7	7	11
Dimensió 3. Condicions laborals	Condicions laborals	7	7	7
	Sinistralitat	7	7	7
	Conciliació	7	11	7
	Formació i promoció	7	7	7
	Gènere	7	11	7

Font: Garcia, G.; Parellada, M.; Puiggròs, A.; Ribas, M. (2020). La qualitat del treball a les Illes Balears, 2009-2018. Consell Econòmic i Social de les Illes Balears. Disponible a: https://www.caib.es/sites/ces/ca/n/la_qualitat_del_treball_a_les_illes_balears_2009_2018/

Aplicant les ponderacions explicades, els resultats globals situen les Illes Balears en una posició avantatjosa en relació amb la resta de comunitats autònomes durant bona part dels anys estudiats. Tanmateix, els resultats del 2019 van presentar una millora notable de la posició de les Balears, que va assolir la tercera posició del rànquing en l'escenari base, la segona en l'escenari d'estabilitat i la primera en l'escenari social. L'avanç de posicions rela-

tives va ser molt significatiu, atès que els resultats dels anys anteriors col·locaven les Illes Balears entre la quarta i la sisena posició. L'actualització dels indicadors el 2020, any especialment complicat per al mercat de treball, va donar continuïtat als bons resultats de l'any anterior, i les Illes Balears se situaren una altra vegada en la tercera posició en l'escenari base i en la segona en l'escenari social i d'estabilitat. Ara bé, l'actualització amb les dades

del 2021¹⁰ implica un empitjorament de la posició de les Illes Balears en relació amb la resta de comunitats autònomes, atès que es col·loquen en la sisena posició en els escenaris base i d'estabilitat i en la cinquena en l'escenari social, resultats semblants als dels anys previs al 2019 (vegeu el quadre [II-1.19](#)).

L'anàlisi que es fa amb les dades de l'índex de qualitat del treball (IQT) permet oferir algunes conclusions rellevants que estan en la línia de poder identificar els punts forts de la regió i també els aspectes respecte als quals les Balears mostren una situació més feble. És interessant analitzar en quines dimensions i en quins indicadors les Illes Balears han millorat els resultats del 2021 en relació amb el 2020, així com quins han estat els indicadors que han patit un descens en el rànquing per comunitats autònomes (vegeu els quadres de [AII-1.5](#), [AII-1.6](#), [AII-1.7](#), [AII-1.8](#), [AII-1.9](#), [AII-1.10](#), [AII-1.11](#) i [AII-1.12](#)).

En la dimensió 1 sobre retribucions salarials, que integra els indicadors que tenen més pes en tots els escenaris

considerats,¹¹ les Balears han passat de la vuitena a la setena posició pel que fa al guany salarial i mantenen la primera posició en l'indicador de desigualtat salarial, però cauen de la primera fins a la vuitena posició pel que fa al percentatge de llars amb baixa intensitat de treball. Tot plegat fa que les Illes Balears estiguin en la cinquena millor posició en aquesta dimensió i perdin dues posicions relatives respecte al 2020.

En la dimensió 2 sobre la seguretat laboral, les Balears mantenen la primera posició del rànquing. Continuen encapçalant la llista de comunitats autònomes en els indicadors de taxa de cobertura de prestacions per atur i de taxa de cobertura de convenis col·lectius. En canvi, han perdut una posició relativa en el risc de quedar a l'atur (passen de la primera a la segona posició). El pes dels treballadors afectats per un expedient de regulació de l'ocupació puja del darrer lloc al quinçè.

També en la dimensió 2, en aquest cas en la subdimensió de les modalitats laborals, les Illes Balears passen de la catorzena posició a la setena. Es tracta, per tant, d'una dimensió en què les Illes ocupen de les pitjors posicions en relació amb la resta de comunitats autònomes. Més concretament, les Illes mantenen la darrera posició pel que fa al pes dels ocupats fixos discontinus i passen a ocupar la darrera posició pel que fa a la menor taxa de parcialitat.

10. Alguns indicadors provinents de les dades anuals de la submostra de l'Enquesta de població activa de l'INE del 2021 no s'han pogut actualitzar per la nova metodologia de l'enquesta vigent a partir del 2021. Concretament, es tracta de sis indicadors: percentatge d'ocupats que cerquen feina per inseguretat en l'actual, els ocupats que volen treballar més hores, percentatge d'ocupats que cerquen feina per millorar, percentatge d'ocupats que treballen en jornada continuada, percentatge d'ocupats que fan formació relacionada amb la seva ocupació actual i, finalment, el percentatge d'ocupats que fan formació amb participació empresarial. Per a aquests indicadors, s'han mantingut els valors corresponents a l'any 2020.

11. S'ha de tenir en compte que les fonts d'aquests indicadors, que són l'Enquesta anual d'estructura salarial i l'Enquesta de condicions de vida, ambdues de l'INE, tenen un decalatge temporal d'un any i que els resultats per al 2021 corresponen a les enquestes del 2020.

QUADRE II-1.19. RÀNKING D'IQT DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES SEGONS LES PONDERACIONS ESTABLERTES (2009-2021)

	Escenari Base							Escenari Social							Escenari Estabilitat							
	2009	2011	2014	2018	2019	2020	2021	2009	2011	2014	2018	2019	2020	2021	2009	2011	2014	2018	2019	2020	2021	
Andalusia	17	17	15	16	17	16	16	17	17	15	16	17	14	16	17	17	16	16	17	15	16	16
Aragó	4	4	5	6	7	6	5	4	4	4	6	8	7	6	4	5	4	6	8	6	6	4
Astúries	9	9	13	15	15	12	14	9	9	13	15	15	16	15	9	9	13	14	15	16	16	14
Illes Balears	6	6	4	5	3	3	6	6	6	5	5	1	3	5	5	6	5	4	2	2	2	6
Canàries	16	16	17	11	12	13	15	15	16	17	11	12	13	14	16	16	17	11	12	13	13	15
Canitàbria	11	13	10	9	8	8	9	11	15	10	9	7	8	9	12	13	10	8	7	7	7	9
Castella i Lleó	8	7	11	7	9	9	11	8	7	11	8	9	10	11	8	7	11	7	9	10	10	11
Castella-la Manxa	10	11	9	13	11	14	8	10	10	9	13	11	12	7	10	11	9	13	11	12	12	8
Catalunya	3	5	6	4	5	5	4	2	5	6	4	5	5	4	2	4	6	3	5	5	5	5
Com. Valenciana	13	14	12	14	13	15	13	13	14	12	14	13	15	13	13	14	12	12	13	14	13	13
Extremadura	15	12	16	17	16	17	17	16	12	14	17	16	17	17	15	12	15	17	16	17	17	17
Galícia	12	10	8	10	10	10	10	12	11	8	10	10	9	10	11	10	8	10	10	9	10	10
Madrid	2	3	2	2	4	4	2	3	3	2	2	4	2	2	3	3	2	2	4	3	2	2
Múrcia	14	15	14	12	14	11	12	14	13	16	12	14	11	12	14	15	14	15	14	11	12	12
Navarra	5	2	3	3	2	2	3	7	2	3	3	3	4	3	7	2	3	5	3	4	3	3
País Basc	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
La Rioja	7	8	7	8	6	7	7	5	8	7	7	6	6	8	6	8	7	9	6	8	7	7

Font: Actualització de l'IQT a partir de la metodologia de García, G.; Parellada, M.; Puiggròs, A.; Ribas, M. (2020). La qualitat del treball a les Illes Balears, 2009-2018. Consell Econòmic i Social de les Illes Balears. Disponible a: https://www.caib.es/sites/ces/ca/ni/la_qualitat_del_tr treball_a_les_illes_balears_2009_2018

Nota: La regió amb els resultats més bons ocupa el primer lloc en el rànking, mentre que la darrera regió (la que obté els pitjors resultats) té el valor 17.

Experimenten també una forta caiguda (de la primera a la novena posició) en el pes dels assalariats temporals involuntaris. En canvi, milloren i escalen posicions en la taxa de temporalitat i en la taxa de parcialitat involuntària.

En la dimensió 3 sobre les condicions laborals, pel que fa a la subdimensió de condicions de treball, les Illes Balears van assolir la primera posició el 2019. El 2020 van perdre un lloc en el rànquing i se situaren en el segon lloc, que mantenen el 2021. Tanmateix, hi ha variacions en les posicions dels indicadors. Per exemple, perden posicions en indicadors com el desajustament de qualificacions i les hores extres. En canvi, milloren en comparació a la resta de territoris en el pes dels ocupats que treballen més de 40 hores setmanals i mantenen el primer lloc en l'autonomia en el lloc de feina.

Pel que fa a la sinistralitat laboral, també dins la dimensió 3, les Illes Balears aconseguiren situar-se en la quarta posició durant el 2020. Un any més tard cauen tres llocs i queden en la setena. Així, les Illes es caracteritzen per tenir un dels índexs més alts d'incidència d'accidents laborals. Ara bé, continuen ocupant la primera posició en l'indicador sobre els dies de baixa i es mantenen en la tercera posició pel que fa a la incidència de malalties professionals.

Continuant amb la dimensió 3, en aquest cas amb la subdimensió de conciliació, les Illes Balears han millorat posicions i passen de la sisena el 2020 a la quarta el 2021. Així, milloren de ma-

nera significativa (de la setzena posició a la setena) en la taxa de parcialitat voluntària. En canvi, han perdut posicions en el percentatge d'ocupats que treballen en dissabte, diumenge, darrera hora del capvespre o nit, així com en els ocupats que treballen al seu domicili.

En la subdimensió de formació i promoció de la dimensió 3, les Illes Balears van experimentar una notable millora el 2019 i el 2020. El 2021 perden una posició relativa i queden en el vuitè lloc del rànquing per comunitats autònomes. Passen de la sisena posició a l'onzena en el percentatge d'ocupats que cursen algun tipus de formació, i es mantenen igual en els altres dos indicadors.

Finalment, pel que fa a la subdimensió de gènere de la dimensió 3, les Illes Balears estan en la desena posició durant el 2021, de manera que s'accentua la caiguda experimentada l'any anterior. Aquesta davallada s'explica sobretot per l'empitjorament de la posició relativa en els indicadors de bretxa salarial i ràtio dona/home dels ocupats que treballen en el domicili particular. A més, mantenen les darreres posicions en la ràtio de la temporalitat involuntària. En canvi, milloren la posició en els indicadors de ràtio del risc de quedar a l'atur i la ràtio dels ocupats que cursen estudis.

En síntesi, els resultats de l'índex de qualitat del treball del 2021 suposen una ruptura de la bona evolució de la qualitat del treball assolida el 2019 i mantinguda durant el 2020 en els tres escenaris establerts i seguint les ponderacions acordades.

A l'annex es poden consultar els resultats corresponents a cadascun dels indicadors i comprovar com la posició relativa de les Illes Balears en relació amb la resta de comunitats autònomes perd posicions respecte als dos anys anteriors, si bé es manté en una posició avantatjosa en relació amb

la majoria de territoris. Així, el País Basc, Madrid i Navarra continuen com les regions amb una millor qualitat del treball durant el 2021. Les Illes Balears, per la seva part, es veu superada per altres comunitats autònomes, com ara Catalunya o Aragó.

2

ANÀLISI DEL MERCAT DE TREBALL DE LES ILLES BALEARS

A continuació, s'analiza amb més detall, a partir de l'Enquesta de població activa (EPA), l'ocupació segons cada situació laboral; l'estacionalitat; la temporalitat; les persones ocupades i assalariades per jornada, per gènere i per sector d'activitat; l'atur registrat, i els fluxos d'entrada i de sortida del mercat de treball de les Illes Balears.

2.1.

L'OCUPACIÓ PER SITUACIONS LABORALS

Segons les dades de l'Enquesta de població activa, del total de 552.900 efectius ocupats l'any 2021, 442.800 són persones assalariades, fet que suposa el 80,1 % del total de persones ocupades a les Balears. Les 109.800 restants són treballadors i treballadores per compte propi i representen el 19,9 % del total. Pel que fa al 2020, creix el nombre d'assalariats un 3,6 %, mentre que el nombre de treballadors i treballadores per compte propi ho fa en un 9,3 % (vegeu el quadre II-2.1).

El col·lectiu de treballadors assalariats del sector públic ha augmentat respecte al 2020 en 7.000 efectius, un 8,6 %, mentre que el nombre d'assalariats i assalariades del sector privat creix en 8.300 treballadors, que en termes relatius equival a

un increment del 2,4 % (vegeu el gràfic IIA- 2.1).

Pel que fa als treballadors ocupats per compte propi, el nombre dels que treballen en la categoria d'ocupadors ha estat 31.800, la qual cosa significa un increment del 6,0 % respecte a l'any 2020. En canvi, el 2021 la categoria d'empresaris sense assalariats assoleix la xifra de 75.000 persones, un 10,6 % per sobre de la quantitat del 2020, amb una representació del 68,3 % del total de treballadors per compte propi.

2.2.

L'ESTACIONALITAT

L'estacionalitat és un fet indiscutible que forma part del model econòmic de les Balears i que es dona de manera més accentuada a les illes menors, en què la temporada turística té una durada més curta que a Mallorca. Els efectes laborals de l'estacionalitat són prou coneguts: més dificultat per sumar períodes de cotització, amb els efectes que això produeix en els nivells de protecció social, entre d'altres.

D'aquesta manera, el juliol de 2021, a les Illes Balears, hi ha un 26,1 % més de personal treballador d'alta a la Seguretat Social que el mes de desembre (l'any anterior aquesta

diferència suposava el 23,2 %). Tanmateix, aquesta dada se situa molt per sobre de la del conjunt d'Espanya, on l'afiliació del desembre només se situa un 0,7 % per sobre de la del juliol. Com s'ha dit, es donen diferències per illes, ja que les Pitiüses presenten històricament el nivell més elevat d'estacionalitat: Formentera (144,1 %) i Eivissa (61,8 %), seguides de Menorca (37,5 %) i Mallorca (19,7 %) (vegeu el quadre II-2.2).

2.3.

LA TEMPORALITAT

Segons les dades de l'Enquesta de població activa, l'any 2021 les Illes Balears presenten una taxa de temporalitat del 22,7 %. És a dir, de cada 10 persones assalariades gairebé 3 tenen un contracte temporal. Aquesta taxa és pràcticament la mateixa que la del 2020, quan va experimentar un notable descens respecte al 2019, pels efectes de la reducció de l'ocupació, sobretot la de caire temporal. De nou, les Illes Balears estan de forma significativa per sota de la taxa de temporalitat del conjunt d'Espanya (25,1 %) i són la quarta comunitat autònoma amb la taxa més baixa, per darrere Madrid (19,2 %), Catalunya (20,5 %) i La Rioja (22,3 %) (vegeu el quadre II-2.3 i el gràfic IIA-2.2).

Per seccions econòmiques, la que presenta una temporalitat més alta continua sent la construcció, amb un 39,8 % del total d'assalariats amb contracte temporal. Ara bé, presenta un descens de 4,7 punts percentuals respecte al 2020, en què era del 44,5 %, o el 2019, quan va assolir el 45,6 %. La ac-

tivitat següent amb la major taxa de temporalitat és l'Administració pública, educació i activitats sanitàries (34,1 %), que experimenta un notable increment respecte a 2020 (28,3 %). La secció d'agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca també presenta un increment de la taxa de temporalitat i el 2021 està per sobre de la mitjana amb un 25,6 %. D'altra banda, les branques de la indústria continuen tenint els menors índex de temporalitat. Finalment, les activitats de comerç i hostaleria tenen una taxa del 17,7 %, que està per sota de la mitjana del conjunt d'activitats i que es manté gairebé idèntica a la del 2020.

Per nacionalitat, els treballadors estrangers presenten una taxa de temporalitat superior a la dels treballadors i treballadores de nacionalitat espanyola, amb un 26,4 % i 21,7 % respectivament. Ara bé, es retallen les diferències en relació amb l'any anterior, quan els estrangers superaven en més de 10 punts la taxa de temporalitat dels nacionals. Finalment, pel que fa al tipus de sector (públic o privat), s'observa com el 2021 el sector públic presenta una taxa de temporalitat més de 16 punts percentuals per sobre de la del sector privat, amb un 35,8 % enfront del 19,5 % (vegeu el quadre II-2.4).

El 2021, les dones de les Balears —amb un 24,3 % d'assalariades amb contracte temporal sobre el total d'assalariades— mostren una taxa de temporalitat superior a la dels homes (21,3 %), per haver experimentat un increment percentual (+2,8 punts) respecte al 2020. En canvi, els homes experimenten un descens de 2,4 punts. Es romp així una tendència de vuit anys, amb l'excepció del 2019, per la qual les dones presentaven una taxa de temporalitat in-

ferior a la dels homes. Cal remarcar que aquest fet no es dona en el conjunt d'Espanya, on les dones presenten en tota la sèrie històrica una taxa de temporalitat superior a la dels homes (vegeu el quadre II-2.5).

Per tipus de jornada, la taxa de temporalitat en la jornada parcial és 15,4 punts superior a la dels treballadors a jornada completa, diferència que es dona en tota la sèrie estadística. L'any 2013 aquesta diferència va assolir els 25,7 punts. Respecte al 2020, augmenta 0,4 punts la taxa de temporalitat dels treballadors a jornada completa, mentre que la dels qui treballen a jornada parcial cau 1,1 punts (vegeu el quadre II-2.6).

Quant als grups d'edat, els més joves són els que assoleixen les taxes més altes. Així, el grup de treballadors d'entre 16 i 24 anys presenta la taxa més elevada (59,6 %), com es reflecteix en el gràfic corresponent. En el cas de les persones de mitjana edat, la taxa es va reduint, i continua perdent pes també en el col·lectiu de majors de 55 anys, que són els que presenten una taxa de temporalitat més baixa (11,1 %) (vegeu el gràfic IA-2.3).

2.4.

LES PERSONES OCUPADES I ASSALARIADES PER TIPUS DE JORNADA, PER GÈNERE I PER SECTOR ECONÒMIC

L'any 2021, el nombre de persones ocupades a jornada completa a les Illes Balears és de 489.210, mentre que a jornada

parcial són 63.646. La taxa de parcialitat se situa, per tant, en el 11,5 %. No hi ha diferències significatives entre els assalariats i els no assalariats, atès que presenten gairebé la mateixa taxa (11,6 % i 11,0 % respectivament). La taxa de parcialitat es redueix respecte al 2020, quan es va situar en el 12,6 %. Això s'explica per fet que el 2021 es redueix el nombre d'efectius ocupats a temps parcial (-4,6 %) en termes interanuals, mentre que augmenta el nombre de persones ocupades a temps complet (+6,0 %) (vegeu el quadre II-2.7).

Per sexe, del total de 63.646 treballadors a jornada parcial, 47.982 són dones (75,4 %). És a dir, gairebé 8 de cada 10 persones ocupades a jornada parcial de les Balears és una dona. Dit d'una altra manera, la taxa de parcialitat femenina és del 18,7 % a les Balears, mentre que la masculina és del 5,3 %. La diferència entre ambdues taxes és significativa i es manté en el temps, ja que d'ençà del 2007 ha oscil·lat entre els 11 punts percentuals i els 16 punts percentuals, la qual cosa implica que les dones han de patir les conseqüències d'aquesta contractació, que tindrà efectes tant en la seva trajectòria professional com en les futures prestacions que percebin, entre d'altres (vegeu el quadre II-2.7).

D'altra banda, si es compara el pes dels assalariats sobre el total d'ocupats, s'observa com el 2021 les dones mostren una taxa de salarització més alta (84,0 %) que la dels homes (76,7 %). Aquest fet es repeteix en tota la sèrie històrica estudiada. Fàcilment es pot comprovar la presència minoritària de les dones en

l'activitat empresarial,¹ un 15,1 % del total de les dones ocupades a la nostra comunitat autònoma i un 23,0 % en el cas dels homes. En relació amb el 2020, es produeix un major increment de l'ocupació entre la resta d'ocupats (+9,3 %) que entre els assalariats (+3,6 %), sobretot entre els homes (+11,0 %). Com ja s'ha comentat, els autònoms van suportar millor els efectes de la crisi provocada per la pandèmia.

Per sector d'activitat econòmica, les dones ocupades es concentren en un 93,2 % en el sector dels serveis. Aquest percentatge assoleix el 94,3 % si només es tenen en compte les assalariades. En canvi, en el col·lectiu masculí els serveis aglutinen el 71,8 % de les persones ocupades i el 73,0 % de les assalariades. Respecte al 2020, els majors increments del nombre d'ocupats es dona en el sector dels serveis, que puja un 4,1 % en el cas dels homes i un 5,7 % en el cas de les dones. També creix de forma significativa el nombre d'efectius ocupats del sector primari. En canvi, i sempre segons les dades de l'Enquesta de població activa, cau l'ocupació masculina en el sector de la construcció (-2,9 %) i la femenina en el sector industrial (-11,1 %) (vegeu el quadre II-2.8).

1. Es compten les categories següents: ocupador, empresari sense assalariats o membre de cooperativa.

2.5.

L'ATUR I LES DEMANDES D'OCUPACIÓ

Després de l'excepcional situació viscuda a conseqüència de la propagació de la pandèmia de la COVID-19, amb l'aturada de l'activitat econòmica i, especialment per les restriccions de la mobilitat, de les activitats turístiques, el 2021 suposa un punt d'inflexió. D'aquesta manera, la mitjana de demandants d'ocupació registrats a les oficines del SOIB cau un 23,6 % en relació amb el 2020, amb 143.129 persones. Tot i així, es tracta de la segona xifra més alta de tota la sèrie estadística. S'ha de tenir en compte que els treballadors acollits a un ERTO² passaren a formar part del col·lectiu de demandants d'ocupació, atès que la prestació que reben la paga el Servei Públic d'Ocupació Estatal (SEPE).

Del total de demandants, el 49,0 % correspon a demandats no ocupats, els anomenats DENO;³ el 46,3 % ja tenen una ocupació (fixos discontinus, treballadors en ERTO i d'altres), i la resta (el 4,6 %) són persones amb una disponibilitat limitada (per exemple, estudiants) o bé que demanen una ocupació específica.

2. Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19. BOE núm. 73, de 18 de març de 2020.

3. Segons la terminologia del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, com a demandants no ocupats hi ha les categories d'aturats registrats i d'altres de no ocupats (demandants d'una jornada inferior a 20 hores, demandants estudiants, demandants de serveis previs a l'ocupació). Els altres no ocupats són les persones demandants de feina que es considerarien aturades en l'EPA.

QUADRE II-2.1. TREBALLADORS OCUPATS PER SITUACIÓ LABORAL A LES ILLES BALEARS (2018-2021) (EN MILERS)								
	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%
Total de treballadors	560,1	100,0	571,2	100,0	528,2	100,0	552,9	100,0
Treballadors per compte propi: total	103,1	18,4	99,8	17,5	100,5	19,0	109,8	19,9
Treballadors per compte propi: ocupador	34,5	33,5	34,6	34,7	30,0	29,9	31,8	29,0
Treballador per compte propi: empresari sense assalariats o treballadors independents	66,4	64,4	63,3	63,4	67,8	67,5	75,0	68,3
Treballadors per compte propi: membre de cooperativa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Treballadors per compte propi: ajuda familiar	2,2	2,1	2,0	2,0	2,7	2,7	3,0	2,7
Total assalariats	456,8	81,6	470,9	82,4	427,5	80,9	442,8	80,1
Assalariats del sector públic	71,7	15,7	75,9	16,1	81,0	18,9	88,0	19,9
Assalariats del sector privat	385,1	84,3	394,9	83,9	346,5	81,1	354,8	80,1
Una altra situació	0,3	0,1	0,5	0,1	0,2	0,0	0,2	0,0

Font: INE (2022). Encuesta de población activa. Disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176918&menu=resultados&sec=1254736195129&dp=1254735976595 (Accedit: 28 juny 2022)

* Situació professional actual i percentatge respecte a la mitjana anual.

QUADRE II-2.2. ÍNDEX D'ESTACIONALITAT A LES ILLES BALEARS PER ILLA (2021)			
	Treb. juliol	Treb. des.	"% variació jul.-des."
Illes Balears	551.801	437.590	26,1
Mallorca	427.477	357.033	19,7
Menorca	38.160	27.762	37,5
Eivissa	77.045	47.621	61,8
Formentera	6.522	2.672	144,1
Espanya	19.546.843	19.403.183	0,7

Font: Tesoreria General de la Seguretat Social

	2020						2021					
	Total		Indefinit		Temporal		Total		Indefinit		Temporal	
	Val. absolut	%	Val. absolut	%	Val. absolut	%	Val. absolut	%	Val. absolut	%	Val. absolut	%
Total	16.109,1	100,0	12.232,3	76,0	3.876,9	24,1	16.625,6	100,0	12.455,8	74,9	4.169,8	25,1
Andalusia	2.469,4	100,0	1.674,1	67,9	795,3	32,2	2.619,2	100,0	1.740,5	66,5	878,7	33,5
Aragó	474,2	100,0	372,0	78,5	102,3	21,5	484,6	100,0	365,6	75,4	119,0	24,6
Astúries	316,5	100,0	241,2	76,2	75,3	23,8	324,9	100,0	244,0	75,1	81,0	24,9
Illes Balears	427,5	100,0	330,7	77,4	96,8	22,6	442,8	100,0	342,1	77,3	100,7	22,7
Illes Canàries	715,6	100,0	523,9	73,3	191,7	26,7	737,6	100,0	522,8	70,9	214,8	29,1
Cantàbria	191,0	100,0	139,7	73,2	51,3	26,8	205,3	100,0	155,5	75,7	49,8	24,3
Castella i Lleó	785,6	100,0	605,8	77,1	179,9	22,9	799,2	100,0	610,5	76,4	188,8	23,6
Castella-la Manxa	657,6	100,0	494,1	75,2	163,5	24,8	695,4	100,0	510,7	73,4	184,7	26,6
Catalunya	2.812,0	100,0	2.259,9	80,4	552,1	19,6	2.916,0	100,0	2.317,1	79,5	598,9	20,5
Com. Valenciana	1.676,6	100,0	1.254,4	74,8	422,3	25,2	1.705,8	100,0	1.248,2	73,2	457,6	26,8
Extremadura	299,1	100,0	194,8	65,2	104,2	34,8	323,1	100,0	216,1	66,9	107,0	33,1
Galícia	868,6	100,0	659,9	76,0	208,7	24,0	876,4	100,0	661,8	75,5	214,6	24,5
Madrid	2.705,6	100,0	2.197,7	81,3	507,9	18,8	2.745,4	100,0	2.219,4	80,8	526,0	19,2
Múrcia	516,2	100,0	364,6	70,7	151,6	29,4	536,0	100,0	376,2	70,2	159,7	29,8
Navarra	234,2	100,0	174,6	74,6	59,6	25,4	242,8	100,0	185,0	76,2	57,8	23,8
País Basc	794,0	100,0	618,7	77,9	175,3	22,1	802,5	100,0	611,5	76,2	191,0	23,8
La Rioja	115,7	100,0	89,5	77,4	26,2	22,6	118,2	100,0	91,8	77,7	26,4	22,3

Font: INE (2022). Encuesta de población activa. Disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176918&menu=resultados&secc=1254736195129&dp=1254735976595 (Accedit: 28 juny 2022)

QUADRE II-2.4. TAXES DE TEMPORALITAT PER SECCIONS D'ACTIVITAT, NACIONALITAT I TIPUS DE SECTOR A LES ILLES BALEARS (2019-2021)

	2019	2020	2021
Total	26,5	28,1	29,3
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	16,3	17,5	25,6
Indústria alimentació, tèxtil, cuir, fusta i paper	12,4	7,6	3,9
Indústria extractiva, química, farmacèutica, cautxú i plàstics, subministrament d'energia, aigua i residus	9,4	15,2	13,6
Construcció de maquinària, equip elèctric i material de transport; instal·lació i reparació industrial	12,9	6,1	10,5
Construcció	45,6	44,5	39,8
Comerç a l'engròs i al detall, reparació d'automòbils, hostaleria	26,7	17,8	17,9
Transport i emmagatzematge, informació i comunicacions	21,9	17,8	17,7
Intermediació financera, assegurances, activitats immobiliàries, serveis professionals, científics i d'altres	19,3	16,5	13,5
Administració pública, educació i activitats sanitàries	28,5	28,3	34,1
Altres serveis	31,0	21,8	14,0
Nacionalitat			
Espanyola o doble	24,2	20,3	21,7
Estrangera	37,6	31,7	26,4
Tipus de sector			
Sector públic	30,4	30,3	35,8
Sector privat	26,4	20,8	19,5

Font: INE (2022). Encuesta de población activa. Disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadística_C&cid=1254736176918&menu=resultados&secc=1254736195129&dp=1254735976595 (Accedit: 28 juny 2022)

QUADRE II-2.5. TAXES DE TEMPORALITAT DELS ASSALARIATS A LES ILLES BALEARS PER SEXE (2015-2021)

	Total	Homes	Dones
2015	26,5	29,7	23,1
2016	28,1	30,4	25,7
2017	29,3	31,4	27,0
2018	28,4	29,2	27,6
2019	27,0	26,0	28,2
2020	22,6	23,7	21,5
2021	22,7	21,3	24,3

Font: INE (2022). Encuesta de población activa. Disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176918&menu=resultados&secc=1254736195129&idp=1254735976595 (Accedit: 28 juny 2022)

QUADRE II-2.6. TAXES DE TEMPORALITAT DELS ASSALARIATS A LES ILLES BALEARS PER TIPUS DE JORNADA (2015-2021)

	Total	Jornada completa	Jornada parcial
2015	26,5	25,0	34,6
2016	28,1	26,7	37,2
2017	29,3	27,3	41,4
2018	28,4	26,2	43,7
2019	27,0	24,4	45,3
2020	22,6	20,6	37,4
2021	22,7	21,0	36,3

Font: INE (2022). Encuesta de población activa. Disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176918&menu=resultados&secc=1254736195129&idp=1254735976595 (Accedit: 28 juny 2022)

Respecte al 2020, cau amb més intensitat el col·lectiu de demandants ocupats (-36,8 %), i especialment la categoria d'altres (-60,1 %), en què es classifiquen els treballadors en ERTO. Durant el 2021, aquesta categoria s'ha reduït de forma significativa per la represa de l'activitat econòmica. En canvi, augmenta el nombre de demandants fixos discontinus (+6,4 %). Els demandants no ocupats, per la seva part, experimenten un descens del 7,9 % respecte al 2019 (vegeu el quadre II-2.9).

Pel que fa a les xifres d'atur registrat, l'any 2021 les Illes Balears tanquen amb una mitjana anual de 65.618 persones aturades, la qual cosa representa un descens interanual del 10,2 %. Es tracta d'una reducció important de la xifra d'atur, tot i que encara està significativament per sobre de les xifres prèvies a la pandèmia, concretament un 34,9 % per sobre de la dada del 2019.

La distribució de l'atur per illes reflecteix, com és natural, el pes de la població. Així,

Mallorca és l'illa amb més pes de l'atur (80,3 %), seguida d'Eivissa (12,1 %), Menorca (7,1 %) i Formentera (0,5 %). En relació amb el 2020, es produeix un descens generalitzat a totes les illes, i de forma més significativa a Eivissa (-16,7 %), seguida de Menorca (-13,6 %), Mallorca (-8,8 %) i Formentera (-6,3 %).

Per sexe, l'atur registrat dels homes ha experimentat un descens interanual més alt (-12,1 %) que el de les dones (-8,5 %). El 2021, les dones representen el 55,1 % del total de l'atur registrat. Des del 2014, una vegada que s'entra en un període de reactivació, les dones són majoria a les llistes d'atur. Així, per exemple, la xifra d'atur dels homes el 2021 està un 35,6 % per sota de la del 2012. En el cas de les dones, la xifra del 2021 només està un 13,5 % per sota de la del 2012 (vegeu el quadre II-2.10).

Per grups d'edat, el major pes de les persones aturades correspon al grup d'edat central —el de 25 a 44 anys—, que representen el 44,5 %; si bé a poca distància del grup de majors de 45 anys (el 44,3 %). Els joves menors de 25 anys aglutinen l'11,2 % del total de persones en situació d'atur. En termes interanuals, cau l'atur sobretot en el grup de joves menors de 25 anys (-26,2 %), després del fort increment experimentat el 2020, atès que fou el col·lectiu més castigat. A continuació hi ha el grup d'edat central (de 25 a 44 anys), amb un descens respecte al 2020 del 14,2 %. Els majors de 45 anys es mantenen al voltant de la mateixa xifra registrada el 2020 (+0,1 %), atès que van ser els més protegits per les mesures engegades pel Govern central.

El 2021, del total de persones en atur a les Illes Balears, 28.238 acumulen una durada de la demanda o de la inscripció superior a dotze mesos. En termes relatius, suposen el 43,0 % del total de l'atur registrat. Els efectes de la COVID-19 es tradueixen en situacions més llargues d'atur i en més dificultats de retorn al mercat de treball. Respecte al 2020, l'atur de llarga durada s'ha més que duplicat, amb un increment del 67,5 %. En el conjunt d'Espanya l'atur de llarga durada representa el 53,7 % del total de l'atur registrat. De fet, les Illes Balears són la comunitat autònoma amb la menor incidència d'atur de llarga durada; la Comunitat Valenciana (59,6 %) és la que en té el major percentatge (vegeu el quadre II-2.11).

Pel que fa al perfil de les persones en situació d'atur de llarga durada, aquest és majoritàriament femení (el 60,6 % del total d'aturats de llarga durada són dones). Per grups d'edat, el 2021, el 52,9 % del total de les persones aturades de llarga durada és major de 45 anys. Segons el nivell d'estudis, un 56,3 % de les persones aturades de llarga durada no tenen estudis o només han assolit els estudis primaris, la qual cosa en dificulta l'ocupabilitat. Finalment, segons el sector econòmic, es veu com hi ha una forta concentració d'aquestes persones en el sector de serveis (78,8 %). En relació amb l'any anterior, tots els grups d'edat han experimentat un increment, tot i que és més accentuat entre els homes (+55,5 %), en el del grup d'entre 25 i 44 anys (+101,9 %) i entre els qui treballaven en el sector de la construcció (60,3 %) (vegeu el quadre II-1.12).

QUADRE II-2.7. OCUPATS I ASSALARIATS A LES ILLES BALEARS PER TIPUS DE JORNADA I PER SEXE (2014-2021)																																																																													
	Ocupats						Assalariats						No assalariats																																																																
	Jornada completa		Jornada parcial		Jornada completa		Jornada parcial		Jornada completa		Jornada parcial		Jornada completa		Jornada parcial																																																														
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones																																																													
2014	238.686	176.139	18.262	49.793	180.682	148.266	13.748	44.736	58.004	27.873	4.514	5.057	2015	253.245	184.442	18.986	52.933	191.679	149.276	16.022	47.821	61.566	35.166	2.964	5.112																																																				
2016	263.776	198.159	21.741	46.912	203.434	162.382	17.622	40.541	60.342	35.777	4.119	6.371	2017	271.713	197.612	19.953	48.272	204.556	167.773	17.046	42.820	67.157	29.839	2.907	5.452	2018	282.792	209.739	16.886	50.729	221.587	177.224	12.855	45.089	61.205	32.515	4.031	5.640	2019	289.400	209.500	21.700	50.600	232.092	179.786	16.024	42.959	57.300	29.700	5.700	7.600	2020	267.584	193.941	19.021	47.689	209.949	164.970	14.314	38.274	57.635	28.971	4.707	9.415	2021	281.158	208.052	15.664	47.982	216.059	175.204	11.572	39.958	65.099	32.848	4.092	8.024

Font: INE (2022). Encuesta de población activa. Disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176918&menu=resultados&secc=1254736195129&dp=1254735976595 (Accedit: 28 juny 2022)

QUADRE II-2.8. OCPATS I ASSALARIATS A LES ILLES BALEARS PER SECTORS ECONÒMICS I SEXE (2020-2021)

	Ocupats				Assalariats			
	Homes		Dones		Homes		Dones	
	2021 (milers)	% de var. 2021-2020	2021 (milers)	% de var. 2021-2020	2021 (milers)	% de var. 2021-2020	2021 (milers)	% de var. 2021-2020
Total	296,8	3,6	256,0	6,0	227,6	1,5	215,2	5,9
Agricultura	5,7	24,0	0,6	29,2	4,4	56,2	0,1	-73,3
Indústria	27,8	8,6	9,3	-11,1	18,2	-10,5	5,9	-21,1
Construcció	50,3	-2,9	7,6	48,4	38,8	-2,4	6,3	85,0
Serveis	213,0	4,1	238,6	5,7	166,3	2,9	202,9	5,7

Font: INE (2022). Encuesta de población activa. Disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176918&menu=resultados&secc=1254736195129&idp=1254735976595 (Accedit: 28 juny 2022)

QUADRE II-2.9. EVOLUCIÓ DELS DEMANDANTS D'OCUPACIÓ SEGONS EL COL·LECTIU (2015-2021)

	Total	Ocupats		Disponibilitat limitada / Demanen ocupació específica	Demandants de feina sense ocupació		
		Fixos discontinus	Altres		Total	Altres no ocupats	Atur registrat
2015	105.406	24.252	8.449	3.957	68.748	1.645	67.103
2016	95.549	23.846	8.296	3.629	59.778	1.462	58.316
2017	88.098	23.945	8.080	3.405	52.668	1.177	51.491
2018	86.075	24.654	8.131	3.390	49.900	1.258	48.641
2019	88.354	26.469	7.969	3.546	50.369	1.730	48.640
2020	187.277	36.758	68.239	6.088	76.191	3.149	73.042
2021	143.129	39.104	27.231	6.601	70.194	4.575	65.618

Font: SOIB

En el gràfic IIA-2.4 es compara l'evolució de l'atur segons les dues fonts disponibles, els registres del SOIB i l'Enquesta de població activa. Segons l'EPA, l'any 2021 el nombre de persones aturades cau un 5,7 % respecte al 2020; en canvi, segons els registres del SOIB, el descens és del 10,2 %. Hi ha diferències metodològi-

ques importants entre ambdues fonts, atès que l'EPA incorpora a la xifra d'aturats les persones que cerquen feina activament i també les desanimades (que fa temps que no tenen feina i, com que no tenen dret a prestació, no s'apunten a les oficines com a demandants d'ocupació).

QUADRE II-2.10. EVOLUCIÓ DE L'ATUR REGISTRAT A LES ILLES BALEARS PER SEXE (2008-2021)

	Total	Homes	Dones
2009	74.378	40.605	33.773
2010	82.882	44.540	38.342
2011	83.263	44.277	38.986
2012	87.544	45.728	41.816
2013	82.282	42.320	39.961
2014	75.405	37.529	37.876
2015	67.103	31.857	35.247
2016	58.316	27.015	31.302
2017	51.491	23.151	28.340
2018	48.641	21.506	27.135
2019	48.640	21.561	27.078
2020	73.042	33.500	39.542
2021	65.618	29.442	36.176

Font: SOIB

QUADRE II-2.11. ATUR DE LLARGA DURADA PER COMUNITATS AUTÒNOMES (2021)

	Atur	Atur de llarga durada	%
Espanya	3.565.240	1.916.120	53,7
Andalusia	886.171	454.915	51,3
Aragó	73.624	35.489	48,2
Astúries	73.253	42.173	57,6
Illes Balears	65.618	28.238	43,0
Illes Canàries	249.771	144.113	57,7
Cantàbria	40.104	21.032	52,4
Castella-la Manxa	172.305	92.377	53,6
Castella i Lleó	152.468	77.510	50,8
Catalunya	437.166	247.097	56,5
Comunitat Valenciana	426.473	254.095	59,6
Extremadura	101.393	48.400	47,7
Galícia	163.447	83.860	51,3
Madrid	418.178	226.698	54,2
Múrcia	108.189	57.822	53,4
Navarra	36.753	18.356	49,9
País Basc	122.812	63.378	51,6
La Rioja	17.639	8.830	50,1
Ceuta	11.696	7.531	64,4
Melilla	8.179	4.205	51,4

Font: SEPE

QUADRE II-2.12. PERFIL DELS ATURATS I ATURADES DE LLARGA DURADA A LES ILLES BALEARS (2015-2021)									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Total d'aturats i aturades de llarga durada	23.505	19.522	15.703	13.585	12.544	19.395	29.813		
Sexe									
Homes	10.310	8.134	6.240	5.154	4.714	7.585	11.753		
Dones	13.196	11.388	9.463	8.431	7.830	11.810	18.060		
Edat									
Menors de 25 anys	1.661	1.216	819	766	633	3.184	3.173		
De 25 a 45 anys	7.191	5.538	4.047	3.378	3.057	5.383	10.867		
Més de 45 anys	14.653	12.769	10.837	9.441	8.854	10.828	15.773		
Nivell d'estudis									
Sense estudis	194	167	137	119	75	128	223		
Estudis primaris	11.047	9.477	7.640	6.559	6.206	10.415	16.554		
Estudis secundaris	10.416	8.417	6.784	5.888	5.267	7.337	10.808		
Estudis superiors	1.848	1.461	1.141	1.019	996	1.515	2.228		
Sector d'activitat									
Agricultura	479	402	299	218	190	257	377		
Indústria	1.398	1.172	919	743	661	896	1.280		
Construcció	3.317	2.551	1.852	1.445	1.304	1.718	2.754		
Serveis	16.924	14.211	11.683	10.321	9.623	15.108	23.497		
Sense ocupació anterior	1.387	1.187	950	858	766	1.416	1.905		
Illla									
Mallorca	20.392	17.005	13.673	11.825	10.882	16.378	25.037		
Menorca	1.373	1.124	917	789	757	1.306	1.850		
Eivissa-Formentera	1.741	1.393	1.113	971	905	1.711	2.926		

Font: SOIB

Cal comentar que les Illes Balears es caracteritzen per ser la comunitat autònoma amb el percentatge més alt d'estrangers sobre el total d'atur registrat. El 2021 suposa el 25,1 % del total de persones en situació d'atur. En el conjunt d'Espanya representen el 13,9 %. En nombres absoluts, el total d'estrangers desocupats el 2021 és de 16.445, un 11,7 % menys que el 2020. D'aquests, un 38,5 % són ciutadans de la Unió Europea; el 61,5 % restant són persones extracomunitàries. El nombre d'aturats de nacionalitat espanyola experimenta un descens interanual del -9,6 %.

2.6.

LA CONTRACTACIÓ

La reactivació de l'activitat econòmica també s'han fet notar de manera clara en la contractació registrada a les oficines del SOIB durant l'any 2021. Així, s'han registrat 357.365 nous contractes a les Illes Balears, fet que suposa un 42,3 % per sobre de la dada del 2020. Es tracta d'un increment molt accentuat; ara bé, la contractació se situa encara un 31,3 % per sota de la xifra del 2019. El 17,8 % dels nous contractes registrats han estat indefinits, i el 82,2 % restant han estat temporals. En relació amb el 2020, la contractació indefinida ha crescut un 39,0 %, mentre que la temporal ho ha fet en un 43,0 %.

Per tipus de jornada, s'han registrat 219.717 nous contractes a temps complet, que representen el 61,5 % del total

dels contractes; 111.901 a jornada parcial (el 31,3 % del total) i 25.488 de fixos discontinus (el 7,1 % del total). Respecte al 2020, tots els tipus de contractes han augmentat, sobretot els fixos discontinus (63,0 %), seguits dels contractes a temps parcial (44,0 %) i dels de jornada completa (39,4 %).

En concret, en la contractació temporal augmenten notablement els contractes eventuais per circumstàncies de la producció (61,8 %) i els contractes a persones amb discapacitat (72,7 %). En el grup de contractes indefinits, com s'ha dit, pugen de manera més significativa els fixos discontinus (63,0 %) i les conversions (32,2 %). D'altra banda, pugen els contractes formatius (38,1 %) respecte al 2020, sobretot els de pràctiques a temps complet (72,2 %) (vegeu el quadre II-2.13).

Pel que fa a la durada dels contractes, del total de contractes temporals registrats a les Balears el 2021, l'11,8 % és un contracte per a un o dos dies. Si s'hi sumen els contractes de durada inferior a 16 dies, el percentatge s'eleva fins al 19,1 %. És a dir, un de cada cinc contractes temporals registrats a les Illes Balears durant el 2021 ha tingut una durada inferior a 16 dies. D'altra banda, el 29,8 % dels contractes temporals tenen una durada indeterminada (vegeu el quadre II-2.14).

En relació amb la curta durada dels contractes registrats, el 2021 l'índex de rotació (quotient entre el nombre de contractes temporals i el nombre de persones contractades amb contracte temporal) és d'1,88 contractes per persona contractada, un índex superior al del 2020, quan es

va produir una caiguda dels contractes de curta durada i també del nombre de persones contractades. Tanmateix, es tracta d'un valor per sota del que es va donar en el quinquenni 2014-2019. D'altra banda, el 2021 la durada mitjana dels contractes és de 73,2 dies de mitjana, la xifra més baixa des del 2015 (vegeu el gràfic II-2.1).

Per sexe, el 2021 les dones han signat 162.735 contractes (el 45,5 % sobre el total de contractació), i els homes, un total de 194.630 (el 54,5 % restant). En termes interanuals, tant la contractació femenina com la masculina han augmentat significativament, un 34,9 % en el cas dels homes i un 52,3 % en el de les dones. D'altra banda, el pes de la contractació indefinida de les dones sobre el total de contractes registrats és inferior al dels homes (17,3 % i 18,2 % respectivament).

Quant a les deu ocupacions amb més contractes registrats el 2021, el primer fet que cal destacar és la superioritat de les ocupacions incloses dins els serveis, especialment en el cas de les dones, ja que totes pertanyen a aquest sector. En el cas dels homes, tot i ser majoria les dels serveis, també hi ha ocupacions incloses en la resta de sectors econòmics (vegeu el quadre II-2.15).

Les dones concentren el 60,1 % del total de la contractació registrada durant el 2021 en deu ocupacions, concretament 97.754 contractes. Les tres ocupacions més contractades mostren un pes superior al 10 % del total de la contractació, de manera que en conjunt suposen el 40,1 % del total. És a dir, 2 de cada 5 dones han registrat un contracte en aquestes tres

ocupacions durant el 2021. Les ocupacions són les següents: cambreres i personal de neteja (ambdues ocupacions representen el 14,6 % de la contractació femenina), i venedores de botigues i magatzems (10,9 %). D'aquestes deu ocupacions, sis corresponen a feines de mitjana qualificació (grups 4-8 de la CNO-11); tres a feines no qualificades (grup 9), i una a feines d'alta qualificació (grups d'1 a 3).

En el cas dels homes, les deu ocupacions més contractades representen el 48,9 % del total dels contractes. Per tant, hi ha menys concentració dels contractes que en el cas de les dones. Tanmateix, les tres ocupacions amb més contractació sumen el 27,2 %: cambrers (11,8 %), paletes (9,5 %) i peons de la construcció (5,9 %), les mateixes que els quatre anys anteriors, però en diferent ordre. Per nivell de qualificació, cinc corresponen a ocupacions de mitjana qualificació (grups 4-8), i les cinc restants a ocupacions no qualificades (grup 9).

E 2021, s'han registrat un total de 101.946 contractes a persones estrangeres a les Illes Balears, fet que suposa el 28,5 % del total de nous contractes registrats. En el conjunt d'Espanya el pes dels contractes a persones estrangeres sobre el total és del 20,4 %. Del total de contractes a estrangers registrats a les Balears el 2021, el 65,1 % ha correspost a treballadors de fora de la UE, i la resta, el 34,9 %, a treballadors europeus. En termes interanuals, els contractes a persones estrangeres augmenta un 38,4 %, mentre que els contractes a treballadors de nacionalitat espanyola ho fan en un 43,9 % (vegeu el quadre II-2.16).

QUADRE II-2.13. CONTRACTES REGISTRATS A LES ILLES BALEARS PER MODALITAT DE CONTRACTACIÓ (2015-2021)									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Var. 21-20	Var. (%)
Total de contractació	447.887	495.810	536.519	529.341	520.066	251.170	357.365	106.195	42,3
Contractes indefinits	52.641	64.266	76.859	91.480	85.436	45.705	63.536	17.831	39,0
A temps complet	21.345	26.561	31.890	37.280	33.652	21.189	27.450	6.261	29,5
Ordinaris	12.578	15.219	17.104	20.088	17.916	10.749	13.673	2.924	27,2
Conversió bonificat	85	109	194	181	187	131	149	18	13,7
Discapacitats (ordinaris i conversions)	147	178	199	201	198	108	130	22	20,4
Inicials bonificats	365	542	670	692	87	42	71	29	69,0
Conversió no bonificat	8.170	10.513	13.723	16.118	15.264	10.159	13.427	3.268	32,2
A temps parcial	10.593	11.830	13.236	14.896	12.828	8.878	10.598	1.720	19,4
Fix discontinu	20.703	25.875	31.733	39.304	38.956	15.638	25.488	9.850	63,0
Contractes de durada determinada	390.585	428.709	456.124	434.774	431.445	203.964	291.800	87.836	43,1
A temps complet	243.495	275.996	306.233	297.769	296.293	135.286	190.719	55.433	41,0
Obra i servei	85.956	92.221	103.116	103.054	103.726	58.079	72.048	13.969	24,1
Eventual per circumstàncies de la producció	137.338	163.814	183.867	175.035	173.514	62.686	101.419	38.733	61,8
Interinitiat	19.833	19.528	18.774	19.160	18.581	14.251	16.873	2.622	18,4
Discapacitats	232	258	303	275	307	128	221	93	72,7
Altres	136	175	173	245	165	142	158	16	11,3
A temps parcial	147.090	152.713	149.891	137.005	135.152	68.678	101.081	32.403	47,2
Temps parcial	146.582	152.109	149.204	136.217	134.821	68.274	100.625	32.351	47,4
Jubilació parcial	364	455	503	575	251	302	353	51	16,9
Relleu	144	149	184	213	80	102	103	1	1,0
Contractes formatius	3.227	1.808	2.945	2.397	2.102	1.282	1.770	488	38,1
Formació	2.280	791	878	1.012	1.112	875	1.096	221	25,3
Pràctiques a temps complet	671	784	1.773	1.117	772	262	452	190	72,5
Pràctiques a temps parcial	276	233	294	268	218	145	222	77	53,1
Altres contractes	1.434	1.027	591	690	1.083	219	259	40	18,3

Font: SOIB

QUADRE II-2.14. CONTRACTACIÓ DE DURADA DETERMINADA REGISTRADA A LES ILLES BALEARS PER DURADA DEL CONTRACTE (2012-2021) (PERCENTATGES)

	1-2 dies	3-15 dies	16-30 dies	2-3 mesos	3-6 mesos	7-12 mesos	> 12 mesos	Indeterminats
2012	10,8	8,0	9,0	25,0	15,8	3,7	0,5	27,2
2013	13,5	7,9	8,7	24,1	15,9	3,5	0,3	26,1
2014	14,7	8,0	8,0	23,4	15,5	3,4	0,3	26,7
2015	14,7	7,9	7,9	22,7	15,3	3,5	0,3	27,8
2016	14,8	7,4	7,4	22,9	16,6	3,5	0,3	27,0
2017	15,4	6,6	6,7	22,4	17,9	4,2	0,4	26,5
2018	15,0	6,6	6,3	22,0	17,5	4,3	0,4	27,9
2019	15,4	6,7	6,2	22,0	17,6	4,4	0,3	27,5
2020	10,2	7,3	8,5	22,7	9,9	4,4	0,6	36,5
2021	11,8	7,3	9,4	26,1	12,1	2,9	0,6	29,8

Font: SOIB

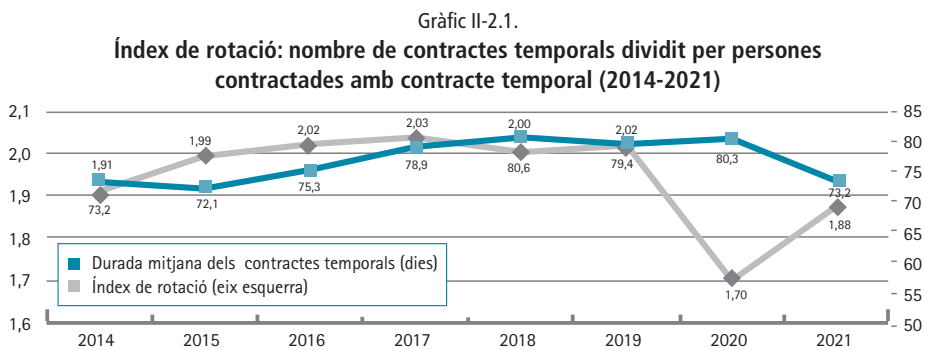
QUADRE II-2.15. LES DEU OCUPACIONS MÉS CONTRACTADES A LES ILLES BALEARS PER SEXE (2021)

Dones	Absoluts	%	Acumulat
Total de contractació de dones	162.735	100,0	—
Total de les deu ocupacions	97.754	60,1	—
Cambreres assalariades	23.826	14,6	14,6
Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	23.707	14,6	29,2
Venedores de botigues i magatzems	17.771	10,9	40,1
Empleades administratives amb tasques d'atenció al públic	7.002	4,3	44,4
Monitores d'activitats recreatives i d'entreteniment	6.237	3,8	48,3
Ajudants de cuina	5.665	3,5	51,7
Empleades domèstiques	3.963	2,4	54,2
Cuineres assalariades	3.931	2,4	56,6
Auxiliars d'infermeria hospitalària	3.022	1,9	58,5
Empleades administratives sense tasques d'atenció al públic	2.630	1,6	60,1

continua

Homes	Absoluts	%	Acumulat
Total de contractació d'homes	194.630	100,0	—
Total de les deu ocupacions	95.149	48,9	—
Cambrers assalariats	22.931	11,8	11,8
Paletes	18.500	9,5	21,3
Peons de la construcció d'edificis	11.484	5,9	27,2
Cuiners assalariats	8.258	4,2	31,4
Ajudants de cuina	7.713	4,0	35,4
Venedors de botigues i magatzems	6.608	3,4	38,8
Peons de les indústries manufactureres	6.045	3,1	41,9
Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	4.974	2,6	44,4
Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	4.898	2,5	47,0
Peons del transport de mercaderies i descarregadors	3.738	1,9	48,9

Font: SOIB

Font: SOIB

QUADRE II-2.16. NOMBRE DE CONTRACTES REGISTRATS A TREBALLADORS ESTRANGERS A LES ILLES BALEARS I A ESPANYA PER ZONES DE PROCEDÈNCIA (2021)

	Illes Balears		Espanya	
	Absoluts	%	Absoluts	%
Total	101.946	100,0	3.946.517	100,0
Unió Europea	35.605	34,9	1.054.603	26,7
No UE	66.341	65,1	2.891.914	73,3

Font: SOIB

2.7.

SALARIS I COST LABORAL

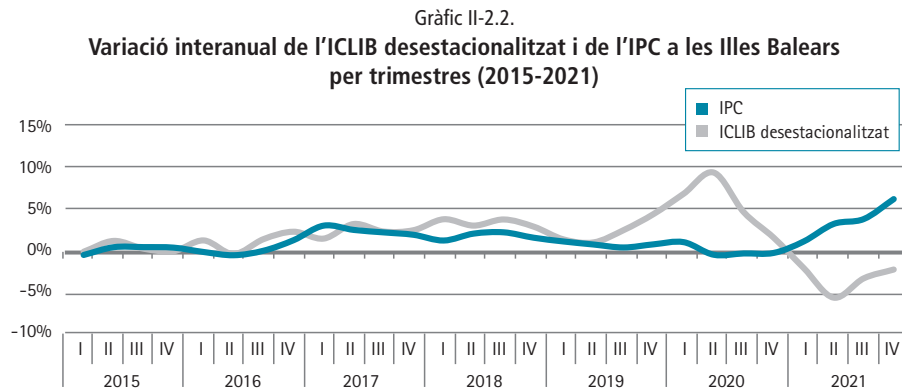
Segons les dades de l'Enquesta trimestral de cost laboral publicada per l'INE, el 2021 el cost salarial total mitjà per treballador a les Illes Balears és de 1.831,2 euros, un 9,5 % per sota de la mitjana nacional (2.022,6 euros). Respecte al 2020, any excepcional pels efectes de la pandèmia en el mercat laboral, es produeix un incre-

ment del 10,8 %, per sobre de la mitjana nacional (6,3 %). Així, les Balears són la comunitat autònoma amb l'increment més elevat. Cal tenir en compte que les dades es comparen amb les del 2020, que, com s'ha dit, es van veure afectades per la pandèmia i les restriccions de l'activitat econòmica, a part de tots els treballadors que estaven en situació d'ERTO, cosa que implica que la persona continua d'alta a l'empresa però rep la remuneració del SEPE (vegeu el quadre II-2.17).

QUADRE II-2.17. COST SALARIAL TOTAL PER TREBALLADOR I COMUNITAT AUTÒNOMA (2020-2021)

	Mitjana 2020	Mitjana 2021	% variació
Total	1.903,6	2.022,6	6,25
Andalusia	1.692,0	1.768,2	4,50
Aragó	1.812,3	1.937,3	6,90
Astúries	1.971,1	2.028,4	2,91
Illes Balears	1.652,1	1.831,2	10,85
Illes Canàries	1.442,7	1.583,5	9,76
Cantàbria	1.826,5	1.858,5	1,75
Castella-la Manxa	1.740,1	1.830,0	5,17
Castella i Lleó	1.700,2	1.785,1	5,00
Catalunya	2.005,4	2.165,9	8,00
Com. Valenciana	1.682,4	1.812,8	7,75
Extremadura	1.539,0	1.619,6	5,24
Galícia	1.738,8	1.823,0	4,84
Madrid	2.317,0	2.452,5	5,85
Múrcia	1.721,5	1.816,1	5,50
Navarra	2.118,8	2.167,3	2,29
País Basc	2.247,2	2.357,1	4,89
La Rioja	1.717,6	1.795,3	4,52

Font: INE (2022). Encuesta trimestral de coste laboral. Disponible a: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736045053&idp=1254735976596&menu=ultiDatos#.-:text=y costes laborales- (Accedit: 29 juny 2022)

Font: Direcció General d'Ocupació i Economia a partir de les dades de l'Ibestat i de l'INE

D'altra banda, l'any 2017 l'Ibestat comença a elaborar l'índex de costos laborals de les Illes Balears (ICLIB),⁴ que es crea amb la finalitat d'obtenir un indicador de l'evolució del cost laboral en què no intervinguin els possibles canvis en la composició del mercat laboral. En aquest sentit, l'ICLIB es construeix com un índex encadenat de Laspeyres a partir de la informació proporcionada per l'Enquesta trimestral de cost laboral. Així s'omple un buit d'informació salarial que hi havia fins ara, ja que la composició del mercat laboral segons el tipus de jornada o la branca d'activitat pot afectar artificialment l'evolució agregada dels salaris. A més, la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació corregeix l'ICLIB dels efectes estacionals i de calendari.

nària del 2020 implica un increment molt intens de l'ICLIB, corregit d'efectes estacionals i de calendari, que s'explica pel menor nombre d'hores treballades però cobrades, pel fet d'estar molts treballadors en ERTO, que es tradueix en estar d'alta a la Seguretat Social però no treballar; tot això, combinat amb una caiguda de l'IPC. En canvi, el 2021 la situació es capgira amb una caiguda molt accentuada de l'ICLIB en relació amb el 2020, i una tendència clara de pujada dels preus de consum, fet que repercuteix en el poder adquisitiu dels treballadors.

El gràfic II-2.2 mostra l'evolució dels costos laborals i l'índex de preus de consum del període 2015-2021. La situació extraordi-

4. Es pot consultar a l'enllaç següent: https://ibestat.caib.es/ibestat/page?p=px_tablas&nodeId=431a3d27-a5d5-4b8d-bb8e-fc5021cd2890&lang=ca.

REQUADRE II-1.

INCIDÈNCIA DE LA REFORMA LABORAL A LES ILLES BALEARS: UN PAS DECIDIT CAP A L'OCUPACIÓ DE QUALITAT

IAGO NEGUERUELA VÁZQUEZ

*Conseller de Model Econòmic, Turisme i
Treball*

LLORENÇ POU GARCÍAS

*Director general de Model Econòmic i
Ocupació*

El funcionament del mercat de treball, com a àmbit transversal que és, esdevé una de les àrees fonamentals per al bon funcionament de qualsevol economia. Per això, és habitual en la literatura econòmica plantejar la importància de la regulació laboral com un dels determinants de l'eficiència econòmica de qualsevol territori. De fet, en el cas espanyol és un lloc comú entre molts d'economistes el fet de considerar que la major taxa d'atur de la societat espanyola està íntimament lligada a la manera en què s'estableixen les relacions laborals i, amb aquest argument, es plantegen propostes de reforma de les relacions laborals per flexibilitzar el mercat de treball.

En realitat, no hi ha una relació clara entre el nivell de flexibilitat dels mercats de treball —hi ha tot un debat sobre el significat del concepte de flexibilitat— i el nivell del PIB per capita dels països. Podem trobar tot tipus de casos: una manifestació, en el fons, que la taxa d'atur de qualsevol país depèn de molts més

factors que no tan sols la configuració del mercat de treball. El que sí que resta clar és que la regulació de les relacions laborals incideix en la distribució del poder entre empresaris i treballadors i, per extensió, en el repartiment de la riquesa generada.

Qualsevol anàlisi de la reforma laboral aprovada el 28 de desembre de 2021 no es pot fer sense referir-se a la reforma del 2012. En efecte, els canvis introduïts anaren en la línia d'augmentar la flexibilitat, interna i externa, de les empreses, a la vegada que, per facilitar la flexibilitat interna, s'afeblí la capacitat de control i/o negociació dels sindicats mitjançant elements com la supressió del control de l'administració en els casos dels expedients de regulació de l'ocupació (ERO), la supressió de l'ultra activitat i la determinació de la supremacia dels convenis d'empresa per sobre dels sectorials. En el fons, fou una modificació de la legislació laboral afrontada en un moment de profunda crisi econòmica i pensada per possibilitar una devaluació salarial amb la qual salvar el teixit productiu.

És evident que qualsevol regulació laboral, en la mesura que ordena la relació entre dues parts, empresa i treballadors, necessita ser equilibrada amb voluntat de permanència en el temps, de manera que serveixi a les dues parts amb independència del cycle econòmic, és a dir, tant en temps de crisi com també en temps d'expansió econòmica. La regulació laboral, a més, ha de vetlar per l'equilibri i els interessos col·lectius, fet

que requereix una resposta també col·legiada. Aquest serà sempre el gran repte de l'Estatut dels treballadors per consolidar un text que perduri en el temps. Sens dubte, el fet de la negociació tripartida consensuada de la reforma laboral del 2021, al contrari del que es va fer el 2012, hi ajudarà.

La reforma laboral del 2021 ha suposat l'anul·lació d'alguns aspectes importants modificats per la reforma laboral del 2012. Així, s'ha tornat a introduir l'ultra activitat dels convenis col·lectius caducats mentre no se n'aprovi un de nou, un element que restaura l'equilibri previ al 2012.

D'altra banda, en l'àmbit essencialment salarial, la reforma laboral del 2021 torna a establir la supremacia dels convenis col·lectius sectorials sobre els d'empresa. Aquesta és una qüestió essencial en el sentit que especialment en alguns sectors molt atomitzats dificultava l'articulació sindical i posava la llavor per a possibles processos de dúmping, ja que algunes empreses establien, per exemple, nivells salarials més baixos que el conveni. Tot i que el nombre de convenis d'empresa no ha augmentat significativament en els darrers anys, la importància que tenen en alguns sectors és important, amb diferències salarials notables.

El gran avanç en la lluita contra la precarietat

Però sens dubte un dels elements cabdals que tracta la reforma laboral del 2021 és el de la precarietat laboral que representa el tipus de contractació, un

element, de fet, que no abordà directament l'anterior reforma laboral. En efecte, aquesta reforma, malgrat que a l'exposició de motius plantejava que la lluita contra la temporalitat era un eix central, en realitat no la reordenà de manera directa, sinó que, en una aproximació marginalista, modificà a la baixa les indemnitzacions de l'acomiadament improcedent de la contractació indefinida i introduí un contracte indefinit especial que donava més facilitat als acomiadaments. Tanmateix, no es modificà cap element substancial de la contractació temporal, a la vegada que es facilità la contractació parcial.

La reforma laboral del 2021 sí que ha abordat les condicions en què es pot signar un contracte temporal, de manera que es reforça el paper de la contractació indefinida com a forma primera i habitual de contractació.

Alguns dels principals canvis dirigits a establir la contractació indefinida són els següents:

- S'elimina el contracte d'obra i servei, de naturalesa temporal, i s'estableix, en el seu lloc un contracte específic indefinit per al sector de la construcció.
- S'estableix una cotització extra de 26 euros per a tots els contractes d'una durada d'un mes o inferior. Amb aquesta cotització addicional es penalitzen els contractes de durada curta i, sobretot, l'encadenament per a una mateixa persona de molts de contractes de molt curta durada.

- Es facilita la contractació per a les feines estacionals mitjançant el contracte fix discontinu.
- Els contractes temporals no poden tenir una durada superior als 6 mesos.

Els efectes d'aquests canvis en la temporalitat han estat extraordinàriament grans, fins al punt que vuit mesos després de l'aprovació de la reforma laboral es pot manifestar que el mercat de treball espanyol i el balear han sofert una transformació substancial.

En aquest sentit, un punt important és la implicació de totes les parts, en què segurament ha estat destacat el paper conjunt fet per les patronals, sindicats i Govern de les Balears per lluitar contra la precarietat laboral iniciat el 2015. En els quadres adjunts s'observa que la reducció de la precarietat laboral no és un fet exclusiu de les Balears, sinó del conjunt espanyol. Això no obstant, també es mostra com la transformació viscuda a les Balears no té comparació amb la del conjunt espanyol. Aquest és un fet positiu, per la implicació de totes les parts, digna de menció.

Una petita mostra del que s'ha comentat és la notable caiguda dels contractes d'obra i servei, els quals fins al 31 de març podien continuar fent-se, si bé amb una durada màxima de 6 mesos. En concret, si el 2018 i el 2019 entre gener i febrer es formalitzaren 5.782 i 4.895 contractes respectivament, en els mateixos mesos del 2022 la xifra s'ha reduït un 35 %.

Una altra dimensió que ha mostrat un canvi radical és el de la contractació temporal de molt curta durada. Com es pot veure en la taula 1, els contractes de fins a 7 dies s'han reduït un 43 % en l'acumulat dels vuit primers mesos del 2022 en comparació amb els mateixos mesos del 2019. La reducció és generalitzada per a totes les durades. En qualsevol cas és especialment remarcable la baixada dels contractes entre 1 i 3 dies, que són els majoritaris (vegeu el quadre IIR-1.1).

Tots aquestes modificacions han suposat un canvi substancial en la manera en què les empreses gestionen la contractació. Així, des de febrer de 2022 es nota un gran increment de la contractació indefinida, la qual ha passat a ser el paradigma de la contractació.

Així, en el gràfic IIR-1.1 s'observa com el gener del 2019, de cada 100 nous contractes formalitzats a les Balears, 17 eren indefinits, una xifra similar a la del conjunt espanyol. Des del mes de gener del 2022 s'observa un augment de la contractació indefinida, que ha estat del 28 % el gener, el 39 % el febrer i entre el 70 % i el 80 % l'abril. Val a dir que per illes les Pitiüses presenten valors del 90 % mes rere mes. En el cas espanyol, també s'observa un augment de la contractació indefinida, al voltant del 40 % sobre el total. Per comunitats, les Balears és el territori que, amb escreix, presenta un major pes de la contractació indefinida sobre el total de contractació.

El canvi de paradigma introduït per la reforma laboral del 2021 ha suposat que ara els contractes indefinits inicials

siguin la norma. En aquest nou paradigma, i atesa l'especialització del sector de serveis turístics de la nostra economia, destaca amb llum pròpia la irrupció de la contractació fixa discontinua.

Com s'observa en el quadre IIR-1.2, el 2019, en el període acumulat de gener a agost, es formalitzaren 62.666 contractes indefinits. En el mateix període del 2022 la contractació indefinida s'ha multiplicat per quatre i supera els 230.000 contractes. Si tenim en compte tots els contractes inicials (ordinaris i de fixos discontinus), aquests representaven el 14 % del contractació a les Balears el 2019. Entre gener i agost del 2022 el conjunt de contractes indefinits inicials representen el 60 % del total de contractes. És a dir que en un context de generació neta d'ocupació s'ha passat a iniciar la relació laboral amb un contracte indefinit.

Un element remarcable és l'increment dels contractes fixos discontinus. Mentre que el 2019 se signaren fins a l'agost 31.556 contractes, en el mateix període del 2022 la xifra es multiplica per cinc, fins a arribar a duplicar els contractes ordinaris. La concatenació d'aquest procés

mes rere mes ha provocat un augment sense precedents de treballadors fixos discontinus, el nombre dels quals pràcticament s'ha duplicat: dels 93.000 fixos discontinus del mes d'agost del 2019 (darrer màxim d'aquesta figura contractual) fins al 173.000 del mes juliol del 2022 (darrera dada disponible).

Aquest darrer fet té una enorme importància des de la perspectiva dels drets dels treballadors. A partir d'ara, l'abast dels drets serà majoritari: certesa de treballar i més protecció davant l'acomiadament, i també més cobertura del sistema de prestacions socials.

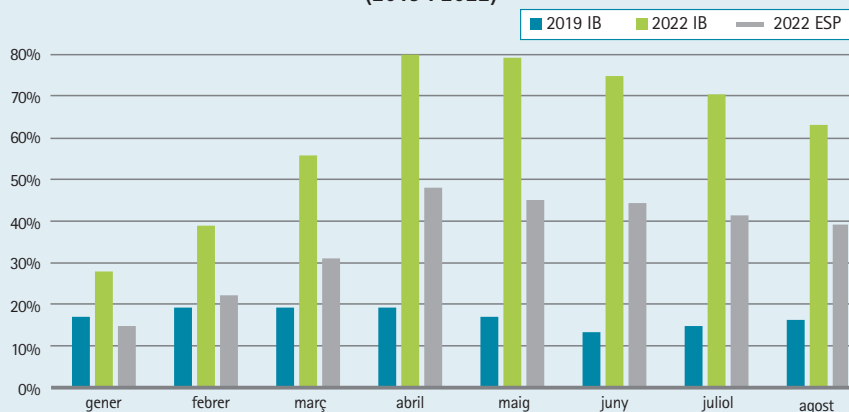
En el quadre IIR-1.3 hi figura un resum del nombre de situacions que s'han corregit amb la reforma del 2021. Es tenen en compte els contractes de fins a 4 dies que s'han deixat de fer en comparació amb el 2019, així com els contractes temporals de més de 6 mesos que ja no es formalitzen, i també la diferència entre els contractes indefinits que s'han signat respecte al 2019. Com es pot veure a la taula adjunta, la suma de totes aquestes situacions en el període de gener a agost implica que s'han evitat més de 191.000 situacions laborals de precarietat.

QUADRE IIR-1.1. DISTRIBUCIÓ DELS CONTRACTES DE FINS A 7 DIES, (2019 I 2022)

	1 dia	2 dies	3 dies	4 dies	5 dies	6 dies	7 dies	Fins a 7 dies
2019	35.098	9.874	4.152	2.420	1.733	1.105	1.935	56.317
2022	17.895	5.945	2.660	1.999	1.452	882	1.275	32.108
Var. 2022/19	-49%	-39.8%	-36%	-17.4%	-17%	-20.2%	-34.2%	-43%

Font: Direcció general de model econòmic, a partir de dades de l'IBESTAT

Gràfic IIR-1.1
Percentatge de contractes indefinits sobre el total a les Balears i a Espanya
(2019 i 2022)

Font: Direcció general de Model Econòmic i Ocupació, a partir de dades de l'IBESTAT

QUADRE IIR-1.2. EVOLUCIÓ DE LA CONTRACTACIÓ INDEFINIDA (2019 A 2022)

Dades acumulat gener a agost	2019	2020	2021	2022
Total indefinits	62.666	32.274	41.056	231.541
Indefinits ordinaris (A+B)	31.110	20.406	22.705	81.072
(A) Indefinits inicials	17.438	11.225	12.161	60.289
(B) Conversions temporals a indefinits	13.672	9.181	10.544	20.783
Fixos discontinus (C+D)	31.556	11.868	18.351	150.469
(C) Fixos discontinus inicials	24.946	10.363	16.110	145.317
(D) Conversions temporals a fixos discontinus	6.610	1.505	2.241	5.152

Font: Direcció general de model econòmic, a partir de dades de l'IBESTAT

Des d'una perspectiva sociodemogràfica i sectorial, en el quadre IIR-1.3 s'observa que els col·lectius als quals més ha afavorit la reforma són els següents: el dels homes, amb un pes de situacions revertides del 54 % del total, quan el seu pes en l'afiliació és del 45,6 %, i sobretot el dels joves, amb una incidència (41,8 % dels contractes millorats) molt superior al seu pes a l'afiliació (19 %). El sector

en el qual ha canviat de manera més clara la cultura contractual ha estat el de l'hostaleria (impacte del 47,3 % dels contractes, quan el seu pes a l'afiliació és del 20,4 %).

Tots aquests canvis en la gestió mensual dels contractes han anat modificant la quantitat de llocs de feina amb contracte temporal sobre el total de llocs de feina.

QUADRE IIR-1.3. IMPACTE DEL CANVI DEL TIPUS DE CONTRACTACIÓ PER COL·LECTIUS, SECTORS I ILLES

	Dades acumulades: gener a agost	Pes de les dades sobre el total del col·lectiu	Pes del col·lectiu respecte de l'afiliació total
Total	191.499	-	-
Homes	104.730	54,70%	45,60%
Dones	86.769	45,30%	54,40%
Joves	80.036	41,80%	19%
Mallorca	135.296	70,70%	79,60%
Menorca	17.240	9,00%	6,30%
Eivissa	36.851	19,20%	12,60%
Formentera	2112	1,10%	0,80%
Agricultura	1331	0,70%	1,30%
Indústria	5.087	2,70%	5,60%
Construcció	17.576	9,20%	10,70%
Serveis	167.505	87,50%	82,20%
Hostaleria	90.524	47,30%	20,40%
Comerç	19.269	10,10%	16,20%
Resta serveis	57.712	30,10%	45,50%

Font: Direcció general de model econòmic, a partir de dades de l'IBESTAT

En efecte, la taxa de temporalitat ha experimentat un canvi sense precedents, fins al punt que set mesos després de l'entrada en vigor de la nova reforma les Illes Balears ja se situen a uns nivells de temporalitat fins i tot inferiors que la mitjana europea.

Com es pot observar en el quadre **IIR-1.4**, abans de la pandèmia les Balears experimentaven una tendència de reducció de la taxa de temporalitat, fruit del treball entre el Govern de les Illes Balears i la Inspecció de Treball. Això no obstant, el marc laboral en dificultava una reducció més dràstica, i el nivell de temporalitat de les Illes Balears era su-

perior al d'Espanya. Com es pot veure, la reforma laboral del 2021 ha suposat un canvi dràstic a les Illes Balears, ja que en el darrer any la taxa de temporalitat ha passat del 31,4 % el juliol del 2021 (amb un valor baix com a resultat encara de la destrucció de llocs de feina temporals per la COVID-19) al 12,7 % el juliol del 2022. És especialment remarcable, fins i tot, el cas d'Eivissa i Formentera, ambdues amb un 8,1 %. Si es comparen les dades de les Balears amb les d'Espanya, es comprova que la reducció a Espanya, que també s'ha produït, és molt més minsa i que els darrers valors del juliol del 2022 són el doble dels balears.

QUADRE IIR-1.4. EVOLUCIÓ DE LES TAXES DE TEMPORALITAT I PARCIALITAT PER JULIOL A BALEARS I ESPANYA, 2015 A 2022

	Taxa de temporalitat			Taxa de parcialitat				
	2015	2019	2021	2022	2015	2019	2021	2022
Espanya	34,20%	34,50%	31,90%	21,30%	24,60%	23,40%	22,30%	21,00%
Balears	40,90%	37,30%	31,40%	12,70%	18,20%	14,80%	14,70%	11,00%
Mallorca	34,90%	33,20%	28,00%	12,90%	18,90%	15,6	15,50%	12,20%
Menorca	36,00%	35,70%	33,80%	11,20%	18,10%	15,10%	16,70%	10,40%
Eivissa	46,00%	42,70%	33,60%	8,10%	15,10%	11,00%	10,10%	5,70%
Formentera	53,10%	31,80%	35,30%	8,10%	12,30%	5,70%	6,80%	2,40%

Font: Direcció general de model econòmic, a partir de dades de l'IBESTAT

El mateix es pot dir de la caiguda de la importància dels contractes parcials. La mateixa taula ens mostra una reducció molt intensa de la taxa de parcialitat, que s'ha situat en l'11 % el juliol del 2022 i que en el cas de les Pitiüses s'ha reduït a la meitat dels valors de fa un any. En la comparativa amb Espanya, s'observa que, malgrat la reducció també experimentada en el conjunt espanyol, aquesta menys intensa que en el cas balear, fins al punt que l'estiu del 2022 la taxa de parcialitat balear és la meitat de l'espanyola.

Conclusions

La reforma laboral aprovada a final del 2021 no es pot considerar un canvi integral de les relacions laborals. La voluntat política que aquesta reforma fos consensuada amb tots els agents econòmics i socials limità l'abast dels temes reformulats. En aquest sentit, un primer impacte positiu és la posada en valor del diàleg social mateix, un element intangible es-

sencial per a la transformació econòmica i social de qualsevol societat complexa.

Pel que fa a l'impacte dels canvis incorporats, s'ha de diferenciar entre modificacions els efectes de les quals traspasaran lentament i d'altres que ja han tingut efectes de manera força immediata.

Entre les primeres hi ha la regulació estructural del expedients de regulació temporal de l'ocupació (ERTO). L'experiència viscuda durant la pandèmia ha mostrat com aquesta figura ha tingut una importància cabdal, amb una cobertura de més de 172.000 treballadors a les Balears al llarg de la gestió econòmica de la crisi sanitària de la COVID-19 i unes transferències a empreses i treballadors que han sobrepassat els 1.300 milions d'euros. Si en el futur hi ha crisis intenses, fins i tot de caràcter sectorial, es disposarà d'aquest nou instrument.

En el mateix sentit, la reintroducció de l'ultra activitat dels convenis col·lectius

facilitarà el diàleg entre patronals i sindicats, i reequilibrarà la capacitat negociadora global.

Quant als impactes més immediats, pel que fa a la preeminència dels convenis sectorials enfront dels d'empresa, el seu impacte no és necessàriament general, sinó acotat a sectors molt concrets. Una anàlisi conjunta recent de les direccions generals de Treball i Salut Laboral i de Model Econòmic i Ocupació apuntava que el restabliment de la preeminència dels convenis sectorials podria afectar uns 12.000 treballadors a les Balears, la qual cosa els podria suposar un augment salarial mitjà del 8 %. Aquesta xifra representaria disposar de l'equivalent a una paga mensual addicional.

Però sens dubte el principal impacte en la configuració del mercat de treball espanyol i balear ha estat la reordenació de les figures contractuals. Les dades mostrades en aquestes pàgines evidencien la transformació radical de les dinàmiques en les relacions laborals, en què la contractació indefinida ja és la norma. Quant a aquesta transformació, és especialment remarcable la irrupció, encara més, de la importància de la figura del contracte fix discontinu. Sens dubte, suposa un guany de drets i protecció per als treballadors. El repte, inherent a l'economia balear, és que l'extensió dels mesos de treball està condicionada, en molts de casos, per la desestacionalització de la temporada turística. Val a dir que l'evidència disponible a dia d'avui mostra que les taxes de supervivència de la contractació indefinida a les Balears és molt superior a la que hi havia abans de

la reforma, per la qual cosa no s'espera que el canvi de paradigma de la contractació inicial no derivi en un augment de la rotació a partir de contractes indefinits.

En l'estudi *L'impacte de la precarietat laboral sobre la productivitat de l'economia balear*, de la col·lecció Quaderns d'Economia de les Illes Balears (novembre del 2021), fet per la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació, s'evidencia com la precarietat que representen els contractes temporals i els parcials no desitjats suposen una reducció important de la productivitat global de les empreses. Dit altrament, la reducció de la temporalitat i la parcialitat suposa guanys globals per a l'empresa.

En aquest estudi s'apunta que la reducció de la temporalitat i la parcial als estàndards que representen la mitjana europea tindria un impacte equivalent a un augment del PIB per capita balear del 3 %, mercè a la major productivitat que es derivaria de la no rotació dels treballadors i de la major inversió en la seva formació.

Així, si hi sumam el guany de drets dels treballadors i treballadores i la major riquesa que s'acabarà generant, es pot afirmar que estam davant una reforma laboral que impulsa un canvi estructural sense precedents amb el qual el conjunt de la societat hi haurà guanyat.

3

POLÍTIQUES ACTIVES D'OCUPACIÓ

3.1.

INTRODUCCIÓ

Les polítiques actives d'ocupació inclouen un conjunt de programes i d'actuacions adreçats a facilitar l'accés al mercat de treball de les persones en atur mitjançant accions de millora de la seva ocupabilitat i d'intermediació entre l'oferta i la demanda d'ocupació. A les Balears s'emmarquen en diferents plans autonòmics: Pla d'Ocupació de Qualitat de les Illes Balears 2017-2020, Pla d'Autoocupació i Foment de l'Emprenedoria de les Illes Balears 2017-2020 i Pla Integral de Formació Professional 2018-2021. A causa de la COVID-19, el Pla d'Ocupació de Qualitat s'ha complementat amb el Pla de Xoc per a l'Ocupació 2020-2021.

En aquest capítol s'utilitza com a principal font d'informació l'informe sobre polítiques actives d'ocupació de 2020;¹ a l'apartat de formació professional per a l'ocupació, s'empra de manera complementària l'informe sobre avaluació de la formació

professional per a l'ocupació del 2020.² Aquests informes són els que estan més actualitzats en el moment de redactar el capítol.

D'acord amb la classificació utilitzada pel SOIB, es diferencien cinc tipus de programes o actuacions: intermediació laboral; orientació laboral; formació professional per a l'ocupació; foment i creació d'ocupació, i suport a l'emprenedoria i el teixit empresarial. Pel que fa a les persones beneficiàries de les polítiques actives d'ocupació (PAO) durant el 2020,³ s'observa una lleugera disminució de participants (5,1 %) en relació amb l'any anterior (vegeu el quadre II-3.1).

La distribució per tipus de programes mostra que un 47,5 % del total (211.380) ha participat en accions d'intermediació laboral. L'orientació laboral ha beneficiat 205.708 persones (46,3 % del total), mentre que a la formació professional per a l'ocupació n'hi han participat 18.262 (4,1 % del total). Han participat en accions de suport a l'emprene-

1. POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020A). *Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears 2020*. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/wp-content/uploads/2020/11/Informe-PAO-2019.docx.pdf>. [Accedit: 1 juliol 2022].

2. POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020B). *Informe anual de formació professional per a l'ocupació 2020*. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-f-p-per-a-locupacio/> [Accedit: 1 juliol 2022].

3. Hi ha persones que es beneficien de diverses actuacions, però les estadístiques actuals no permeten diferenciar-les de les que es beneficien d'una sola actuació.

doria i el teixit empresarial 6.320 persones (1,4 % del total) i 2.920 (0,7 % del total) en accions de foment i creació de l'ocupació.

L'anàlisi evolutiva de la participació per programes o actuacions en el període 2018-2020 mostra una certa estabilització de les dades de participació tant en xifres absolutes com percentuals en els cinc tipus de programes.

El pressupost per a polítiques actives d'ocupació s'ha incrementat any rere any. Aquest fet, juntament amb la disminució del nombre de persones aturades registrades o el manteniment del nombre d'aquestes, ha comportat un increment important de la despesa de PAO per persona en aquesta situació fins al 2019. Malgrat un increment pressupostari del 2,7 %, a causa de l'increment de l'atur derivat de la COVID-19, el 2020 s'ha produït una disminució del 31,6 % de la despesa per persona aturada (vegeu el quadre II-3.2).

Pel que fa als pressuposts de 2020, cal dir que el 84,3 % ha estat aportat pel Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB); el 5,9 % per l'Institut d'Innovació Empresarial de les Illes Balears (IDI); el 5,6 %, per la Direcció General de Treball, i el 4,1 % per la Direcció General d'Emprenedoria.

3.2.

INTERMEDIACIÓ LABORAL

La intermediació laboral és el procés bidireccional en què es dona suport a les persones demandants d'ocupació en la cerca

d'una ocupació adequada a les seves característiques, alhora que proporciona a les empreses les candidatures més idònies als seus requeriments.

Al llarg del 2020, s'ha consolidat la reestructuració del Servei d'Intermediació Laboral del SOIB, reestructuració iniciada el 2018 amb la creació dels serveis SOIB Empreses, l'Oficina Sectorial de l'Escola d'Hoteleria i el manteniment de les oficines territorials d'ocupació. A més, s'ha avançat en la digitalització dels diferents serveis que ofereix el SOIB en relació amb la intermediació laboral (vegeu el quadre II-3.3).

3.2.1. LA GESTIÓ DE LES OFERTES

Al llarg del 2020, 2.208 empreses han presentat ofertes d'ocupació en el SOIB, una xifra lleugerament inferior a la del 2019, que fou de 2.406, és a dir, s'ha produït un descens del 8,2 %. A la vegada, s'han gestionat un total de 9.633 llocs de feina, fet que suposa un descens del 15,7 % respecte a l'any 2019 (11.424).

El 2020, s'ha valorat la idoneïtat d'alguna oferta de treball enregistrada en el SOIB i s'han atès 33.919 persones demandants d'ocupació, de les quals 29.206 (86,1 %) han estat preseleccionades i derivades a empreses (tant privades com públiques) per completar el procés de selecció. Com a resultat d'aquest procés, 11.163 persones (38,2 %) han estat finalment contractades, un 32,7 % (9.553) en empreses privades i un 5,5 % (1.610) mitjançant programes d'ocupació de les administracions públiques o en llocs de feina subvencionats.

QUADRE II-3.1. COMPARATIVA DE LES POLÍTQUES ACTIVES D'OCUPACIÓ PER PROGRAMES A LES ILLES BALEARS (2018-2020)

	2018	%	2019	%	2020	%
Total	481.693	100	468.555	100	444.590	100
Intermediació laboral	230.003	47,7	216.201	46,1	211.380	47,5
Orientació laboral	227.464	47,2	227.743	48,6	205.708	46,3
Formació professional per a l'ocupació	17.483	3,6	17.725	3,8	18.262	4,1
Foment i creació d'ocupació	2.622	0,5	2.513	0,5	2.920	0,7
Suport a l'emprenedoria i el teixit empresarial (2010)	4.121	0,9	4.373	0,9	6.320	1,4

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

QUADRE II-3.2. EVOLUCIÓ DELS PRESSUPOSTS DE LES POLÍTQUES ACTIVES D'OCUPACIÓ I DESPESA PER PERSONA ATURADA REGISTRADA (2018-2020)

	2018	2019	2020
Pressupost de les PAO	96.022.342	100.476.175	103.223.282
Despesa en en les PAO per persona aturada registrada en el SOIB	1.974,1	2.065,7	1.413,2

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

QUADRE II-3.3. EVOLUCIÓ DE LA PARTICIPACIÓ EN LES PRINCIPALS ACCIONS D'INTERMEDIACIÓ LABORAL A LES ILLES BALEARS (2018-2020)

	2018	2019	2020
Total	230.003	216.201	211.380
Atenció i valoració de la idoneïtat en relació amb alguna oferta registrada en el SOIB	29.272	26.186	33.919
Ofertes preseleccionades derivades a empreses per completar la selecció	13.388	14.333	29.206
Persones demandants d'ocupació ateses pel Servei d'Intermediació que han estat contractades en empreses privades	15.463	[1]sd	9.553
Persones demandants d'ocupació ateses pel servei d'intermediació que han estat contractades en programes d'ocupació de les administracions públiques o en llocs de feina subvencionats	1.042[2]	987	1.610
Col·locacions	170.960	174.345	136.782
Xarxa Eures (demandants d'ocupació que cerquen feina en un país estranger)	160	350	310

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

Si es comparen aquestes dades amb les del 2019, es detecta un augment considerable tant del nombre de persones demandants ateses (29,5 %) com de les preseleccions i les derivacions a empreses (103,8 %). Així mateix, també es produeix un augment del 63,1 % de les contractacions finals fetes per mitjà de programes d'ocupació o llocs de feina subvencionats, fet que suposa la consolidació d'aquests programes d'ocupació en els darrers anys (des de l'any 2017 fins al 2020 s'ha enregistrat un creixement acumulat del 54,5 %).

3.2.2. LES COL·LOCACIONS

Les col·locacions gestionades pel SOIB inclouen totes les persones demandants d'ocupació que han estat ateses tant en el servei d'intermediació com les ateses en els serveis generals del SOIB i que han trobat una ocupació independentment de la procedència de l'oferta.

El 2020, s'han enregistrat un total de 136.782 col·locacions. Si bé el 2019 es va produir un increment de les col·locacions del 2 %, el 2020 se n'ha produït un descens considerable respecte a les del 2019 (21,5 %); el descens és d'un 20 % respecte a les del 2018. Aquest fet està lligat a les repercussions que ha tingut la pandèmia en el mercat laboral.

Els certificats d'insuficiència

En els casos en què el SOIB no pot identificar persones demandants amb un perfil idoni a les ofertes de feina que gestiona, emet un certificat d'insuficiència que permet a les empreses contractar

persones extracomunitàries amb permís de feina.

El 2020, s'han emès 100 certificats d'insuficiència, la qual cosa representa el voltant de l'1 % del total de les ofertes de feina tramitades en el SOIB (9.633 ofertes). A més, es pot observar una baixada de l'emissió d'aquests certificats (53,7 %) en relació amb l'any anterior, en què es van emetre 216 certificats.

En els darrers anys, s'ha produït una diversificació de les ocupacions més demandades. El 2019, van aparèixer noves ocupacions, com ara cuineres i cuiners, professionals de la formació no reglada, professionals de la infermeria, personal tècnic de manteniment d'instal·lacions, personal d'administració general i esquiladors i esquiladores. En canvi, el 2020 aquesta llista es redueix i les ocupacions més demandades són ballarins i ballarines, professionals de la formació no reglada i analistes de bases de dades.

3.2.3. XARXA EURES: PROGRAMES D'ADQUISICIÓ D'EXPERIÈNCIA LABORAL

La Xarxa Eures és un servei de la Unió Europea que facilita la lliure circulació de treballadores i treballadors entre els països membres, Suïssa, Islàndia, Liechtenstein i Noruega, i ofereix un ampli ventall d'accions entre les quals es troba la intermediació laboral. Aquestes accions inclouen, entre d'altres, l'atenció individualitzada a persones demandants d'ocupació i empreses; l'organització de jornades de selecció al nostre territori, la informació a través de portals específics i xarxes socials sobre el

programa i les condicions de feina i vida a la Unió Europea, i mesures per incentivar la mobilitat dels joves treballadors (beques «El teu primer treball Eures»).

El 2020, 310 persones demandants d'ocupació han cercat un lloc de feina en un país estranger, fet que suposa un descens de l'11,4 % en relació amb el 2019, però un creixement acumulat del 93,8 % en relació amb l'any 2018. D'aquestes persones, 84 (27,1 %) han estat finalment contractades com a resultat de la intermediació laboral feta des d'aquest servei, i això suposa un increment respecte a l'any anterior, en el qual la contractació final va ser del 12,6 % (44 persones).

Així mateix, s'ha produït un augment considerable de contactes per mitjà de la Xarxa Eures amb persones demandants d'ocupació per facilitar suport en la intermediació i la contractació, ja que s'ha passat de 1.191 contactes a 2.013, un increment del 69 % respecte al 2019. De fet, aquesta actuació consolida la tendència a l'alça en relació amb l'any 2018, en què es feren 200 contactes.

De la mateixa forma, s'ha produït un augment considerable del nombre de contactes amb persones treballadores d'un altre estat membre que mostren interès per trobar feina a la nostra comunitat autònoma. El 2020, s'han fet 183 contactes, un increment de 171 respecte al 2019.

Si bé el 2019 s'havia produït un increment de les jornades de reclutament organitzades per aquest servei, el 2020 es produeix un descens lleuger i passa de 8 a 6 jornades de selecció.

El 2020, no es disposa de dades relatives a l'atenció individualitzada a empreses d'altres països de la Xarxa Eures, d'interaccions informatives fetes mitjançant canals informatius del SEPE i el SOIB ni de beques «El teu primer treball Eures».

3.3.

ORIENTACIÓ LABORAL

Les principals actuacions d'orientació laboral es fan a les diferents oficines del SOIB i entitats socials i del tercer sector especialitzades, en el marc del Programa de Garantia Juvenil i els punts d'orientació acadèmica i professional (POAP).

Per la irrupció de la pandèmia, el Govern balear ha impulsat el Pla de Xoc per a l'Ocupació (2020-2021),⁴ que té entre els objectius principals impulsar els dispositius d'orientació disponibles a la nostra comunitat mitjançant el reforçament de l'atenció en els POAP, l'orientació laboral adreçada als col·lectius vulnerables i la xarxa d'orientació laboral del SOIB.

3.3.1. L'ATENCIÓ A LES OFICINES DEL SOIB I A LES ENTITATS ESPECIALITZADES

El servei d'orientació laboral ofereix una atenció integral i especialitzat a les persones demandants d'ocupació i proporciona un diagnòstic d'ocupabilitat, un itinerari

4. GOVERN DE LES ILLES BALEARS (2020). *Pla de Xoc per a l'Ocupació (2020-2021)*. Disponible a: <https://www.caib.es/govern/sac/fitxa.do?codi=4440257&coduo=2390823&lang=ca> [Accedit: 26 març 2022].

individualitzat d'ocupació i un acompanyament continuat de l'usuari al llarg del seu procés de formació i cerca d'ocupació. Així, el servei d'orientació laboral es configura com la via principal d'accés a les polítiques actives d'ocupació. L'actuació del servei es desenvolupa principalment a les mateixes oficines d'ocupació del SOIB, encara que de manera complementària el SOIB finança entitats de caire social i el desenvolupament d'itineraris integrals d'inserció per a les persones demandants d'ocupació amb especials dificultats d'inserció laboral i en situacions de vulnerabilitat.

El 2020, hi ha un descens del 9,7 % en les actuacions d'orientació laboral fetes a les oficines del SOIB (vegeu el quadre II-3.4), que passen de 221.920 a 199.407. Si bé el 2019 es va produir un augment en quasi totes les intervencions fetes a les oficines del SOIB, el 2020 es produeix un descens força significatiu en les actuacions:

- 74,4 % en accions d'orientació integral de joves (SOIB Joves) i de garantia juvenil
- 52,7 % en els itineraris personalitzats d'ocupació
- 48,8 % en les actuacions d'informació i de motivació per a l'autoocupació
- 47,8 % en els seguiments individualitzats de persones aturades de llarga durada (acompanyaments en els itineraris)
- 44,6 % en les actuacions fetes a l'Oficina Sectorial d'Hoteleria i Turisme SOIB-EHIB

Cal destacar que les accions de diagnòstic d'ocupabilitat i d'assessorament per a l'ocupació van ser les úniques que van enregistrar un descens el 2019. El descens

acumulat des del 2018 és del 42,8 % i des del 2019 és del 60,1 %.

El 2020, les informacions professionals (informació i assessorament sobre el funcionament del mercat laboral i polítiques actives d'ocupació) s'han configurat com l'únic servei que presenta un lleuger augment (2,7 %), ja que passen de 153.601 a 157.699, fet que suposa un creixement acumulat des de l'any 2018 del 9,1 %.

En relació amb els programes subvencionats pel SOIB adreçats als col·lectius vulnerables i amb més dificultats d'inserció, el 2018 es va posar en funcionament un nou itinerari integral d'inserció adreçat a joves amb especials dificultats d'inserció que es va unir als itineraris integrals per a col·lectius vulnerables i a les accions d'orientació i acompanyament per a les persones beneficiàries de la renda mínima d'inserció (RMI). Aquests programes proporcionen un suport més individualitzat i adaptat a les necessitats específiques de les persones beneficiàries i els duen a terme entitats socials i del tercer sector mitjançant una convocatòria específica de subvencions impulsada pel SOIB.

S'ha de remarcar que el 2021 s'ha signat l'Acord estratègic d'ocupació en el tercer sector (2021-2023),⁵ que té com a principal objectiu garantir i impulsar al llarg dels propers tres anys les polítiques actives d'ocupació adreçades a les persones vulnerables (manteniment i creació de llocs

5. GOVERN DE LES ILLES BALEARS; EAPN; FOQUA (2021). Acord estratègic d'ocupació en el tercer sector (2021-2023). <https://www.caib.es/govern/sac/fitxa.do?codi=4647759&coduo=2390298&lang=ca>. [Accedit: 10 maig 2022].

de feina, orientació i acompanyament laboral i polítiques de formació professional per a l'ocupació).

El 2020, les actuacions de les entitats del tercer sector especialitzades a atendre col·lectius vulnerables han enregistrat un creixement del 8,2 % i un creixement acumulat del 10,1 % entre el període 2018-2020.

Així, al llarg de l'any 2020 aquestes entitats han atès un total de 6.301 persones, enfront de les 5.823 ateses en l'exercici

anterior. Específicament, s'han duit a terme 3.492 intervencions en els itineraris integrals adreçats a col·lectius vulnerables, nombre que suposa un increment del 0,3 %; 1.502 orientacions i acompanyaments a la inserció de persones beneficiàries de l'RMI, que suposen un augment del 54,2 % en relació amb el 2019, any en què contràriament van presentar un descens del 3,5 %. Finalment, en els itineraris integrals d'inserció adreçats a joves en situació de vulnerabilitat s'han duit a terme 1.307 intervencions, que suposen un descens lleuger (4,4 %) en relació amb el 2019.

QUADRE II-3.4. PRINCIPALS ACCIONS D'ORIENTACIÓ LABORAL A LES ILLES BALEARS (2018-2020)

	2018	2019	2020
Total	227.464	227.743	205.708
Oficines del SOIB	221.739	221.920	199.407
Diagnòstic d'ocupabilitat	12.576	9.741	7.197
Itineraris personalitzats per a l'ocupació	6.752	14.333	6.777
Assessorament per a l'ocupació	42.454	22.102	16.949
Acompanyament en l'itinerari	9.820	12.678	6.615
Informació professional	144.604	153.601	157.699
Informació i motivació per a l'autoocupació	56	125	64
Eures: suport en la cerca de feina a l'estranger	160	350	222
Orientació integral de joves SOIB Jove i Programa Garantia Juvenil	3.782	5.103	1.307
Persones aturades de llarga durada	530	1.035	996
Sector específic d'hoteleria	1.005	2.852	1.581
Entitats especialitzades en col·lectius vulnerables	5.725	5.823	6.301
Itineraris integrals d'inserció per a l'ocupació de persones vulnerables	3.473	3.482	3.492
Orientació laboral i acompanyament a la inserció de les persones beneficiàries de la renda mínima d'inserció	1.009	974	1.502
Itineraris integrals d'inserció per a l'ocupació de persones vulnerables: SOIB Joves	1.243	1.367	1.307

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

D'acord amb les dades facilitades directament pel SOIB, en els itineraris adreçats a col·lectius vulnerables hi ha més presència femenina (55,2 %), mentre que en els itineraris integrals d'inserció adreçats a joves en situació de vulnerabilitat la participació és majoritàriament masculina (61,8 %).

Pel que fa al perfil de les persones beneficiàries d'accions d'orientació laboral, tant a les oficines del SOIB com en entitats especialitzades, el 2020 són majoritàriament dones (64,8 %) que tenen més de 25 anys (77,9 %), que fa menys de 12 mesos que estan inscrites com a demandants d'ocupació (91,9 %), que tenen un nivell d'estudis bàsic (52,8 %) i que cobren una prestació social (66,7 %).

Tot i que des d'anys anteriors la tendència és que hi hagi més presència femenina en aquests serveis, el 2020 el principal canvi observat es produeix en la percepció de prestacions socials, atès que el 2019 la majoria de persones usuàries no cobraven prestació (66,2 %), mentre que el 2020 aquesta tendència s'inverteix i la majoria de persones són beneficiàries d'una prestació. Una explicació d'aquest canvi radica en l'augment d'ajudes i de subsidis per fer front a la crisi generada per la COVID-19.

Per concloure, cal destacar que les dades presentades en aquest apartat exemplifiquen clarament les repercussions que ha generat la pandèmia en el funcionament del mercat laboral, la qual cosa ha provocat una disminució de les ofertes de feina, un descens de les col·locacions i, per tant, l'augment de la vulnerabilitat social. Aquest fet que queda demostrat amb l'augment del nombre de persones ateses

als serveis de les entitats especialitzades en l'atenció de col·lectius vulnerables (8,2 %) i amb l'increment del nombre de persones ateses en els programes adreçats a persones beneficiàries de l'RMI (54,2 %).

3.3.2. EL PROGRAMA DE GARANTIA JUVENIL

Les accions d'orientació també s'han duit a terme en el marc del Programa de Garantia Juvenil, fet que suposa un compromís dels estats membres de la UE perquè tots els menors de 30 anys rebin una bona oferta d'ocupació, d'educació, de formació com a aprenents o en període de pràctiques en un termini de quatre mesos després de quedar en atur o d'acabar l'educació formal.⁶

A més, la inscripció en el Sistema Nacional de Garantia Juvenil proporciona als joves l'accés a les polítiques actives d'ocupació i la possibilitat de disposar d'un orientador o orientadora laboral que els ofereix tant un assessorament individualitzat com un itinerari d'inserció adaptat a la seva situació i a les seves necessitats.

El 2020, es manté la tendència a l'alça de les sol·licituds d'inscripció en el programa, amb un total de 49.553 inscripcions, que suposen un augment del 26,5 % respecte al 2019 i del 55 % respecte al 2018.

El nombre de persones beneficiàries ha augmentat molt en els darrers anys, ja que

6. CONSELL DE LA UNIÓ EUROPEA (2013). Recomendación del Consejo, de 22 de abril de 2013, sobre el establecimiento de la garantía juvenil (2013/C 120/01). *Diari Oficial de la Unió Europea*, 26 d'abril de 2013.

ha passat de 18.346 el 2018 a 26.384 el 2020, és a dir, un increment del 18,3 % en el període 2019-2020 i del 43,8 % en el període 2018-2020.

Respecte al perfil de les persones beneficiàries, un 50,9 % són homes i un 49,1 % són dones. Per trams d'edat, el 15,8 % té entre 16 i 19 anys; el 40,1 %, entre 20 i 24 anys; el 32,9 %, entre 25 i 29 anys, i l'11,1 %, 30 anys o més. En comparació amb l'any 2020, han disminuït les persones beneficiàries en el tram d'edat de 16 a 19 anys (més de 3 punts) i de 25 a 29 anys (al voltant de dos punts), i s'ha produït un increment de les persones situades en el tram de 20 a 24 anys i de 30 anys o més (1 punt i quasi 3 punts respectivament). Finalment, cal dir que, a l'igual que el 2019, la presència de les dones és superior en el tram d'edat de 25 a 29 anys (52,5 %) i de 30 o més anys (55,9 %).

3.3.3. PUNTS D'ORIENTACIÓ ACADÈMICA I PROFESSIONAL (POAP)

Els punts d'orientació acadèmica i professional (POAP) són una iniciativa del SOIB i la Direcció General de Formació Professional adreçada a persones demandants d'ocupació i estudiants que facilita l'orientació i la informació sobre les diferents opcions formatives emmarcades en el sistema integrat de qualificacions i formació professional, així com sobre les vies d'accés a aquestes titulacions.

En l'actualitat, hi ha en funcionament sis punts d'orientació: quatre a Mallorca (Palma: servei central i Escola Nàutica Pesquera, Marratxí-CIFP Son Llebre i CIFP

Sa Pobla-Joan Taix); un a Menorca (Maó) i un a Eivissa ciutat. L'atenció dels POAP es desenvolupa de manera presencial, telefònica i electrònica. També organitzen activitats grupals o bé en centres educatius o bé als mateixos punts d'atenció. Com a conseqüència de la pandèmia, el 2020 s'ha iniciat l'atenció individual mitjançant videotelefonada i s'han reduït el nombre d'activitats grupals tant als centres educatius (de 463 a 126) com als diferents punts d'atenció (de 449 a 0 sessions).

A pesar de la irrupció de la pandèmia, el nombre d'atencions ha augmentat considerablement al llarg del 2020 i s'ha situat en les 11.187, la qual cosa representa un augment del 8,5 % en relació amb el 2019, any en què se'n van fer 10.313.

Les consultes s'han fet principalment en el POAP central de Palma (79,3 %) i de manera presencial (41,8 %). Es constata un canvi de tendència en la modalitat de contacte per part de les persones usuàries perquè s'ha reduït la presencialitat un 63,4 % com a conseqüència de la pandèmia i majoritàriament s'ha contactat per correu electrònic (31,1 %) o per telèfon (27,6 %).

3.4.

FORMACIÓ PROFESSIONAL PER A L'OCUPACIÓ

La formació professional per a l'ocupació (FPO) és la política activa d'ocupació que agrupa el conjunt d'accions de formació adreçades a la qualificació professional. Forma part del Pla Integral de Formació

Professional de les Illes Balears 2018-2021.

L'any 2020, a causa de les restriccions derivades de la COVID 19, s'han hagut de dur a terme un seguit d'actuacions que permetessin el desenvolupament de l'FPO en el nou context. Entre aquestes mesures hi ha hagut la flexibilització dels mòduls de pràctiques en empreses, l'acreditació de centres per impartir teleformació, la disminució de les sessions presencials, etc. No obstant això, hi ha hagut una disminució del nombre de certificats de professionalitat que s'han expedit i de la participació en alguns dels programes per a persones desocupades.

L'FPO s'estructura principalment al voltant dels certificats de professionalitat (CP), que són d'àmbit estatal. En total, n'hi ha 583, organitzats en 26 famílies professionals. A les Balears hi ha centres acreditats que permeten la formació corresponent a 336 d'aquests certificats. La taxa de cobertura (és a dir, el nombre de certificats que es poden impartir a les Balears en relació amb el total de CP) és del 57,6 %. Aquestes xifres estan lleugerament per sota de les de l'any 2019.

Per famílies professionals, la taxa de cobertura dels certificats de professionalitat és del 100 % en administració i gestió; agrària; comerç i màrqueting; electricitat i electrònica; imatge i so; imatge personal; marítimopesquera; sanitat, i serveis socioculturals i a la comunitat. També hi ha una cobertura elevada en les d'edificació i obra civil; hoteleria i turisme; informàtica i comunicacions, i transport i manteniment de vehicles (es poden cursar més del 70 %

dels certificats de professionalitat). En les d'activitats físiques i esportives, i seguretat i medi ambient, s'ofereixen entre el 57 % i el 59 % dels certificats de professionalitat que hi ha. La taxa de cobertura és inferior al 50 % en la resta de famílies professionals (energia i aigua; fusta; moble i suro; instal·lació i manteniment; arts gràfiques; indústries alimentàries; fabricació mecànica; tèxtil, confecció i pell; química; arts i artesanía; indústries extractives, i vidre i ceràmica); no hi ha cap centre acreditat per impartir certificats professionals en les tres darreres.

El 2020, s'han expedit 1.485 certificats de professionalitat, xifra que suposa una disminució del 38,1 % respecte al 2019 (se n'expediren 2.398). Les acreditacions parcials acumulables, que permeten obtenir un CP en haver acreditat totes les que conformen el certificat corresponent, han estat 251, amb una disminució del 27,5 % respecte a les del 2019 (346).

Pel que fa a les famílies professionals, les que el 2020 han generat l'expedició d'un nombre més elevat de CP són les següents: serveis socioculturals i a la comunitat (16,2 % del total de CP expedits); hoteleria i turisme, i seguretat i medi ambient (15 % en cada cas), i agrària (13,5 %). Els CP de les famílies professionals d'administració i gestió i de transport i manteniment de vehicles representen el 6,8 % i el 5,3 % del total respectivament. La resta presenta valors inferiors al 5 % del total. En comparació amb l'any anterior (2019), destaca un increment aproximat del 5 % de CP expedits en les famílies agrària i seguretat i medi ambient. Pel que fa a hoteleria i turisme, s'observa una lleugera recuperació

respecte al 2019 (15,5 % el 2020 i 12,6 % el 2019), però lluny del 22,4 % del total de certificats del 2018.

En el quadre II-3.5, hi figuren els tipus de programes i accions formatives que s'han ofert en el marc de l'FPO. Tal com s'hi observa, la participació es concentra principalment en les formacions adreçades a la població en atur (78,0 % del total de participants l'any 2020). La participació en accions formatives per a persones ocupades és del 15,8 % del total, mentre que el 4,3 % participa en formació no finançada pel SOIB⁷ i l'1,8 % ha obtingut acreditació de la seva experiència laboral.⁸

L'evolució dels darrers anys mostra un augment continuat del nombre global de participants. Per tipus de programa, ha disminuït en xifres absolutes i relatives la participació en programes i accions adreçats a persones desocupades i també l'acreditació de l'experiència laboral. En canvi, s'ha incrementat la participació en accions formatives per a treballadors i treballadores ocupats i també en la formació no finançada.

3.4.1. PROGRAMA I ACCIONS DE FORMACIÓ ADREÇATS A PERSONES DESOCUPADES

Tal com s'observa en el quadre II-3.5, les formacions adreçades a persones desocupades constitueixen el gruix de l'FPO, ja que atenen el 78,0 % del total de parti-

cipants. Aquestes formacions s'organitzen al voltant dels programes i les accions següents: accions formatives per a persones preferentment desocupades; programes específics per a col·lectius vulnerables; formació en competències transversals (idiomes i informàtica); formació dual; formació amb compromís de contractació, i beques i incentius per a la tornada a la qualificació.

Tal com s'observa en el quadre II-3.6, la participació ha estat inferior a la de l'any anterior (14.253 persones el 2020 i 15.019 el 2019). Aquesta xifra suposa una disminució del 5,1 %. La participació més elevada ha estat en el programa d'accions formatives per a persones preferentment desocupades (47,4 % del total de participants el 2020), després hi ha les beques i incentius per a la tornada a la qualificació (18,2 % del total), la formació dual (15,6 %), els programes específics per a col·lectius vulnerables (9,6 %), la formació en competències transversals (8,9 %) i la formació amb compromís de contractació (0,3 %).

Accions formatives adreçades preferentment a persones desocupades

Les accions formatives adreçades preferentment a persones desocupades estan definides a la Llei 30/2015, de 9 de setembre, per la qual es regula el sistema de formació professional per a l'ocupació en l'àmbit laboral, com un tipus d'accions que tenen la finalitat d'oferir a les persones desocupades una formació adequada a les necessitats formatives individuals i del mercat laboral que els permeti millorar la seva ocupabilitat. S'adrecen principalment

7. No es disposa de les dades de la situació laboral de les persones que segueixen aquestes formacions, és a dir, de si estan en atur o ocupades.

8. Idem.

a persones amb baix nivell educatiu i es fan preferentment en el marc dels certificats de professionalitat.

Són les accions que arriben a un volum més elevat de població. Durant el 2020, el SOIB ha gestionat 589 accions formatives, amb una durada mitjana de 111 hores i amb un total de 6.754 persones participants.

La participació més elevada s'ha produït en la família professional de serveis socioculturals i a la comunitat, amb un 24 % del total. En segon lloc, hi ha hoteleria i turisme, amb un 17,4 % del total. La segueixen administració i gestió (9,0 %); seguretat i medi ambient (8,7 %); informàtica i comunicacions (7,8 %); imatge personal (7,3 %), i activitats físiques i esportives (6,1 %). La resta presenta valors inferiors al 5 %.

L'anàlisi per sexe mostra una participació més elevada de les dones (56,4 %) que no dels homes (43,7 %) i una forta segregació en les diverses famílies professionals.⁹

Tal com s'observa en el quadres II-3.7 i II-3.8, només hi ha 2 famílies mixtes (imatge i so i sanitat), mentre que n'hi ha 5 de feminitzades (administració i gestió; formació complementària; hoteleria i turisme; imatge personal, i serveis socioculturals i a la comunitat); les altres 10 estan mas-

culinitzades. No obstant això, les famílies professionals feminitzades són les que tenen més alumnat (57,9 % del total, 77,2 % de les dones i 33,1 % dels homes). Les famílies mixtes només agrupen el 3,7 % d'alumnes. L'alumnat que està en famílies professionals masculinitzades és el 38,4 % (62,9 % dels homes i 19,4 % de les dones).

En comparació amb les dades de 2019, s'observa una disminució de les famílies mixtes i també de l'alumnat que hi participa, mentre que el major increment es dona en la participació en famílies feminitzades i, en segon lloc, en les masculinitzades. Aquests canvis provenen en bona part del fet que la família professional d'hoteleria i turisme (una de les que té més alumnat) ha passat de mixta a feminitzada.

La taxa de multiparticipació (percentatge de persones que fan més d'una acció formativa) ha estat de l'1,5 %, inferior a la de l'any anterior (2,2 %). La taxa de multiparticipació de les dones ha estat lleugerament per sobre de la dels homes (1,7 enfront d'1,6).

El 17 % de participants (20 % en el cas de les dones i 14 % en el dels homes) han fet pràctiques no laborals, xifra inferior a l'any anterior (29 %).

La taxa d'abandonament del 2020 ha estat del 8,5 %. La taxa d'abandonament per col·locació (TAC) ha estat de l'1,4 % i la taxa d'abandonament per altres causes (TAAC) ha estat del 7,1 %. En comparació amb l'any anterior, destaca la disminució de la TAC (passa de 2,2 % a 1,4 %).

9. L'anàlisi de la segregació per sexe es fa seguint la metodologia habitual en els informes de la Unió Europea i ja utilitzada en les memòries del CES del 2017, del 2019 i del 2020. Es consideren mixtes les especialitats en què el percentatge de dones i d'homes està entre el 40 % i el 60 %, mentre que es consideren feminitzades aquelles en què la participació femenina està per sobre del 60 %, i masculinitzades aquelles en què la participació masculina està per sobre del 60 %.

QUADRE II-3.5. PRINCIPALS TIPUS DE PROGRAMES I ACCIONS DE FORMACIÓ PROFESSIONAL PER A L'OCUPACIÓ. PERSONES PARTICIPANTS (2018-2020)

	2018		2019		2020	
	Total	%	Total	%	Total	%
Programes i accions de formació per a persones desocupades	14.868	85,0	14.969	84,5	14.253	78,0
Accions formatives per a treballadors ocupats	1.330	7,6	1.727	9,7	2.879	15,8
Formació no finançada	970	5,5	610	3,4	794	4,3
Acreditació de l'experiència laboral	315	1,8	419	2,4	336	1,8
Total	17.483	100	17.725	100	18.262	100

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

QUADRE II-3.6. PROGRAMES I ACCIONS DE FORMACIÓ PROFESSIONAL PER A L'OCUPACIÓ PER A PERSONES DESOCUPADES. PARTICIPANTS (2018-2020)

	2018		2019		2020	
	Total	%	Total	%	Total	%
Accions formatives per a persones preferentment desocupades	7.888	61,7	7.709	51,3	6.754	47,4
Programes específics per a col·lectius vulnerables	1.220	9,5	1.028	6,8	1.370	9,6
Formació en competències transversals: idiomes i informàtica	1.489	11,7	1.702	11,3	1.268	8,9
Formació dual	1.646	12,9	1.803	12,0	2.220	15,6
Formació amb compromís de contractació	0	0,0	102	0,7	45	0,3
Beques i incentius per a la tornada a la qualificació	533	4,2	2.675	17,8	2.596	18,2
Total	12.776	100,0	15.019	100,0	14.253	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

QUADRE II-3.7. ACCIONS FORMATIVES ADREÇADES A PERSONES PREFERENTMENT DESOCUPADES. PARTICIPACIÓ GLOBAL I PER SEXE EN LES FAMÍLIES PROFESSIONALS (2020)

Família professional	Dona	Home	Total	% T	%D	%H
Activitats físiques i esportives	140	272	412	6,1	34,0	66,0
Administració i gestió	508	100	608	9,0	83,6	16,4
Agrària	72	122	194	2,9	37,1	62,9
Comerç i màrqueting	93	174	267	4,0	34,8	65,2

continua

Família professional	Dona	Home	Total	% T	%D	%H
Edificació i obra civil	0	207	207	3,1	0,0	100,0
Electricitat i electrònica	17	175	192	2,8	8,9	91,1
Energia i aigua	13	90	103	1,5	12,6	87,4
Formació complementària	9	3	12	0,2	75,0	25,0
Hoteleria i turisme	792	383	1.175	17,4	67,4	32,6
Imatge i so	47	39	86	1,3	54,7	45,3
Imatge personal	438	55	493	7,3	88,8	11,2
Informàtica i comunicacions	197	333	530	7,8	37,2	62,8
Instal·lació i manteniment	1	84	85	1,3	1,2	98,8
Marítimopesquera	5	11	16	0,2	31,3	68,8
Sanitat	85	79	164	2,4	51,8	48,2
Seguretat i medi ambient	199	387	586	8,7	34,0	66,0
Serveis socioculturals i a la comunitat	1.190	434	1.624	24,0	73,3	26,7
Total	3.806	2.948	6.754	100,0		

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

**QUADRE II-3.8. ACCIONS FORMATIVES ADREÇADES A PERSONES PREFERENTMENT DESOCUPADES.
SEGREGACIÓ PER SEXE EN LES FAMÍLIES PROFESSIONALS (2019-2020)**

2019

Segregació	Nombre	Total alumnat	%	Homes	%	Dones	%
Mixtes	3	1.887	24,5	839	23,9	1.048	25,0
Feminitzades	5	3.346	43,4	797	22,7	2.549	60,8
Masculinitzades	11	2.476	32,1	1.881	53,5	595	14,2
Total	19	7.709	100	3.517	100	4.192	100

2020

Mixtes	2	250	3,7	118	4,0	132	3,5
Feminitzades	5	3.912	57,9	975	33,1	2.937	77,2
Masculinitzades	10	2.592	38,4	1.855	62,9	737	19,4
Total	17	6.754	100	2.948	100	3.806	100

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022), i de QUINTANA MURCI, E.; SALVA-MUT, F.; TUGORES-QUES, M. (2020). Polítiques actives d'ocupació. A Memòria del CES sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears 2020. Disponible a: http://www.caib.es/sites/caib/ca/ll/memoria_socioeconomica_i_laboral/ (Accedit: 16 juny 2022)

La taxa d'èxit formatiu (percentatge de persones que titulen) ha estat del 94,6 %, lleugerament més elevada en el cas dels homes (94,9 %) que en el de les dones (94,5 %) i en les formacions vinculades a certificats de professionalitat (97,2 % enfront del 74,4 % en les que no hi estan vinculades).

La taxa de cobertura posa en relació el nombre de persones aturades amb el de les que participen en accions formatives,¹⁰ i es calcula a partir de la mitjana anual de persones aturades a les Balears d'acord amb l'Enquesta de població activa (EPA). El 2020 ha estat del 6,6 % (2,5 punts per sota de l'any anterior). Tal com s'observa en el quadre II-3.9, la taxa de cobertura més elevada s'ha produït en la població més jove i en els homes. La disminució d'aquesta taxa en comparació amb anys anteriors està lligada a l'increment de l'atur derivat de la COVID, i es detecta un major impacte negatiu d'aquesta situació en les dones i en la població més jove.

Quant a la inserció laboral, les dades que es registren són molt aproximades, ja que fan referència al nombre d'alumnes que formalitzen un contracte laboral durant els sis mesos següents d'haver acabat amb una avaluació positiva de l'acció formativa, amb independència de la durada del contracte, de la relació amb la formació seguida o altres informacions rellevants. La taxa d'inserció laboral ha estat del 51,1 % en accions no conduents a certificats de

professionalitat i del 51,8 % en les que sí que hi condueixen. Aquestes taxes estan per sobre de les de l'any 2019 (50 % i 51,2 % respectivament). Per sexe, la taxa d'inserció ha estat més elevada en els homes (65,5 % en cas dels homes i 63,4 % en el cas de les dones).

Programes específics per a col·lectius vulnerables

Els programes adreçats a col·lectius vulnerables es basen en els certificats de professionalitat i es caracteritzen per una flexibilitat més elevada que permet que s'adeqüin més a persones que tenen dificultats per participar en altres formacions per a població desocupada.

Durant el 2020, s'han fet 87 accions formatives, amb una durada mitjana de 147 hores. Les accions corresponen a dotze famílies professionals, la qual cosa suposa una ampliació de l'oferta en quatre noves famílies professionals (activitats físiques i esportives, agrària, serveis socioculturals i a la comunitat, i tèxtil, confecció i pell). El total de participants ha estat 1.370, xifra que suposa un increment del 32,3 % en relació amb el 2019 (1.028 participants).

Tal com s'observa en el quadre II-3.10, la formació es fa principalment en les famílies professionals de transport i manteniment de vehicles (20,7 % del total); administració i gestió (19,5 %), i hoteleria i turisme (13,8 %). La resta presenta valors inferiors al 10 %.

L'anàlisi per sexe mostra una participació més elevada dels homes (55,5 %) que no de les dones (44,5 %). Pel que fa a la se-

10. El nombre de participants en accions formatives que s'utilitza per al càlcul inclou el programa preferentment per a desocupats i també el de formació adreçada a col·lectius vulnerables, sense que es pugui diferenciar aquesta taxa en cada un dels programes.

gregació per famílies professionals (vegeu els quadres II.3.10 i II.3.11), no hi ha cap família mixta, ja que la d'administració i gestió, que era mixta l'any anterior, passa a ser feminitzada. En total, hi ha cinc famílies feminitzades i set de masculinitzades. Poc més de la meitat de l'alumnat està en famílies feminitzades (51,4 % en feminitzades i 48,6 % en masculinitzades). Es constata una fortíssima segregació per sexe: el 93,8 % de les dones estan en famílies professionals feminitzades i el 82,6 % dels homes en famílies professionals masculinitzades.

La comparació amb les dades de l'any anterior mostra un increment de la segregació per sexe. Primer de tot, es detecta un augment de dones i homes tant en professions masculinitzades com feminitzades. Però aquest increment, en les dones, es produeix en major grau en

famílies professionals feminitzades i, en els homes, en les masculinitzades.

A més, la taxa de multiparticipació és de l'1,8 %, inferior a la de l'any anterior (2,7), i és superior en les dones (2,1 %) que no en els homes (1,6 %).

Les persones participants en aquest programa fan pràctiques no laborals en el 24 % dels casos, xifra que representa la meitat de l'any anterior (48 %). El homes fan pràctiques en major grau que les dones (31 % d'homes i 20 % de dones).

La taxa d'abandonament de la formació per motiu de col·locació (TAC) ha estat del 0,7 %, i la que s'ha produït per altres causes (TAAC), del 7,2 %. En comparació amb l'any anterior, es manté en valors semblants la TAC i augmenta en 3,4 punts la TAAC.

QUADRE II-3.9. ACCIONS FORMATIVES ADREÇADES A PERSONES DESOCUPADES (PROGRAMA PREFERENTMENT PER A DESOCUPATS I COL·LECTIUS VULNERABLES). TAXA DE COBERTURA PER SEXE I EDAT (2018-2020)

	2018	2019	2020
Dones	10,7%	9,4%	5,8%
Homes	8,6%	8,9%	7,5%
16-19	38,6%	38,6%	11,9%
20-24	12,3%	12,3%	
25-29	9,6%	9,6%	5,3%
30-34	8,8%	8,8%	
35-44	7,6%	7,6%	6,4%
45-54	5,9%	6,0%	6,7%
>=55	4,1%	4,1%	3,2%
Global	9,5%	9,1%	6,6%

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Informe anual de formació professional per a l'ocupació 2020. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-f-p-per-a-locupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

QUADRE II-3.10. PROGRAMES ESPECÍFICS PER A COL·LECTIUS VULNERABLES. PARTICIPACIÓ GLOBAL I PER SEXE EN LES FAMÍLIES PROFESSIONALS (2020)

Família professional	Dona	Home	Total	% Total	%D	%H
Administració i gestió	181	86	267	19,5	67,8	32,2
Activitats físiques i esportives	10	37	47	3,4	21,3	78,7
Agrària	4	11	15	1,1	26,7	73,3
Comerç i màrqueting	8	21	29	2,1	27,6	72,4
Electricitat i electrònica	0	122	122	8,9	0,0	100,0
Fabricació mecànica	1	100	101	7,4	1,0	99,0
Hoteleria i turisme	163	26	189	13,8	86,2	13,8
Imatge personal	104	6	110	8,0	94,5	5,5
Instal·lació i manteniment	1	67	68	5,0	1,5	98,5
Serveis socioculturals i a la comunitat	92	13	105	7,7	87,6	12,4
Tèxtil, confecció i pell	32	1	33	2,4	97,0	3,0
Transport i manteniment de vehicles	14	270	284	20,7	4,9	95,1
Total	610	760	1.370	100,0	44,5	55,5

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Informe anual de formació professional per a l'ocupació 2020. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-f-p-per-a-locupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

QUADRE II-3.11. PROGRAMES ESPECÍFICS PER A COL·LECTIUS VULNERABLES. SEGREGACIÓ PER SEXE EN LES FAMÍLIES PROFESSIONALS (2019-2020)

2019

Segregació	Nombre	Total	%	Homes	%	Dones	%
Mixtes	1	136	13,2	59	13,8	77	12,8
Feminitzades	3	570	55,4	54	12,7	516	85,7
Masculinitzades	4	322	31,3	313	73,5	9	1,5
Total	8	1.028	100	426	100	602	100

2020

Mixtes	0	0	0	0	0	0	0
Feminitzades	5	704	51,4	132	17,4	572	93,8
Masculinitzades	7	666	48,6	628	82,6	38	6,2
Total	12	1.370	100	760	100	610	100

Font: Elaboració pròpia a partir de QUINTANA MURCI, E.; SALVÀ-MUT, F.; TUGORES-QUES, M. (2020). Polítiques actives d'ocupació. A Memòria del CES sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears 2020. Disponible a: http://www.caib.es/sites/ces/ca//memoria_socioeconomica_i_laboral/ (Accedit: 16 juny 2022)

Les accions formatives per a col·lectius vulnerables tenen una taxa d'èxit formatiu del 86,3 %, sis punts i mig inferior a la de l'any anterior. Per sexe, la taxa d'èxit de les dones és superior a la dels homes (el 96,2 % enfront del 92,3 %). Per tipus d'accions, aquesta taxa és del 94,4 % en les que estan vinculades a certificats de professionalitat i del 82,3 % en les que no hi estan vinculades.

La taxa d'inserció laboral en formacions associades als certificats de professionalitat és del 44,8 % (3 punts per sobre de la de l'any anterior), mentre que la taxa d'inserció en tota la formació (associada i no associada a certificats de professionalitat) és molt inferior: 23,9 % en les dones i 20 % en els homes. En ambdós casos estan molt per sota de les dades del 2019 (48,6 % en les dones i 36,2 % en els homes).

Formació en competències transversals: idiomes i TIC

Des de l'any 2016, el SOIB ofereix formació en idiomes i TIC per contribuir a millorar l'ocupabilitat de les persones en atur.

El 2020, han acabat 52 accions formatives en anglès (37), alemany (14) i francès (1), sense que s'especifiqui el nivell corresponent al Marc comú europeu de referència per a les llengües (MCERL) o, si no, un altre tipus d'especialització. Per sexe, del total de 782 participants, el 67,8 % han estat dones i el 32,2 % homes, continuant la tendència dels anys anteriors. El percentatge d'alumnes que ha obtingut una avaluació positiva ha estat el 46,3 %, similar al de l'any anterior.

Pel que fa a la formació en TIC, el 2020 han acabat 31 cursos en les especialitats següents: confecció i publicació de web; operacions auxiliars i manteniment de sistemes microinformàtics; desenvolupament d'aplicacions amb tecnologies web; competències digitals bàsiques; competències digitals avançades; operació de sistemes informàtics; sistemes microinformàtics, i administració de serveis d'Internet. Hi han participat 486 persones: el 58,8 % homes i el 41,2 % dones. El percentatge d'avaluació positiva és del 84 %.

Programes de formació dual

Es tracta de programes basats en certificats de professionalitat que tenen com a característica comuna dur a terme una part de la formació en una empresa amb un contracte laboral. Els que tenen més tradició són els programes mixtos de formació i ocupació, que organitzen les administracions locals. L'origen d'aquesta acció es troba en el programa de les escoles taller i cases d'oficis, pioner en les polítiques actives d'ocupació espanyoles, que es va iniciar l'any 1985. A partir del 2015, s'hi van afegir altres programes amb la denominació global de programes de formació i ocupació amb empreses i el tercer sector, que actualment inclouen els programes «Dual vulnerables» i «Dual sectors estratègics». A aquestes iniciatives s'ha d'afegir la formació vinculada als contractes de formació i aprenentatge (vegeu el quadre II-3.12).

Els programes mixtos de formació i ocupació, també anomenats formació dual amb administracions públiques, diferencien dos grups de possibles participants en funció de l'edat: menors i majors de 30 anys.

Aquesta diferenciació permet aprofitar els fons del programa de garantia juvenil per a la població menor de 30 anys. En aquest programa hi han participat, durant el 2020, 490 persones, un 45 % menors de 30 anys i un 55 % majors de 30 anys. Per sexe, el 51 % han estat homes i el 49 % han estat dones.

El programa de formació dual amb el tercer sector i amb empreses privades s'adreça a joves fins a 30 anys amb especials dificultats d'inserció laboral i a persones amb discapacitat o en risc d'exclusió social. S'organitza en dos subprogrames que tenen com a elements comuns impartir una formació basada en certificats professionals i incloure un contracte laboral. Són els següents: «Dual vulnerables» i «Dual sectors estratègics» (nàutica, hoteleria, TIC, moble, calçat i comerç). El 2020, el nombre total de participants ha estat 581, dels quals 398 en la línia per a grups vulnerables i 183 en la de sectors estratègics. Les persones beneficiàries han estat majoritàriament homes (70 %) i població jove menor de 30 anys (86 %).

Així mateix, el SOIB ha autoritzat la formació associada a 1.149 contractes de

formació i aprenentatge, una quantitat superior a la de la dels anys anteriors.

Formació amb compromís de contractació

El 2018, es va iniciar un nou programa que ofereix a les empreses formar persones en atur en ocupacions de les quals tinguin una necessitat clara, amb el compromís de contractar un percentatge significatiu de les que superin la formació.

El 2020, s'han fet tres cursos, tots de la família professional de serveis socioculturals i a la comunitat, amb un total de 45 alumnes. Se n'ha beneficiat principalment la població femenina (78 %) i major de 30 anys (76 %).

Beques i incentius per a la tornada a la qualificació

Aquestes beques tenen com a finalitat facilitar el retorn al sistema educatiu reglat oferint incentius econòmics per obtenir el títol de GESO o cursar formació professional, amb la condició d'aprovar.

QUADRE II-3.12. FORMACIÓ DUAL. PARTICIPACIÓ EN ELS DIFERENTS PROGRAMES (2018-2020)

	2018		2019		2020	
	Total	%	Total	%	Total	%
Programes mixtos de formació i ocupació	405	24,6	487	27,0	490	22,1
Formació dual amb empreses i tercer sector	362	22,0	328	18,2	581	26,2
Formació dual (autorització de formació associada a contractes de formació i aprenentatge)	879	53,4	988	54,8	1.149	51,8
Total	1.646	100,0	1.803	100,0	2.220	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

El 2016, es van iniciar amb el nom de beques d'èxit, adreçades a joves entre 18 i 29 anys sense el títol de graduat en educació secundària obligatòria (GESO), demanants d'ocupació i inscrits en el Sistema Nacional de Garantia Juvenil. Posteriorment, s'han ampliat a la població major de 30 anys en atur de llarga durada i a dones víctimes de violència de gènere. El curs 2019-2020 hi ha hagut 2.596 sol·licituds, distribuïdes de la forma següent:

- 1.455 en la categoria de beques d'èxit (53,7 % homes i 46,3 % dones).
- 1.122 en la categoria de beques per a majors de 30 anys (68,3 % dones i 31,7 % homes).
- 19 en la categoria de beques a dones víctimes de la violència masclista.

Respecte al curs 2018-2019, hi ha un fort increment (112,5 %) de les sol·licituds de beques per a majors de 30 anys (passen de 528 a 1.122). En canvi, disminueixen un 31,4 % les beques d'èxit (passen de 2.121 a 1.455) i un 26,9 % les beques per a dones víctimes de violència masclista (passen de 26 a 19).

3.4.2. ACCIONS FORMATIVES ADREÇADES AL PERSONAL TREBALLADOR OCUPAT

El 2020, s'han duit a terme 128 accions formatives, amb una durada mitjana de 126 hores. Hi han participat 2.319 persones (62,1 % dones i 37,9 % homes), amb una forta concentració en serveis socioculturals i a la comunitat (29,7 % del total), i en administració i gestió (28,5 %). La resta s'ha distribuït entre hoteleria i turisme

(10,5 %); comerç i màrqueting (8,5 %); edificació i obra civil (5,7 %), i altres famílies professionals, totes amb valors inferiors al 5 % (activitats físiques i esportives; agrària; arts gràfiques; imatge i so; informàtica i comunicacions; sanitat; seguretat i medi ambient, i transport i manteniment de vehicles) (vegeu el quadre II-3.13).

Les dades de participació per sexe mostren una forta segregació per famílies professionals i un predomini de les feminitzades, tant pel nombre de famílies com de participants.

Tal com es mostra en el quadre II-3.14, hi ha set famílies feminitzades, cinc de masculinitzades i dues de mixtes. Les feminitzades acullen més del 80 % de participants. Tant homes com dones participen principalment en formacions feminitzades, però mentre que el 34,9 % dels homes participa en famílies masculinitzades, només un 4,7 % de les dones participa en aquestes. En comparació amb l'any anterior, destaca l'augment de les famílies mixtes i masculinitzades; la disminució de les feminitzades; una modesta participació en famílies mixtes, i l'increment del percentatge d'homes en professions masculinitzades en detriment de la participació en les feminitzades.

Les dades del 2020 reafirmen les tendències d'altres anys. Si en la memòria de 2019 constava un fort increment respecte a l'any anterior, que coincidia a més amb la participació més elevada des de la sèrie iniciada el 2014, el 2020 s'ha reforçat aquesta tendència a l'alça amb un increment del 34,3 %, que deriva tant de l'augment del nombre de participants en famílies que ja s'oferien l'any anterior com en l'ampliació

de l'oferta a noves famílies professionals (activitats físiques i esportives, agrària, seguretat i medi ambient, i transport i manteniment de vehicles).

La taxa de multiparticipació ha estat de l'1,1 %, molt igualada entre dones i homes. La taxa d'abandonament de la formació ha estat del 16 %, per sota de la de l'any anterior, que va ser del 23 %. Es tracta d'un abandonament lligat quasi exclusivament a motius diferents de la col·locació (15,4 %). La taxa d'èxit formatiu ha estat del 94,1 %, quasi sis punts per sobre de la del 2019.

L'any 2020 també s'han organitzat formacions en competències transversals (idiomes i TIC) per a persones ocupades. El nombre de cursos d'idiomes ha estat 31

(23 d'anglès i 8 d'alemany). Excepte 3 cursos d'anglès centrats en anglès empresarial i anglès de restauració, són formacions basades en el MCERL, de nivells A1 i A2 (en anglès i alemany) i B1 i B2 (en anglès). Per sexe, del total de 465 participants, el 64,9 % han estat dones, i el 35,1 %, homes. El 42,1 % de participants ha tingut una avaluació positiva.

També s'han fet 6 cursos en TIC en les especialitats següents: expert web i multimèdia per a comerç electrònic II; confecció i publicació de pàgines web; desenvolupament d'aplicacions amb tecnologies web, i sistemes microinformàtics. Del total de 95 participants, 74,7 % han estat homes, i 25,3 %, dones. El percentatge d'avaluació positiva ha estat del 70,3 %.

QUADRE II-3.13. ACCIONS FORMATIVES ADREÇADES AL PERSONAL TREBALLADOR OCUPAT. PARTICIPACIÓ GLOBAL I PER SEXE EN LES FAMÍLIES PROFESSIONALS (2020)

Família professional	Dones	Homes	Total	% total	% D	% H
Administració i gestió	520	142	662	28,5	78,5	21,5
Activitats físiques i esportives	11	4	15	0,6	73,3	26,7
Agrària	3	12	15	0,6	20,0	80,0
Arts gràfiques	9	7	16	0,7	56,3	43,8
Comerç i màrqueting	133	63	196	8,5	67,9	32,1
Edificació i obra civil	13	120	133	5,7	9,8	90,2
Hoteleria i turisme	163	81	244	10,5	66,8	33,2
Imatge i so	18	26	44	1,9	40,9	59,1
Informàtica i comunicacions	24	71	95	4,1	25,3	74,7
Sanitat	72	6	78	3,4	92,3	7,7
Serveis socioculturals i a la comunitat	445	244	689	29,7	64,6	35,4
Seguretat i medi ambient	28	59	87	3,8	32,2	67,8
Transport i manteniment de vehicles	0	45	45	1,9	0,0	100,0
Total	1.439	880	2.319	100,0	62,1	37,9

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

**QUADRE II-3.14. ACCIONS FORMATIVES ADREÇADES A PERSONES OCUPADES.
SEGREGACIÓ PER SEXE EN LES FAMÍLIES PROFESSIONALS (2019-2020)**

2019

Segregació	Nombre	Total	%	Homes	%	Dones	%
Mixtes	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Feminitzades	8	1.505	87,1	487	74,2	1.018	95,1
Masculinitzades	2	222	12,9	169	25,8	53	4,9
Total	10	1.727	100,0	656	100,0	1.071	100,0

2020

Mixtes	2	60	2,6	33	3,8	27	1,9
Feminitzades	7	1.884	81,2	540	61,4	1.344	93,4
Masculinitzades	5	375	16,2	307	34,9	68	4,7
Total	14	2.319	100,0	880	100,0	1.439	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022), i QUINTANA MURCI, E.; SALVA-MUT, F.; TUGORES-QUES, M. (2020). Polítiques actives d'ocupació. A Memòria del CES sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears 2020. Disponible a: http://www.caib.es/sites/ces/ca/ll/memoria_socioeconomica_i_laboral/ (Accedit: 16 juny 2022)

3.4.3. ACCIONS NO FINANÇADES PERÒ AUTORIZADES PEL SOIB

Es tracta en tots els casos d'una formació basada en els certificats de professionalitat que no finança el SOIB però sí que en tenen l'autorització. El 2020, s'han impartit 109 accions formatives, amb una durada mitjana de 107 hores. Hi han participat 794 persones (un 50,3 % homes i 49,7 % dones), xifra que suposa un increment de 184 persones en relació amb el 2019, de manera que es reprèn la tendència a l'alça que s'havia iniciat el 2016 i que s'havia trencat el 2019.

Les famílies professionals en les quals s'ha fet aquesta formació són principalment seguretat i medi ambient (50,3 %) i imatge personal (30,4 %). Amb molta diferència, hi ha totes les altres, amb valors que oscil·len entre el 7,7 % d'hoteleria i turisme i l'1,8 % d'informàtica i comunicació. En

comparació amb l'any anterior, s'hi ha incorporat informàtica i comunicació i se n'han suprimit sanitat i serveis socioculturals i a la comunitat, dues especialitats amb molt poc alumnat.

També en aquesta formació hi ha una forta segregació per sexe (vegeu els quadres II.3.15 i II.3.16). No obstant això, cal comentar que famílies tradicionalment masculinitzades passen a tenir més del 60 % de dones i, per tant, esdevenen feminitzades, com és el cas d'electricitat i electrònica, i seguretat i medi ambient. A la inversa, imatge personal, que és una família tradicionalment feminitzada, passa a masculinitzada (87,6 % d'homes).

La taxa de multiparticipació és de l'1,6 %. És la formació amb una taxa d'abandonament inferior (7,4 %) i amb una taxa d'èxit formatiu superior (99,1 %).

QUADRE II-3.15. ACCIONS FORMATIVES AUTORITZADES PEL SOIB PERÒ NO FINANÇADES PER AQUEST. PARTICIPACIÓ GLOBAL I PER SEXE EN LES FAMÍLIES PROFESSIONALS (2020)

Família professional	Dona	Home	Total	% total	%D	%H
Comerç i màrqueting	45	3	48	6,0	93,8	6,3
Electricitat i electrònica	31	0	31	3,9	100,0	0,0
Hoteleria i turisme	14	47	61	7,7	23,0	77,0
Imatge personal	30	211	241	30,4	12,4	87,6
Informàtica i comunicació	5	9	14	1,8	35,7	64,3
Seguretat i medi ambient	270	129	399	50,3	67,7	32,3
Total	395	399	794	100		

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

QUADRE II-3.16. ACCIONS FORMATIVES AUTORITZADES PEL SOIB PERÒ NO FINANÇADES PER AQUEST. SEGREGACIÓ PER SEXE EN LES FAMÍLIES PROFESSIONALS (2019-2020)

2019

Segregació	Nombre	Total	%	Homes	%	Dones	%
Mixtes	3	78	12,8	41	11,3	37	14,9
Feminitzades	2	294	48,2	111	30,7	183	73,8
Masculinitzades	1	238	39,0	210	58,0	28	11,3
Total	7	610	100,0	362	100,0	248	100,0

2020

Mixtes	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Feminitzades	3,0	478	60,2	132	33,1	346	87,6
Masculinitzades	3,0	316	39,8	267	66,9	49	12,4
	6,0	794	100,0	399	100,0	395	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022), i QUINTANA MURCI, E.; SALVÀ-MUT, F.; TUGORES-QUES, M. (2020). Polítiques actives d'ocupació. A Memòria del CES sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears 2020. Disponible a: http://www.caib.es/sites/ces/ca//memoria_socioeconomica_i_laboral/ (Accedit: 16 juny 2022)

3.4.4. AVALUACIÓ DE COMPETÈNCIES CLAU I ACREDITACIÓ DE L'EXPERIÈNCIA LABORAL

L'avaluació de competències clau (català, castellà, matemàtiques, anglès) es fa per facilitar l'accés als certificats de professio-

nalitat de nivell 2 i 3 de persones que no tenen els requisits de titulació exigits o bé com a reconeixement d'aquestes competències en el marc de les actuacions dels centres d'educació per a persones adultes (CEPA).

D'acord amb les dades del 2020, durant aquest any hi ha hagut un total de 403 avaluacions positives; d'aquestes, 320 corresponen a competències clau de nivell 2, i 83, a les de nivell 3.

L'Institut de les Qualificacions Professionals de les Illes Balears (IQPIB) acredita l'experiència laboral en el marc de la regulació feta pel Reial decret 1224/2009, de 17 de juliol, de reconeixement de les competències professionals adquirides per l'experiència laboral. Les dades del 2020 indiquen que 336 persones s'han beneficiat d'aquest programa i que els han estat acreditades un total de 1.414 unitats de competència.

L'evolució del programa des que es va implantar l'any 2009 fins al 2019 ha estat positiva. El 2020, el nombre de persones que han aconseguit acreditació ha disminuït un 19,8 %, i el nombre unitats de competència acreditades, un 13,6 % (vegeu el quadre II-3.17).

3.5.

MESURES DIRECTES DE FOMENT I CREATIÓ D'OCUPACIÓ

Són polítiques actives d'ocupació que consisteixen a subvencionar la contractació de diversos grups o col·lectius que es considera que tenen especials dificultats per ser contractats.

Amb aquestes actuacions es retornen les persones en atur amb més dificultats d'inserció al mercat laboral, es millora l'ocu-

pabilitat de les persones participants i es facilita que cotitzin en el Règim General de la Seguretat Social, a més s'afavoreix recuperació de l'autoestima amb l'adquisició de noves experiències de feina després de llargs períodes de desocupació. D'altra banda, les empreses privades poden gaudir de subsidis o bonificacions a la Seguretat Social com a mecanisme per incentivar la contractació de persones desocupades de determinats col·lectius amb menys productivitat inicial relativa.

La situació extraordinària de destrucció de l'ocupació i del teixit empresarial per la pandèmia de la COVID-19 ha implicat que el SOIB i la Direcció General de Treball i Salut Laboral hagin incrementat els esforços a l'hora de fomentar l'ocupació de col·lectius habituals i d'altres d'emergents que han quedat molt afectats per l'aturada de l'activitat econòmica en els darrers dos anys. El 2020, ha esperonat el redisseny dels diferents programes de foment i creació de l'ocupació i n'ha incrementat significativament l'activitat, atès que el 2019 va arribar a 2.513 persones beneficiàries; en canvi, el 2020 han estat 2.920, la qual cosa suposa un augment significatiu de les polítiques actives d'ocupació (un 16,20 %). Aquestes xifres indiquen un màxim històric d'aquestes polítiques actives d'ocupació, que s'emmarquen en el Pla de Xoc per a l'Ocupació 2020-2021 del Govern.

Així, el 2015 el SOIB va crear una línia de subvencions d'entitats locals per a persones aturades de llarga durada i majors de 45 anys anomenada SOIB Visibles. Un any després, el 2016, va promoure la contractació de joves amb estudis per adquirir experiència laboral amb el programa SOIB

Joves Qualificats. Aquests dos programes s'han integrat i s'han expandit pressupostàriament en un únic programa de contractació anomenat SOIB Reactiva, que està inclòs en el Pla de Xoc per l'Ocupació 2020-2021 amb 22,3 milions d'euros. A més, el 2018 es va iniciar SOIB Dona, que és un programa pioner a l'Estat que consisteix a fomentar la contractació de dones víctimes de violència masclista. D'altra banda, la Direcció General de Treball i Salut Laboral també desenvolupa diversos programes d'ajudes per contractar persones de col·lectius prioritaris, amb una atenció especial a la subvenció per contractar persones discapacitades, joves, majors de 45 anys, persones aturades de llarga durada i persones en risc d'exclusió social.

Tots aquests programes comparteixen l'objectiu de millorar l'ocupació amb ajuts directes, però al mateix temps amb l'acompanyament d'accions complementàries d'orientació (vegeu el quadre II-3.18).

SOIB Reactiva permet contractar persones que formen part de col·lectius amb dificultats d'inserció, com joves, majors de 45 anys i persones aturades de llarga durada, així com les que s'han quedat sense feina pels efectes econòmiques de la pandèmia.

El 2020, SOIB Reactiva ha tingut un pressupost de més de 22 milions d'euros, una aportació econòmica per fomentar l'ocupació sense precedents a les Illes Balears. Les contractacions han estat de 4 mesos de durada amb la doble finalitat d'oferir-ne al major nombre de persones desocupades i d'assegurar el període mínim de cotització per poder accedir a un subsidi un cop extingida la contractació temporal.

La contractació s'ha formalitzat mitjançant el suport de diferents entitats locals i entitats sense ànim de lucre que es dediquen a obres i serveis d'interès general en el àmbit d'activitats relacionats amb la vida diària, protecció del medi ambient i promoció de la cultura.

Les persones beneficiàries s'han distribuït territorialment en coherència amb la població general. Així, un 70,8 % han estat a Mallorca, un 10,4 % a Menorca, un 17,7 % a Eivissa i un 1,1 % a Formentera. La distribució entre homes i dones ha estat paritària; per edat, un 37,2 % de les persones beneficiàries han estat joves de 30 anys o menys, mentre que el 62,8 % han estat de més edat.

QUADRE II-3.17. EVOLUCIÓ DE LES PERSONES I DE LES UNITATS DE COMPETÈNCIA ACREDITADES PEL L'IQPIB (2018-2020)

	2018	2019	2020
Persones	315	419	336
Unitats de competència	1.428	1.636	1.414

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

QUADRE II-3.18. MESURES DIRECTES DE FOMENT I CREACIÓ D'OCUPACIÓ (2018-2020)

	2018	2019	2020
Total programes	2.622	2.513	2.920
SOIB Visibles i Reactiva	664	532	868
SOIB Joves Qualificats i Reactiva	290	180	515
SOIB Dona	87	275	227
SOIB Tornam	91	6	
Foment de l'ocupació de persones discapacitades en mercats protegits	1.250	1.454	1.310
Foment de l'ocupació de persones discapacitades en mercats ordinaris	100	63	
Foment de l'ocupació de col·lectius prioritaris	140	3	3

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

El 2020, hi ha hagut un total de 1.383 persones beneficiàries d'aquest pla. De aquestes, 868 han estat majors de 30 anys, 532 del programa SOIB Visibles del 2019, fet que suposa un augment del 63,2 %. A més, 515 han estat joves de 30 o menys anys i 180 del programa SOIB Joves Qualificats del 2019, fet que suposa un increment del 186,1 % respecte a l'any anterior. També, s'ha més que duplicat l'esforç amb el nou programa SOIB Reactiva de foment i creació d'ocupació.

El segon programa relativament nou, posat en marxa el 2018, s'anomena SOIB Dona i s'adreça a dones que han estat víctimes de violència masclista. Consisteix a subvencionar els costos salarials derivats de la contractació d'aquestes dones a entitats del sector públic i entitats socials sense ànim de lucre amb l'objectiu de facilitar-ne la inserció laboral. Es tracta d'una iniciativa innovadora a tot l'Estat. El 2018, es va iniciar amb 87 dones participants i l'any 2019 ha agafat molta

força, amb 275 dones víctimes de violència masclista contractades mitjançant aquest programa amb la col·laboració de 91 entitats diferents. L'itinerari d'ocupació no acaba amb la contractació, sinó que es tracta d'un itinerari continu i revisable per aconseguir construir lligams de complicitat entre la dona i la tutora i assegurar la plena incorporació de les dones víctimes de violència masclista en el mercat laboral.

El 2020, s'han ofert 227 llocs de feina per mitjà d'ens locals, entitats sense ànim de lucre, entitats del sector públic instrumental, associacions empresarials i sindicats. Hi ha hagut un total de 54 ens locals participants, una xifra un 17 % inferior respecte a l'any anterior (275 contractacions el 2019), tot i que demostra l'esforç fet amb aquest programa en un període tan complex com va ser el 2020 amb la situació de la pandèmia.

La tipologia d'ocupacions en les quals s'insereixen les dones participants en aquest programa és majoritàriament de

llocs de feina relacionats amb l'administració (47 % de les contractades) i neteja (46 %), i en menor percentatge, de feines de l'àmbit socio sanitari, de l'educació, i del comerç i el màrqueting.

La Direcció General de Treball i Salut Laboral gestiona diverses convocatòries d'ajudes per fomentar la integració de les persones amb més dificultats: persones aturades de llarga durada, amb discapacitat o en risc d'exclusió social.

El 2020, l'esforç s'ha centrat principalment en el programa de bonificacions i suport a la contractació de persones amb discapacitat per mitjà del mercat de treball protegit (centres especials d'ocupació i unitats de suport). Els centres especials d'ocupació tenen com a objectiu principal proporcionar als treballadors amb discapacitat la possibilitat de fer una tasca productiva i remunerada que sigui adequada a les seves característiques. Les unitats de suport són equips multidisciplinaris que assisteixen els treballadors i treballadores que puguin necessitar ajuda pel seu tipus de discapacitat, com ara paràlisi cerebral o acreditació d'un grau del 65 % de discapacitat o superior.

Durant el 2020, s'han beneficiat dels ajuts en el mercat de treball protegit 1.310 persones (1.454 l'any 2019) amb discapacitat física, psíquica i/o sensorial en 40 centres especials d'ocupació i 60 unitats de suport.

El 2020, a causa de l'impacte de la COVID-19, no s'han desenvolupat actuacions de subvencions en mercat ordinari o per a col·lectius distints de les persones discapacitades, ni tampoc el programa SOIB

Tornam, adreçat a joves que viuen a l'estranger i que tenen voluntat de tornar a les Illes Balears.

3.6.

SUPORT A L'EMPREDORIA I AL TEIXIT EMPRESARIAL

Són actuacions en les quals, a més del SOIB, participen l'Institut d'Innovació Empresarial (IDI), la Direcció General de Promoció Econòmica, Emprenedoria i Economia Circular i Social, i la Direcció General de Treball, Economia Social i Salut Laboral. Totes les accions estan incloses en el Pla de Foment de l'Autoocupació i Promoció de l'Emprenedoria 2017-2020.

L'actuació integral per fomentar l'emprenedoria i l'autoocupació ha augmentat any rere any fins a les 6.320 actuacions de l'any 2020, fet que suposa un augment molt important: el 44,5 % respecte al 2019 (vegeu el quadre II-3.19).

Cal destacar que la major part de les actuacions d'aquest atípic 2020 han estat ajudes destinades a dues línies extraordinàries. Per una banda, una línia de suport al manteniment de l'ocupació, que ha arribat a 1.009 persones autònomes, i, d'altra banda, una línia de ajudes per reiniciar l'activitat per compte propi després del període de confinament estricte amb motiu de la COVID-19, que ha arribat a 4.177 empreses. En total, 5.186 empreses i persones autònomes han rebut suport econòmic durant el pitjor any de restriccions sanitàries a causa de la pandèmia.

QUADRE II-3.19. ACTUACIONS EN AUTOOCUPACIÓ I PROMOCIÓ DE L'EMPREDORIA I L'ECONOMIA SOCIAL (2018-2020)

	2018	2019	2020
Actuacions	3.882	3.965	4.031
Informació per part del servei d'orientació del SOIB	56	125	64
Assessorament especialitzat en emprenedoria per part de l'IDI	637	653	758
Validacions de plans d'empresa per part de l'IDI	234	421	
Jornades ICAPE	2.838	2.816	294
Ajuts de la DGT als autònoms per iniciar l'activitat emprenedora	350	351	
Ajuts de la DGT a la incorporació de socis en cooperatives/economia social	6	7	18
Suport a empreses i autònoms per mantenir l'ocupació després de la COVID-19			1.009
Ajudes per reiniciar l'activitat per compte propi després de la COVID-19			4.177

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/infornes-annuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

En el marc dels projectes ja consolidats de suport a l'emprenedoria i al teixit empresarial, s'han mantingut quatre línies d'actuació, però amb menys intensitat que en anys previs a causa de les circumstàncies extraordinàries viscudes el 2020.

El 2020, s'ha reduït sensiblement el nombre de persones demandants d'ocupació interessades en l'emprenedoria detectades pel SOIB mitjançant accions de motivació i d'informació bàsica sobre autoocupació: 64 actuacions enfront de les 125 de l'any 2019. Aquestes persones han estat derivades a l'IDI, on han pogut obtenir un suport especialitzat lligat als diferents moments i tasques del procés: idea de negoci, pla d'empresa, subvencions, millora de competències, processos d'internacionalització o d'altres que sol·liciten.

El 2020, el servei Emprèn de l'IDI (principal servei d'informació empresarial de la CAIB) ha assessorat 758 persones en ma-

tèria d'emprenedoria (un increment del 16,1 % respecte al 2019), de manera que és el valor més elevat de la sèrie històrica iniciada el 2015, quan es va posar en marxa aquesta iniciativa. No obstant això, la manca d'idoneïtat o el moment econòmic d'incertesa produïda per la COVID-19 han fet que no s'arribassin a validar els plans d'empresa, mentre que el 2019 la xifra va ser de 421 plans aprovats i subvencionats.

L'IDI també desenvolupa el programa Impuls a les Capacitats Emprenedores (ICAPE), que consisteix a organitzar jornades formatives per fomentar l'emprenedoria i l'autoocupació en el sistema educatiu. Fonamentalment, s'adreça a l'alumnat de secundària i de la formació professional per a l'ocupació. El nombre de participants de l'any 2020 ha estat de 294, una quantitat molt per sota de la del 2019 (2.816 participants) perquè s'impartien presencialment. Alguns exemples de tallers ICAPE són els següents: nocions bàsiques d'un

projecte empresarial, explicació dels recursos a l'abast de l'emprenedor a les Illes Balears, confecció de pàgines web, manteniment de sistemes microinformàtics o comercialització d'empreses, entre d'altres.

En canvi, sí que s'ha pogut mantenir el programa de subvencions a l'economia social, que consisteix a concedir subvencions dirigides a fomentar que persones aturades o a treballadors temporals d'una cooperativa o societat laboral s'hi incorporin com a socis treballadors amb caràcter indefinit. El 2020, s'han donat 18 subvencions (7 l'any 2019).

Aquesta activitat es complementa amb la Xarxa d'Agents d'Ocupació i Desenvolupament Local (AODL), que finança el SOIB i que inclou municipis de les Illes Balears amb l'encàrrec de dinamitzar l'emprenedoria i les noves oportunitats d'ocupació. La Xarxa cobreix les quatre illes i la majoria de municipis. La posada en marxa de la nova convocatòria de subvencions ha permès contractar 69 AODL.

4

LES RELACIONS LABORALS A LES ILLES BALEARS

4.1.

MARC NORMATIU DE LES RELACIONS LABORALS

La funció de regulació de les condicions laborals que impliquen els convenis col·lectius a la CAIB, com a tot el territori nacional, es desenvolupa en un marc normatiu ordenat per la Unió Europea, pel legislador estatal i, en menor mesura, pels executius autonòmics. En aquest sentit, les novetats normatives en matèria de drets socials del 2021 van estar marcades principalment per la resposta jurídicolaboral a la crisi de la COVID-19; però també es va reprendre l'activitat política i legislativa, que es podria denominar ordinària i que resta al marge d'aquesta matèria.

En l'àmbit europeu, del 2017 al 2025 la política social comunitària està presidida pel Pilar Europeu de Drets Socials (PIEDS), un instrument no coercitiu que va aprovar el Consell d'Ocupació, Política Social, Sanitat i Consumidors en la sessió del 23 d'octubre de 2017, que fixa vint principis rectors de l'Europa Social i que guia la configuració de la normativa social europea durant aquest període. Tenint en compte les necessitats sorgides de la crisi de la COVID-19, per enfortir l'aplicació d'aquests principis, el dia 4 de març de 2021 la Comissió Europea aprovà el Pla

d'Acció del Pilar Europeu de Drets Socials. Aquest pla d'acció assenyala l'erosió de les estructures tradicionals de negociació col·lectiva en alguns estats membres com un dels problemes pendents de resoldre en determinats mercats laborals europeus. Per això, la Comissió Europea preveu aplicar pròximament distintes mesures, entre les quals destaca el reforçament del diàleg social nacional i de la Unió Europea, en tant que considera que el paper dels agents socials és clau a l'hora de mitigar els efectes de la pandèmia, sostenir la recuperació i gestionar els futurs canvis del mercat laboral comunitari. En concret, considera necessari centrar-se a enfortir l'àmbit d'aplicació dels convenis col·lectius, i a evitar que davalli la participació i la densitat organitzativa dels interlocutors socials.

Pel que fa a l'activitat legislativa, la normativa comunitària estrella en la política social és la directiva. Atès que hi ha una proscripció d'adoptar directives en matèria de sindicació i remuneracions, les que tenen un paper més incisiu a l'hora de delimitar el radi d'acció de la negociació col·lectiva en els ordenaments interns tracten de les condicions laborals. És paradigmàtica la Directiva 2003/88/CE, del Parlament Europeu i del Consell, relativa a determinats aspectes de l'ordenació del temps de feina, ja que posa en relleu la capacitat

intrínseca dels convenis col·lectius per regular al detall tots els aspectes essencials de les condicions laborals vitals per al funcionament de l'empresa. Sobre aquesta qüestió, cal destacar que, el 21 de gener de 2021, el Parlament Europeu adoptà una resolució en què instava la Comissió Europea a preparar una directiva en favor del dret a la desconnexió digital, perquè entén que es tracta d'un dret fonamental que permet als treballadors i treballadores deixar d'atendre tasques relacionades amb la feina fora del seu horari laboral.

De la mateixa manera, hi ha moltes altres directives en matèria de política social que també contenen importants al·lusions a la funció reguladora de la negociació col·lectiva. Així, per exemple, amb referència a la igualtat de sexes, la Directiva 2006/54/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol de 2006, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i d'igualtat de tracte entre homes i dones en matèria de ocupació i treball, anima els estats a fomentar normes de treball flexibles amb l'objectiu de facilitar la conciliació de la vida laboral, personal i familiar, i fa una crida als interlocutors socials perquè incloguin normes antidiscriminatòries en els convenis col·lectius que negocien. Sobre aquest punt, cal destacar la recent aprovació de l'Estratègia Europea per a la Igualtat de Gènere 2020-2025, que enumera entre els seus objectius el de combatre les diferències de gènere en el mercat laboral, especialment en matèria de salaris i de pensions, i el d'aconseguir una participació laboral igualitària dels treballadors i treballadores en els diferents sectors de l'economia. Així mateix, el mes de març del 2021 es va presentar la nova Estratè-

gia Europea sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat 2021-2030, amb el propòsit d'aconseguir que les persones amb discapacitat participin en la societat i l'economia amb igualtat d'oportunitats. A més a més, també hem de recórrer a la normativa comunitària en el camp de la durada del contracte de treball, el temps de feina en activitats especials, el comitè d'empresa europeu, o els drets d'informació i de consulta en empreses i grups de dimensió comunitària.

A més de la política social, la política d'ocupació és un altre àmbit material d'exercici de les competències comunitàries amb rellevància des del punt de vista de la dinàmica dels convenis col·lectius. Aquest àmbit també ha estat marcat recentment pel ja esmentat Pla d'Acció del Pilar Europeu de Drets Socials del 4 de març de 2021, que estableix els objectius que cal assolir en la propera dècada, amb els quals es van comprometre les institucions europees i els agents socials comunitaris a la cimera social celebrada a Porto el mes de maig del 2021. El mateix dia, la Comissió publicà també la Recomanació (UE) 2021/402 de la Comissió, de 4 de març de 2021, sobre un suport actiu eficaç per a l'ocupació després de la crisi de la COVID-19 (EASE). Aquest document planteja un enfocament estratègic per promoure la transició de les mesures d'emergència aprovades per conservar l'ocupació durant la crisi de la COVID-19 a noves mesures per crear ocupació en l'anomenada *nova normalitat*. És a dir, conté directrius dirigides als estats membres perquè fomentin una recuperació generadora d'ocupació, promoguin les oportunitats de formació i ofereixin més suport als treballadors i treballadores per

mitjà dels serveis públics d'ocupació. En el finançament d'aquestes mesures és clau el Mecanisme de Recuperació i Resiliència dels fons NextGenerationEU, que va entrar en vigor el 19 de febrer de l'any 2021 i que permet cedir més de set-cents mil milions d'euros als estats membres fins a l'any 2026 per mitigar les conseqüències econòmiques i socials derivades de la pandèmia i millorar l'economia i la societat europea, així com preparar-la per al repte que suposa haver d'afrontar conjuntament les transicions energètica i digital.

El mes d'abril del 2021, els estats membres van presentar el Pla de Recuperació, en el qual es reflecteix el programa de reformes i inversions previstes per fer front a la crisi. En concret, el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència d'Espanya incideix, en matèria de polítiques d'ocupació, en la formació de la població treballadora, la incentivació de la contractació indefinida, la millora de la intermediació laboral, la planificació de programes dirigits a col·lectius amb dificultats especials d'integració en el mercat laboral i actuacions socials dirigides a reduir la pobresa i garantir el benestar de la població en exclusió social. En aquest pla s'emmarca el Reial decret Llei 32/2021, de 28 de desembre, de mesures urgents per a la reforma laboral, la garantia d'estabilitat en l'ocupació i la transformació del mercat de treball, que no serà objecte d'anàlisi en aquesta edició de la Memòria, atès que l'entrada en vigor de les mesures més significatives que preveu es va ajornar fins al 2022.

Pel que fa al nostre ordenament intern, el text que serveix de marc a l'exercici del dret a negociar col·lectivament les condicions

laborals és el Reial decret legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de l'estatut dels treballadors (ET). Dels tres títols que estructuraven la Llei de l'estatut dels treballadors, el primer es dedica a la relació individual de treball i el darrer al règim jurídic quant al dret a la negociació col·lectiva. En aquestes condicions, interessa posar de manifest que la flexibilitat interna suggerida des de diverses instàncies com a fórmula perquè les nostres empreses siguin competitives i puguin crear ocupació estable o de qualitat només pot materialitzar-se en les relacions laborals de la CAIB si els convenis col·lectius regulen detalladament el règim jurídic de les condicions laborals, així com de l'organització mateixa de la feina a l'empresa. Aquesta necessitat és ben present en la Llei de l'estatut dels treballadors, que, per una part, inclou en el títol primer les oportunes obertures d'espais normatius a la funció reguladora dels convenis col·lectius (especialment pel que fa a la classificació professional; la contractació de durada determinada, a temps parcial i fixa discontinua; els drets de promoció i formació a la feina; el temps de feina i la prestació salarial...) i les crides consegüents als negociadors perquè no es descuidin totes aquestes matèries i es preocupin perquè es tractin en els convenis col·lectius, i, per una altra part, proporciona en el títol tercer regles sobre l'estructura i la dinàmica de la negociació col·lectiva.

Durant l'any 2021, la Llei de l'estatut dels treballadors va ser objecte de diverses modificacions, introduïdes pel Reial decret Llei 9/2021, que s'analiza en l'apartat següent. També va ser lleument modificat

per la Llei 10/2021, de 9 de juliol, de treball a distància, que preveu algunes novetats respecte del Reial decret llei 28/2020 que la precedia, com ara l'obligació empresarial de garantir els drets de les persones amb discapacitat a l'hora d'accedir i d'exercir el teletreball amb igualtat d'oportunitats o la de tenir en compte aquesta modalitat de feina a l'hora de fer l'avaluació de riscos laborals. De totes maneres, la novetat més destacada de la nova llei és que enforteix les sancions administratives que es poden imposar als empresaris en cas d'incompliment dels drets dels treballadors i treballadores que fan feina a distància.

D'altra banda, mitjançant la Llei 21/2021, de 28 de desembre, de garantia del poder adquisitiu de les pensions i d'altres mesures de reforçament de l'estabilitat financera i social del sistema públic de pensions, es torna a redactar la disposició addicional desena de l'Estatut dels treballadors, per la qual, procurant afavorir l'allargament de la vida laboral, es fixa en un mínim de 68 anys l'edat en què els convenis col·lectius poden preveure l'extinció del contracte laboral de les persones treballadores. A més, s'hi afegeix un nou apartat segons el qual s'estableix una excepció que permet preveure convencionalment l'extinció del contracte de treball a l'edat ordinària de jubilació quan les activitats econòmiques cobertes per l'acord col·lectiu estiguin fortament masculinitzades, amb la condició principal que l'extinció comporti simultàniament la contractació d'almenys una dona en la mateixa activitat professional.

Posteriorment, la Llei 22/2021, de 28 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat, va modificar l'article 37.6 relatiu

a la reducció de jornada prevista per a progenitors o tutors de fills amb càncer o altres malalties greus, per tal d'allargar la possibilitat de gaudir d'aquest dret fins que aquests compleixin vint-i-tres anys. Així mateix, per primera vegada, es permet que els convenis col·lectius puguin establir les condicions i els supòsits en què aquesta reducció de jornada es podrà acumular en jornades completes, o que, si la persona malalta es casa, qui pugui gaudir de la reducció de jornada sigui el cònjuge.

El 2021, les relacions laborals van continuar marcades per la resposta normativa laboral nacional a la crisi de la COVID-19, en què ha tingut un paper important l'exercici per part de la CAIB de les competències estatutàries relatives a l'execució de la legislació de l'Estat per fer encaixar les característiques particulars del mercat de treball de les Illes Balears en les previsions de l'Estat. Sobre aquesta matèria, es va dictar, en primer lloc, el Reial decret llei 2/2021, de 26 de gener, de reforçament i consolidació de les mesures en defensa de l'ocupació, que, per tal de continuar fent front a la situació de crisi derivada de l'impacte de la pandèmia, suposà una pròrroga de tots els ERTOs basats en una causa de força major relacionada amb la COVID-19 fins al 31 de maig de 2021, així com de les clàusules sobre compromisos de manteniment de l'ocupació que s'aplicaven des de l'inici de la pandèmia. Igualment, aquesta norma, preveia allargar fins a la mateixa data la prestació extraordinària de protecció dels treballadors fixos discontinus. Arran d'aquesta previsió, l'Administració autonòmica va aprovar una instrucció per la qual habilitava les empreses a mantenir els treballadors fixos

discontinus en aquesta prestació, per evitar haver de fer una cridada a l'activitat i la incorporació consegüent a l'ERTO que tinguessin vigent.¹

Més endavant, també es van aprovar, amb el mateix propòsit, les successives pròrrogues dels ERTO mitjançant el Reial decret llei 11/2021, de 27 de maig, sobre mesures urgents per a la defensa de l'ocupació, la reactivació econòmica i la protecció dels treballadors autònoms, i també el Reial decret llei 18/2021, de 28 de desembre, de mesures urgents per a la protecció de l'ocupació, la recuperació econòmica i la millora del mercat de treball. En aquest darrer cas, la pròrroga dels ERTO se subordinava al fet que cada empresa particular presentar una sol·licitud davant l'autoritat laboral. Per aquest motiu, l'autoritat laboral balear va patir una onada de sol·licituds administratives, que s'havien d'acompanyar de la documentació acreditativa corresponent, indicada en l'article primer, i va dictar i va publicar en el BOIB una resolució general de notificació conjunta de totes les peticions presentades.²

1. Instrucció del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball de 6 de febrer de 2021 sobre protecció del sector turístic i dels treballadors fixos discontinus.

2. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball de 13 d'octubre de 2021 per la qual s'estimen les sol·licituds de pròrroga dels expedients de regulació temporal d'ocupació, d'acord amb el que estableix el Reial decret llei 18/2021, de 28 de setembre de 2021, de mesures urgents per a la protecció de l'ocupació, la recuperació econòmica i la millora del mercat de treball.

4.2.

NOVES FORMES DE TREBALL. EL COMPLIMENT DE LA LEGISLACIÓ LABORAL I L'ACTUACIÓ INSPECTORA A LA CAIB

4.2.1. NOVES FORMES DE TREBALL A LA CAIB

D'acord amb les estadístiques anuals de les Illes Balears que elabora l'Observatori del Treball de les Illes Balears (OTIB),³ la xifra de persones afiliades al règim especial de treballador autònoms (RETA) va oscil·lar el 2021 entre les 89.824 en el mes de gener i les 97.632 en el mes de juliol. En les memòries corresponents als anys 2017 i 2018 ja es va posar de manifest la importància del treball autònom en el teixit productiu de les nostres illes, que està guanyat força i que conviu amb la forma de treball prototípica en les economies de capitalisme avançat, el treball subordinat o per compte d'altri. També s'hi explicava que la figura del treball autònom queda associada a la problemàtica de la fugida del dret del treball, per escapar de la legislació laboral i aplicar en lloc seu la legislació comuna dels contractes, amb tot el que això implica en el fet de poder eludir indegudament pagaments laborals i pagaments al sistema públic de la Seguretat Social i, així mateix, obtenir beneficis provinents de règims tributaris més favorables. El treball autònom és

3. OTIB (2022). *Estadístiques mensuals de les Illes Balears*. https://www.caib.es/sites/observatori-del-treball/calestadistiques_mensuals_illes_balears-26791/.

una realitat a la CAIB que a un nivell més general també està connectat amb l'auge que experimenten models actuals d'activitat econòmica que s'han anomenat *economia col·laborativa*, basats en formes d'ocupació caracteritzades per treballar a través de plataformes virtuals, pròpies de societats amb una forta presència de les tecnologies de la informació i comunicació en les quals dispositius digitals com tauletes i telèfons intel·ligents fan possible connectar el prestador d'un servei amb els seus usuaris per canalitzar el desenvolupament de l'activitat empresarial.

En aquest sentit, és de vital importància el Reial decret llei 9/2021, de 28 de setembre, pel qual es modifica l'Estatut dels treballadors, per garantir els drets laborals de les persones dedicades al repartiment en l'àmbit de les plataformes digitals, aprovada arran de les controvèrsies judicials sobre aquesta matèria, de les quals ja s'ha parlat en les edicions anteriors d'aquesta memòria. Aquesta llei modifica, en primer lloc, l'article 64 de l'Estatut dels treballadors, relatiu als drets d'informació i de consulta dels representants legals de les persones treballadores, per afegir-hi un paràgraf que implica un nou dret del comitè d'empresa de ser informat per l'empresari, amb la periodicitat que pertorqui, sobre «els paràmetres, les regles i les instruccions en què es basen els algorismes o sistemes d'intel·ligència artificial que afecten la presa de decisions que poden incidir en les condicions de treball, l'accés i el manteniment de l'ocupació, inclosa l'elaboració de perfils». En segon lloc, inclou una nova disposició addicional en la qual s'estableix

una presumpció de laboralitat de les persones que prestin serveis retribuïts de repartiment i distribució de productes per a empreses que exerceixin facultats empresarials d'organització, direcció i control mitjançant formes algorítmiques de gestió del servei o de les condicions laborals mitjançant una plataforma digital. D'aquesta manera, es confirma la línia marcada primer per la Inspecció de Treball i després pels tribunals superiors de justícia i el Tribunal Suprem a l'hora de considerar treballadors per compte d'altri els *riders* que treballen per a empreses com ara Glovo o Deliveroo.

4.2.2. COMPLIMENT DE LA LEGISLACIÓ LABORAL I ACTUACIÓ INSPECTORA A LA CAIB

El 2021, el Govern espanyol va posar en marxa el Pla Estratègic de la Inspecció de Treball i Seguretat Social 2021-2023, «Cap a un nou model d'Inspecció de Treball i Seguretat Social»,⁴ en què es recullen els reptes conjunturals derivats de la pandèmia i els reptes estructurals derivats de la digitalització del món laboral i la consecució de la igualtat de gènere. En concret, es fixen quaranta objectius, que se sintetitzen en quatre eixos: (i) millorar la qualitat de l'ocupació i la lluita contra el frau i la precarietat laboral, (ii) reforçar la tasca de control de la Inspecció de Treball pel que fa a la garantia dels

4. Resolució de la Secretaria d'Estat d'Ocupació i Economia Social de 29 de novembre de 2021 per la qual es publica l'Acord del Consell de Ministres de 16 de novembre de 2021 pel qual s'aprova el Pla Estratègic de la Inspecció de Treball i Seguretat Social 2021-2023 (BOE núm. 289, de 3 de desembre de 2021).

drets laborals bàsics, (iii) modernitzar el sistema tecnològic de la Inspecció Treball i (iv) incrementar l'activitat internacional de la Inspecció. Així mateix, el 2021 també s'aprovà la Resolució de 6 de maig de 2021, de la Secretaria General Tècnica, per la qual es publica el Conveni entre l'Organisme Autònom Estatal d'Inspecció de Treball i Seguretat Social i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per al desenvolupament efectiu de la cooperació per a la consecució dels fins públics assignats a la Inspecció de Treball i Seguretat Social.⁵ Aquest acord estableix les funcions de l'autoritat autonòmica de la Inspecció i la participació de la Comunitat Autònoma en la designació del director territorial.

A les Illes Balears es reedita des del 2015 el Pla de Lluita contra la Precarietat Laboral, com a resultat del compromís polític assumit després de les eleccions al Parlament Balear del 24 de maig de 2015.⁶ Segons el document de la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball «Resultats de la planificació autonòmica 2020-2021 i planificació autonòmica 2021-2022», la campanya de 2020-2021 va acabar amb 13.962 actuacions inspectores en què es

van detectar 816 infraccions i de què es van beneficiar un total de 7.953 treballadors i treballadores. En particular, el temps de treball i el control de les hores extraordinàries va ser una de les àrees en què es van detectar més infraccions (185), que revertiren en una proposta de sanció de 25.535 € en total i que afectaven 2.060 treballadors. També es van recuperar 469.463 € en salaris com a resultat de la regularització de les percepcions salarials de 5.686 persones treballadores. D'altra banda, en matèria de contractació, es va declarar el caràcter fix de 3.314 contractes de treball temporals que s'havien formalitzat en frau de llei, la qual cosa representa un 27,8 % del total de contractes revisats. També es van allargar 64 contractes de treball a temps parcial, després d'haver-se detectat casos de parcialitat no desitjada. Per acabar, a part de l'activitat ordinària, la Inspecció de Treball va emetre 1.793 informes d'ERTO per COVID-19 que havia sol·licitat l'autoritat laboral.

4.3.

DESCRIPCIÓ DE L'ESTAT DE LA NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA A LA CAIB

La descripció de l'estat de la negociació col·lectiva a la CAIB el 2021 s'ha elaborat a partir de les resolucions del conseller del Model Econòmic, Turisme i Treball i dels convenis i altres acords col·lectius publicats en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB). No obstant això, a diferència d'altres anys, en aquest apartat no és possible prendre com a referent el IV Acord per a

5. Resolución de la Secretaría General Técnica de 6 de mayo de 2021 por la que se publica el Convenio entre el Organismo Autónomo Organismo Estatal Inspección de Trabajo y Seguridad Social y la Comunidad Autónoma de las Illes Balears, para el desarrollo efectivo de la cooperación para la consecución de los fines públicos asignados a la Inspección de Trabajo y Seguridad Social (BOE núm. 115, de 14 de mayo de 2021).

6. Vegeu l'Acord de Governabilitat per a les Illes Balears (#AcordspelCanvi: un Govern al servei de la gent), la primera línia del qual («Un nou temps per a la gent: primer, el rescat de la ciutadania») planteja la creació de polítiques transversals per crear feina estable i digna quant a horaris i remuneracions.

l'Ocupació i la Negociació (AENC) per als anys 2018, 2019 i 2020,⁷ atès que va deixar de ser vigent el 31 de desembre de 2020 (art. 2).⁸

En termes generals, es pot afirmar que al llarg de 2021 bastants dels convenis signats amb anterioritat van mantenir la vigència, en alguns casos, com s'indicarà, allargant la ultraactivitat inicialment prevista. Es més, per les dificultats de negociació de convenis col·lectius derivades de la situació de pandèmia, la reactivació d'aquest tipus de negociació es va produir al llarg del segon semestre de 2021.

En aquesta part de la Memòria, després d'oferir les dades quantitatives de la negociació col·lectiva durant el 2021, considerant la feble situació econòmica i l'important increment de la inflació, es farà un repàs de com han estat els increments salarials i de si els agents socials preveuen o no clàusules de revisió salarial. Aquest epígraf finalitzarà amb un examen del tractament que fan els convenis col·lectius a la qüestió referent a les noves tecnologies, i es procurarà extreure pautes referents al teletreball, al dret a la desconexió digital i a la racionalització d'horaris.

4.3.1. DADES QUANTITATIVES DELS CONVENIS COL·LECTIUS PUBLICATS EN EL BOIB EL 2021

En el BOIB del 2021 es publicaren 19 convenis col·lectius, nombre molt superior als 8 publicats el 2020, però encara per davall dels 23 que es van publicar el 2019 o dels 28 publicats el 2018. De fet, la xifra del 2021 és igual a la xifra de convenis col·lectius del 2017. En tot cas, l'increment del nombre de convenis col·lectius publicats el 2021, sobretot a partir del segon semestre, deixa palès l'interès dels agents socials per reprendre una certa normalitat en matèria negociadora, tot i conivir encara amb la pandèmia derivada de la COVID-19.

De tots aquests convenis col·lectius, només 2 són sectorials, com va succeir el 2020. A més, ambdós pertanyen al mateix sector, la qual cosa evidencia el dinamisme negociador en aquest àmbit. Es tracta dels convenis col·lectius de la construcció per a l'any 2020⁹ i per a l'any 2021.¹⁰ En el BOIB del 2021, a diferència del de l'any anterior en què n'hi havia 1, no hi apareix cap conveni de grup d'empreses. Pel que fa als convenis col·lectius d'empresa, si en el BOIB del 2020 només n'hi havia 1, en el BOIB del 2021 n'hi apareixen 7 (Teka

7. Resolución de la Dirección General de Trabajo de 17 de julio de 2018 por la que se registra y publica el IV Acuerdo para el Empleo y la Negociación Colectiva (BOE núm. 173, de 18 de julio de 2018).

8. Sigui com vulgui, cal avançar que, a principi de 2022, es va encetar la negociació entre la patronal i els sindicats per intentar assolir un cinquè acord, que previsiblement tindrà una vigència de 3 anys. https://cincodias.elpais.com/cincodias/2022/01/28/economia/1643370842_885353.html.

9. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu del sector de la construcció de les Illes Balears per a l'any 2020 (BOIB núm. 14, de 2 de febrer de 2021).

10. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears del Conveni col·lectiu del sector de la construcció de les Illes Balears i la seva publicació en *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 160, de 20 de novembre de 2021).

Sanitary Systems, SA;¹¹ DHL Express Spain, SL;¹² Limpiezas Munar Fullana, SA;¹³ Tirme, SA;¹⁴ Quely, SA;¹⁵ Quesería Menorquina, SL,¹⁶ i FCC Aqualia, SA).¹⁷ També, es pot trobar 1 conveni col·lectiu de centre de

treball (de l'empresa Cespa, SA, per al seu centre de treball de Formentera).¹⁸ A més, del sector privat, en el BOIB de 2021 n'apareixen 4 convenis col·lectius per al personal destinat a contractes o concessions administratives (de l'empresa Melchor Mascaró, SA, per al seu centre de treball de neteja viària de Marratxí;¹⁹ de l'empresa FCC Medio Ambiente, SA, per al seu contracte per al servei de recollida de residus sòlids urbans de Marratxí;²⁰ de l'empresa Fomento de Construcciones y Contratas, SA, per al personal del centre de treball de Ciutadella,²¹ i de l'empresa Valoriza Servicios Medioambientales, SA, per al personal del servei de recollida de

---

11. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa Teka Sanitary Systems, SA, i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 111, de 21 d'agost de 2021).

12. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa DHL Express Spain, SL, i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 143, de 19 d'octubre de 2021).

13. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa Limpiezas Munar Fullana, SA, i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 160, de 20 de novembre de 2021).

14. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa Tirme, SA, i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 160, de 20 de novembre de 2021).

15. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa Quely, SA, i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 160, de 20 de novembre de 2021).

16. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa Quesería Menorquina, SL, i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 166, de 2 de desembre de 2021).

17. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa FCC Aqualia, SA, per als seus centres de treball a les Illes Balears i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 166, de 2 de desembre de 2021).

---

18. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa Cespa, SA, per al seu centre de treball de Formentera i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 166, de 2 de desembre de 2021).

19. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa Melchor Mascaró, SA, per al seu centre de treball de neteja viària de Marratxí i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 47, de 8 d'abril de 2021).

20. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa FCC Medio Ambiente, SA, per al seu contracte per al servei de recollida de residus sòlids urbans de Marratxí i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 144, de 21 d'octubre de 2021).

21. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa FCC Medio Ambiente, SA, per al seu contracte per al servei de recollida de residus sòlids urbans de Marratxí i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 156, d'11 de novembre de 2021).

fems i neteja viària del municipi d'Eivissa).²² En relació amb la resta, el 2021 es va publicar 1 conveni col·lectiu corresponent a organismes del sector públic (personal laboral de l'Ajuntament de Santa Maria del Camí)²³ i 4 convenis d'altres entitats que estan relacionades amb el sector públic instrumental de la CAIB:²⁴ Fundació Institut d'Investigació Sanitària de les Illes Balears (IDISBA);²⁵ Patronat Municipal d'Escoles d'Infants de Palma;²⁶ Empresa

de Serveis del Municipi de Manacor, SA;²⁷ i Agència de Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Palma (PalmaActiva).²⁸

Al marge d'aquesta llista de convenis col·lectius, el resultat de la negociació col·lectiva a la CAIB durant el 2021 es va traduir també en una mostra extensa de pràctiques clàssiques de la negociació col·lectiva, com per exemple actes de les comissions negociadores o de les comissions paritàries de distints convenis col·lectius.

D'una banda, hi ha 21 actes de les comissions negociadores publicades en el BOIB corresponents als convenis col·lectius següents: CC de l'empresa Contractació Integral de Serveis de Neteja, SA;²⁹ CC de l'empresa Unidad

22. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa Valoriza Servicios Medioambientales, SA, per al personal del servei de recollida de fems i neteja viària del municipi d'Eivissa i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 172, de 16 de desembre de 2021).

23. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears i la publicació de l'acord d'adhesió al Conveni col·lectiu del personal laboral al servei de l'Ajuntament de Santa Maria del Camí del seu personal funcionari (BOIB núm. 172, de 16 de desembre de 2021).

24. Apareixen en l'Inventari d'ens públics del Portal Institucional del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública. <https://www.hacienda.gob.es/es-ES/CDI/Paginas/Inventario/Inventario.aspx>.

25. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'entitat Fundació Institut d'Investigació Sanitària de les Illes Balears, IDISBA, i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 111, de 21 d'agost de 2021).

26. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu del Patronat Municipal d'Escoles d'Infants de Palma i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 143, de 19 d'octubre de 2021).

27. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'Empresa de Serveis del Municipi de Manacor, SA, i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 148, de 28 d'octubre de 2021).

28. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu del personal laboral de l'entitat Agència de Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Palma, Palma Activa, i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 156, d'11 de novembre de 2021).

29. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Contractació Integral de Serveis de Neteja, SA (BOIB núm. 46, de 6 d'abril de 2021).

Editorial Locales, SL;³⁰ CC de l'empresa Limpiezas Candor, SL;³¹ CC de l'Empresa Municipal d'aigües i Clavegueram, SA (EMAYA);³² CC de l'Empresa Municipal d'Aigües i Clavegueram, SA (EMAYA);³³ CC de l'empresa Externa Balears, SL;³⁴ CC de l'empresa Son Vida Golf, SLU;³⁵

CC de l'empresa Top Clean Balears, SL;³⁶ CC l'empresa Asamblea Balear de la Cruz Roja Española;³⁷ CC del sector del comerç de la CAIB;³⁸ CC del sector de l'hosteleria de la CAIB;³⁹ CC del sector del transport discrecional i turístic de viatgers per carretera de les Illes Balears;⁴⁰ CC de l'empresa Globalia Servicios Corporativos,

30. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears de l'acord d'ampliació del termini d'ultraactivitat del Conveni col·lectiu de l'empresa Unidad Editorial Ediciones Locales, SL, i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 46, de 6 d'abril de 2021).

31. Resolució del conseller de Treball, Comerç i Indústria per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Limpiezas Candor, SL, i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 47, de 8 d'abril de 2021).

32. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Municipal d'Aigües i Clavegueram, SA, EMAYA, d'11 de desembre de 2019 (BOIB núm. 64, de 18 de maig de 2021).

33. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Municipal d'Aigües i Clavegueram, SA, EMAYA, de 24 d'abril de 2020 (BOIB núm. 64, de 18 de maig de 2021).

34. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Externa Balears, SL, de 16 d'abril de 2021 (BOIB núm. 64, de 18 de maig de 2021).

35. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Son Vida Golf, SLU, d' 11 de desembre de 2020 (BOIB núm. 65, de 20 de maig de 2021).

36. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Top Clean Balears, SL, de 13 d'abril de 2021 (BOIB núm. 69, de 27 de maig de 2021).

37. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Asamblea Balear de la Cruz Roja Española de 17 de març de 2021 (BOIB núm. 69, de 27 de maig de 2021).

38. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu Laboral del Sector del Comerç de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears de 28 d'abril de 2021 (BOIB núm. 70, de 29 de maig de 2021).

39. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu Sectorial de l'Hostaleria de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears de 21 de maig de 2021 (BOIB núm. 77, de 10 de juny de 2021).

40. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu Sectorial del Transport Discrecional i Turístic de Viatgers per Carretera de les Illes Balears, de 14 de juny de 2021 (BOIB núm. 111, de 21 d'agost de 2021).

SLU;⁴¹ CC del sector transport discrecional i turístic de viatgers per carretera de les Illes Balears;⁴² CC de l'empresa Unidad Editorial Locales, SL;⁴³ CC de l'empresa K-Net Garayalde, SLU;⁴⁴ CC de l'empresa Limpiezas Sayago, SL;⁴⁵ CC de l'empresa

Nartha Serveis i Managements, SL;⁴⁶ CC de l'empresa Sucsvàlids, SL;⁴⁷ CC sectorial del transport discrecional i turístic de viatgers per carretera de les Illes Balears,⁴⁸ i CC de l'empresa FCC Aqualia, SA, per als centres de treball a les Illes Balears.⁴⁹

D'altra banda, hi ha 18 actes de les comissions paritàries: CC per al personal laboral de l'Ajuntament de Sant Lluís;⁵⁰ CC per al

41. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Globalia Servicios Corporativos, SLU, de 29 de desembre de 2020 (BOIB núm. 111, de 21 d'agost de 2021).

42. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu Sectorial del Transport Discrecional i Turístic de Viatgers per Carretera de les Illes Balears de 5 d'agost de 2021 (BOIB núm. 124, de 9 de setembre de 2021).

43. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears de l'acord d'ampliació del termini d'ultraactivitat del Conveni col·lectiu de l'empresa Unidad Editorial Ediciones Locales, SL, i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 156, d'11 de novembre de 2021).

44. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa K-Net Garayalde, SLU, de 3 de desembre de 2021 (BOIB núm. 172, de 16 de desembre de 2021).

45. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Limpiezas Sayago, SL, de 4 de novembre de 2021 (BOIB núm. 172, de 16 de desembre de 2021).

46. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Nartha Serveis i Managements, SL, de 2 de desembre de 2021 (BOIB núm. 172, de 16 de desembre de 2021).

47. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Sucsvàlids, SL, de 2 de desembre de 2021 (BOIB núm. 172, de 16 de desembre de 2021).

48. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu Sectorial del Transport Discrecional i Turístic de Viatgers per Carretera de les Illes Balears de 25 de novembre de 2021 (BOIB núm. 172, de 16 de desembre de 2021).

49. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa FCC Aqualia, SA, per als centres de treball a les Illes Balears de 10 de novembre de 2021 (BOIB núm. 172, de 16 de desembre de 2021).

50. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de Convenis, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears de l'Acord de la Comissió d'Interpretació i Vigilància del Conveni Col·lectiu per al Personal Laboral de l'Ajuntament de Sant Lluís (BOIB núm. 46, de 6 d'abril de 2021).

personal laboral de la Fundació d'Atenció i Suport a la Dependència i de Promoció de l'Autonomia Personal de les Illes Balears;⁵¹ CC de l'empresa Brillosa, SL;⁵² CC per al personal laboral de la Fundació d'Atenció i Suport a la Dependència i de Promoció de l'Autonomia Personal de les Illes Balears;⁵³ XV CC sectorial de de l'hostaleria de la CAIB;⁵⁴ acta d'aprovació de les taules salarials per a l'any 2019 del CC de l'empresa Institut Superior Emergències,

SLU;⁵⁵ CC de l'empresa Neonet Illes, SL;⁵⁶ acta d'aprovació de les taules salarials per a l'any 2020 del CC de l'empresa Institut Superior Emergències, SLU;⁵⁷ CC de l'empresa TIRME, SA;⁵⁸ CC de l'Empresa Municipal d'Aigües i Clavegueram, SA (EMAYA);⁵⁹ acta d'aprovació del calendari laboral per a l'any 2021 del CC del sector de la indústria de la fusta i del moble de les

51. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu per al Personal Laboral de la Fundació d'Atenció i Suport a la Dependència i de Promoció de l'Autonomia Personal de les Illes Balears (BOIB núm. 50, de 15 d'abril de 2021).

52. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Brillosa, SL (BOIB núm. 51, de 17 d'abril de 2021).

53. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu per al Personal Laboral de la Fundació d'Atenció i Suport a la Dependència i de Promoció de l'Autonomia Personal de les Illes Balears de 14 de desembre de 2020 (BOIB núm. 64, de 18 de maig de 2021).

54. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu Sectorial de l'Hostaleria de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears de 4 de febrer de 2021 (BOIB núm. 64, de 18 de maig de 2021).

55. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta d'aprovació de les taules salarials per a l'any 2019 del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Institut Superior Emergències, SLU (BOIB núm. 64, de 18 de maig de 2021).

56. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de Convenis Col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Neonet Illes, SL, de 22 de març de 2021 (BOIB núm. 65, de 20 de maig de 2021).

57. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta d'aprovació de les taules salarials per a l'any 2020 del Conveni col·lectiu de l'empresa Institut Superior Emergències SLU (BOIB núm. 65, de 20 de maig de 2021).

58. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu de l'Empresa TIRME, SA, de 24 de desembre de 2020 (BOIB núm. 65, de 20 de maig de 2021).

59. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Municipal d'Aigües i Clavegueram, SA, EMAYA, de 18 de febrer de 2021 (BOIB núm. 70, de 29 de maig de 2021).

Illes Balears;⁶⁰ CC de l'Empresa Municipal d'Aigües i Clavegueram, SA (EMAYA);⁶¹ CC sectorial de l'hostaleria de la CAIB;⁶² acta d'aprovació del calendari laboral per a l'any 2022 del CC del sector de la construcció de les Illes Balears;⁶³ CC del sector del comerç de la CAIB;⁶⁴ CC per al personal laboral de la Fundació d'Atenció i Suport a la Dependència i de Promoció de

l'Autonomia Personal de les Illes Balears;⁶⁵ CC per al personal laboral de la Fundació d'Atenció i Suport a la Dependència i de Promoció de l'Autonomia Personal de les Illes Balears;⁶⁶ i CC sectorial de hostaleria de la CAIB.⁶⁷

Així mateix, en el BOIB de 2021, també hi apareixen altres manifestacions de la negociació col·lectiva, com una acta de la reunió de l'empresa Nartha Serveis amb el comitè d'empresa,⁶⁸ o diversos acords d'adhesió a un conveni col·lectiu preexistent (acord d'adhesió al CC del personal laboral al servei de l'Administració de la CAIB de l'Agència Balear de l'Aigua

60. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears de l'acta d'aprovació del calendari laboral per a l'any 2021 del Conveni col·lectiu del sector de la indústria de la fusta i del moble de les Illes Balears (BOIB núm. 78, de 12 de juny de 2021).

61. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Municipal d'Aigües i Clavegueram, SA, EMAYA, de 12 d'abril de 2021 (BOIB núm. 95, de 17 de juliol de 2021).

62. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu Sectorial de l'Hostaleria de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears de 22 de juny de 2021 (BOIB núm. 95, de 17 de juliol de 2021).

63. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears de l'acta d'aprovació del calendari laboral per a l'any 2022 del Conveni col·lectiu del sector de la construcció de les Illes Balears (BOIB núm. 144, de 21 d'octubre de 2021).

64. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu del Sector del Comerç de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears de 13 de setembre de 2021 (BOIB núm. 144, de 21 d'octubre de 2021).

65. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu per al Personal Laboral de la Fundació d'Atenció i Suport a la Dependència i de Promoció de l'Autonomia Personal de les Illes Balears de 13 de setembre de 2021 (BOIB núm. 151, de 2 de novembre de 2021).

66. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu per al Personal Laboral de la Fundació d'Atenció i Suport a la Dependència i de Promoció de l'Autonomia Personal de les Illes Balears de 27 de juliol de 2021 (BOIB núm. 156, d'11 de novembre de 2021).

67. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu Sectorial de l'Hostaleria de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears de 12 de novembre de 2021 (BOIB núm. 172, de 16 de desembre de 2021).

68. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Nartha Serveis i Managements Empresarial, SL (BOIB núm. 50, de 15 d'abril de 2021).

i de la Qualitat Mediambiental,⁶⁹ acord d'adhesió al CC del personal laboral al servei de l'Ajuntament de Santa Maria del Camí del personal del Patronat de la Residència Cas Metge Rei⁷⁰ i acord d'adhesió al CC del personal laboral al servei de l'Ajuntament de Santa Maria del Camí del seu personal funcionari).⁷¹

Pel que fa a l'àmbit de l'Administració pública, s'ha d'esmentar l'acord de la Mesa de Negociació per Regular les Condicions de Treball a les Festes de Sant Llorenç, Nadal i Cap d'Any del personal laboral i funcionari de l'Ajuntament d'Alaior,⁷² així com acords de distintes institucions que afecten les condicions

laborals dels treballadors i treballadores, com ara l'Acord del Ple del Consell Insular de Mallorca de suspendre l'aplicació dels articles 34, 35 i 37 del CC per al seu personal laboral⁷³ i l'Acord del Ple de l'Ajuntament d'Alaior de modificació de l'Acord regulador de l'aplicació del fons de mesures d'acció social per al personal laboral i funcionari.⁷⁴

Respecte del contingut d'aquestes darreres pràctiques, a més de les actualitzacions salarials, qüestió que es desenvoluparà més avall, interessa destacar que hi ha un important nombre d'acords referits a l'àmbit temporal del convenis. D'una part, n'hi ha que prorroguen la durada del convenis col·lectius inicialment prevista (l'acta de la Comissió Negociadora del CC de l'Empresa Limpiezas Candor, SL, per la qual es prorroga el conveni d'aquesta empresa fins al 31 de desembre de 2022⁷⁵ i l'acta de la Comissió Paritària/

69. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears i la publicació de l'acord d'adhesió al Conveni col·lectiu del personal laboral al servei de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears del personal de l'Agència Balear de l'Aigua i de la Qualitat Mediambiental (BOIB núm. 51, de 17 d'abril de 2021).

70. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears i la publicació de l'acord d'adhesió al Conveni col·lectiu del personal laboral al servei de l'Ajuntament de Santa Maria del Camí del personal del Patronat de la Residència Cas Metge Rei (BOIB núm. 172, de 16 de desembre de 2021).

71. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears del Conveni col·lectiu per al personal laboral de l'Ajuntament de Santa Maria del Camí (BOIB núm. 172, de 16 de desembre de 2021).

72. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears del l'acord regulador de les condicions de treball a les festes de Sant Llorenç, Nadal i Cap d'Any del personal laboral i funcionari de l'Ajuntament d'Alaior i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 160, de 20 de novembre de 2021).

73. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de Convenis Col·lectius de les Illes Balears de l'Acord del Ple del Consell Insular de Mallorca de 9 de juliol de 2020 de suspendre l'aplicació dels articles 34, 35 i 37 del Conveni col·lectiu per al seu personal laboral i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 50, de 15 d'abril de 2021).

74. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears de l'acord del Ple de l'Ajuntament d'Alaior de modificació de l'acord regulador de l'aplicació del fons de mesures d'acció social per al personal laboral i funcionari i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 160, de 20 de novembre de 2021).

75. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Limpiezas Candor, SL, i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 47, de 8 d'abril de 2021).

Negociadora del CC de l'Empresa Neonet Illes, SL)⁷⁶ o que directament modifiquen el precepte convencional que regula l'àmbit temporal del conveni col·lectiu (l'acta de la Comissió Negociadora del CC de l'Empresa Son Vida Golf, SLU,⁷⁷ i l'acta de la Comissió Negociadora del CC de l'Empresa Asamblea Balear de la Cruz Roja Española).⁷⁸ D'una altra part, també n'hi ha que regulen la pròrroga de la vigència de convenis col·lectius denunciats i en fase d'ultraactivitat per tal d'evitar l'aplicació de l'article 86.3 de l'ET, que, fins a la reforma laboral fet mitjanant el Reial decret legislatiu 32/2021, de 28 de desembre, de mesures urgents per a la reforma laboral, la garantia de l'estabilitat en l'ocupació i la transformació del mercat de treball, suposava, en absència d'acord, la pèrdua de vigència del conveni col·lectiu transcorregut 1 any des de la denúncia d'aquest. En concret, es poden esmentar els següents acords de les comissions negociadores: acord

d'ampliació del termini d'ultraactivitat del CC de l'empresa Unidad Editorial Ediciones Locales, SL;⁷⁹ acord del CC de l'empresa Externa Baleares, SL;⁸⁰ acord del CC de l'empresa Top Clean Baleares;⁸¹ acord del CC de l'empresa Globalia Servicios Corporativos, SLU;⁸² acord del CC de l'empresa Unidad Editorial Locales, SL, d'ampliació del termini d'ultraactivitat del conveni esmentat;⁸³ acord del CC de

79. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears de l'acord d'ampliació del termini d'ultraactivitat del Conveni col·lectiu de l'empresa Unidad Editorial Ediciones Locales, SL (BOIB núm. 46, de 6 d'abril de 2021).

80. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Externa Baleares, SL, de 16 d'abril de 2021 (BOIB núm. 64, de 18 de maig de 2021).

81. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Top Clean Baleares, SL, de 13 d'abril de 2021 (BOIB núm. 69, de 27 de maig de 2021).

82. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Globalia Servicios Corporativos, SLU, de 29 de desembre de 2020 (BOIB núm. 111, de 21 d'agost de 2021).

83. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears de l'Acord d'ampliació del termini d'ultraactivitat del Conveni col·lectiu de l'empresa Unidad Editorial Ediciones Locales, SL (BOIB núm. 156, d'11 de novembre de 2021).

76. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Neonet Illes, SL, de 22 de març de 2021 (BOIB núm. 65, de 20 de maig de 2021).

77. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Son Vida Golf, SLU, d'11 de desembre de 2020 (BOIB núm. 65, de 20 de maig de 2021).

78. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Asamblea Balear de la Cruz Roja Española de 17 de març de 2021 (BOIB núm. 69, de 27 de maig de 2021).

l'empresa K-Net Garayalde, SLU,⁸⁴ i acord del CC sectorial del transport discrecional i turístic de viatgers per carretera de les Illes Balears.⁸⁵

4.3.2. ACTUALITZACIÓ SALARIAL

El Reial decret 817/2021, de 28 de setembre, fixà el salari mínim interprofessional (SMI) per al 2021. Després d'importants pujades d'aquest import,⁸⁶ l'SMI del 2021 només va suposar un increment de l'1,579 % respecte de l'SMI del 2020. Per a un treballador ordinari, les quanties de l'SMI del 2021 van ser de 32,17 €/dia, 965 €/mes i 13.510 €/any. Després de l'STS de 26 de gener de 2022 (rec. 89/2020) quedà clar que, a l'hora de comparar els salaris convencionals amb els SMI successius, s'han de considerar tots els conceptes salarials —inclosos tots els tipus de complements—; només en queden a part els emoluments extrasalarials. El Tribunal Suprem conclou que l'increment de l'SMI no afecta la persona que cobra un salari superior en còmput anual, inclosos

tots els complements salarials, llevat que una norma o el conveni col·lectiu diguin expressament una altra cosa. Només quan la suma de tots els conceptes salarials —complements variables inclosos— quedi per sota de l'SMI aquest import s'haurà d'incrementar fins a arribar a l'SMI anual corresponent.⁸⁷

Segons les dades de l'Ibestat⁸⁸ i de l'INE⁸⁹, la variació de l'índex de preus de les Illes Balears el desembre de 2021 fou del 6,5 %, la taxa més alta en 30 anys.⁹⁰ Al tancament del 2021, per tant, la inflació mitjana a les Illes Balears va ser del 3,3 %.⁹¹ Aquesta tendència alcista de l'IPC fa molt necessàries les clàusules convencionals d'increment salarial. Es tracta de clàusules que permeten compassar els increments salarials periòdics amb l'increment del cost de la vida. En períodes en els quals es pretén certa moderació salarial per contribuir a controlar la inflació, promoure l'ocupació estable i segura, augmentar les inversions productives i millorar la competitivitat de les empreses, els increments no s'ajusten a l'IPC real, sinó que es recorre a altres indicadors que suposin que el salari creixi per sota de l'IPC, amb la possibilitat de reco-

84. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa K-Net Garayalde, SLU, de 3 de desembre de 2021 (BOIB núm. 172, de 16 de desembre de 2021).

85. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu Sectorial del Transport Discrecional i Turístic de Viatgers per Carretera de les Illes Balears de 25 de novembre de 2021 (BOIB núm. 172, de 16 de desembre de 2021).

86. L'SMI del 2017 va suposar un increment d'un 8 %; l'SMI del 2018, d'un 4 %; l'SMI del 2019, d'un 22,3 %, i l'SMI del 2020, d'un 5,6 %.

87. Vegeu, així mateix, l'SSTS de 29 de març de 2022 (rec. 162/2020) i d'1 d'abril de 2022 (rec. 60/2020).

88. https://ibestat.caib.es/ibestat/estadisticues/9c775c09-f186-4f34-9234-73946cff3e-f119381f63-84c1-4a79-846e-af47cecee76d/es/E30138_21000.px.

89. <https://www.ine.es/jaxiT3/Datos.htm?t=50913>.

90. En el conjunt d'Espanya, l'INE apunta que l'IPC tancà també en el 6,5 %. <https://www.ine.es/lvaripcv/verVariaciones.do?idmesini=1&anyoini=2021&idmesfin=12&anyofin=2021&ntipo=1&enviar=Calcular> i <https://www.ine.es/daco/daco42/daco421/ipc1221.pdf>.

91. <https://www.ine.es/jaxiT3/Datos.htm?t=50940>. Mentre que en el conjunt d'Espanya fou del 3,1 %. <https://www.ine.es/jaxiT3/Datos.htm?t=50940>.

nèixer increments superiors però lligats a la productivitat.

Ara bé, per evitar que treballadors i treballadores perdin poder adquisitiu sobretot en períodes d'inflació elevada, les clàusules convencionals d'increment salarial se solen complementar amb clàusules de revisió salarial o de garantia de la inflació. Aquestes disposicions són les que, completant una política de moderació salarial, s'activen quan l'increment salarial aplicable ha quedat per sota de la inflació, amb la finalitat de mantenir cert poder adquisitiu dels salaris.

Quant a les clàusules d'increment salarial, en el BOIB del 2021 en podem trobar de distints tipus. De fet, es pot afirmar que la negociació col·lectiva s'adapta casuísticament a la situació de cada empresa o sector, fet que permet pujades salarials, més o manco moderades, o congelacions salarials. Tot i que la inflació començava a despuntar, el control dels salaris el 2021 bàsicament s'ha produït per la crisi econòmica derivada de la situació de pandèmia causada per la COVID-19.

Les clàusules més habituals són les que preveuen un increment percentual fix; la majoria sense especificar la justificació del percentatge concret aplicat. Els percentatges són diversos. El més elevat és el que s'estableix a l'acta de la Comissió Negociadora del CC de l'empresa Contractació Integral de Serveis de Neteja, SA,⁹² que es-

92. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Contractació Integral de Serveis de Neteja, SA (BOIB núm. 46, de 6 d'abril de 2021).

tableix un increment del salari base per al 2020 del 5 %, si bé es justifica en la intenció que el 2023 el salari base s'iguali al salari base vigent en aquest moment del CC provincial de neteja d'edificis i locals de les Balears. El CC de l'empresa Melchor Mascaró, SA, per al centre de treball de neteja viària de Marratxí (art. 24)⁹³ estableix un increment del 4 % sobre les taules salarials de l'any anterior. Aquest mateix increment del 4 % apareix al CC de l'empresa FCC Medio Ambiente, SA, per al seu contracte per al servei de recollida de residus sòlids urbans de Marratxí⁹⁴ (art. 27), si bé indica que la pujada salarial ha considerat que des de feia anys els treballadors i treballadores no havien gaudit d'increments retributius. El CC de l'empresa Queseria Menorquina, SL, (art. 13)⁹⁵ aplica una pujada salarial del 3,5 %; mentre que l'acta de la Comissió Negociadora del CC Laboral del Sector del

93. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa Melchor Mascaró, SA, per al seu centre de treball de neteja viària de Marratxí (BOIB núm. 47, de 8 d'abril de 2021).

94. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa FCC Medio Ambiente, SA, per al seu contracte per al servei de recollida de residus sòlids urbans de Marratxí i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 144, de 21 d'octubre de 2021).

95. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa Queseria Menorquina, SL i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 166, de 2 de desembre de 2021).

Comerç de la CAIB⁹⁶ disposa que els salaris, a partir de l'1 d'abril de 2020, no sofriran cap increment fins al 31 de març de 2021, però els salaris vigents fins al 31 de març de 2021 s'incrementaran a partir de l'1 d'abril de 2021 en un 3 % fins al 31 de març de 2022. Per la seva banda, l'acta de la Comissió Negociadora del CC Sectorial de l'Hostaleria de la CAIB⁹⁷ ajorna l'increment previst per a l'any 2020 a l'any 2021, i el previst per a l'any 2021, per a l'any 2022, de manera que l'increment fins al 31 de març de 2021 ha de ser del 5 % i del 3% a partir d'1 d'abril de 2021.

S'estableixen increments del 2,50 % tant als convenis col·lectius del sector de la construcció de les Illes Balears per a l'any 2020⁹⁸ i per

a l'any 2021⁹⁹ com a l'acta de la Comissió Paritària del CC del Sector del Comerç de la CAIB,¹⁰⁰ que revisa i aprova la taula salarial¹⁰¹ aplicable de l'1 d'abril de 2021 al 31 de març de 2022. La disposició transitòria única del CC de l'empresa Teka Sanitary Systems, SA,¹⁰² estableix que l'increment salarial per al 2021 consisteix en un 2,3 % sobre els conceptes salarials, i el CC de l'empresa Tirme, SA (art. 24),¹⁰³ en un 2%. Per sota d'aquest percentatge hi ha, d'un costat, el CC de l'empresa Quely, SA,¹⁰⁴ que a la taula salarial de l'1 d'abril de 2021 al 31 de març de 2022

99. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears del Conveni col·lectiu del sector de la construcció de les Illes Balears i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 160, de 20 de novembre de 2021).

100. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, la publicació de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu del Sector del Comerç de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears de 13 de setembre de 2021 (BOIB núm. 144, de 21 d'octubre de 2021).

101. Segons el que es preveu a l'article 22 del Conveni en qüestió (BOIB núm. 168, de 14 de desembre de 2019).

102. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa Teka Sanitary Systems, SA, i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 111, de 21 d'agost de 2021).

103. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa Tirme, SA, i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 160, de 20 de novembre de 2021).

104. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit en el Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa Quely, SA, i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 160, de 20 de novembre de 2021).

96. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu Laboral del Sector del Comerç de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears de 28 d'abril de 2021 (BOIB núm. 70, de 29 de maig de 2021).

97. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu Sectorial de l'Hostaleria de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears de 21 de maig de 2021 (BOIB núm. 77, de 10 de juny de 2021).

98. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu del sector de la construcció de les Illes Balears per a l'any 2020 (BOIB núm. 14, de 2 de febrer de 2021). Està en relació amb l'acta de la sisena reunió de la Comissió Negociadora del VI Conveni General del Sector de la Construcció (BOE núm. 100, de 26 d'abril de 2019).

estableix un increment de l'1,5 % (annex 2), i el CC de l'empresa DHL Express Spain, SL (art. 12),¹⁰⁵ que també preveu un increment d'un 1,5 %;¹⁰⁶ de l'altre costat, hi ha el CC de l'empresa FCC Aqualia, SA (art. 19),¹⁰⁷ i l'acta de la Comissió Negociadora del CC de l'Empresa FCC Aqualia, SA, per als centres de treball a les Illes Balears,¹⁰⁸ que acorden un increment de l'1 %. No arriben a aquest darrer percentatge els increments prevists a les lactes de la Comissió Paritària del CC de l'Empresa Municipal d'Aigües i Clavegueram, SA (EMAYA),¹⁰⁹ que suposen un 0,9 % sobre

els conceptes de salari base i de plus del conveni.

Les actes de les comissions negociadores del CC de l'empresa Externa Balears, SL,¹¹⁰ i del CC de l'empresa Top Clean Balears, SL,¹¹¹ només per a la categoria professional de netejador o netejadora, preveuen un increment del 6 % per al període que va de l'1 d'octubre de 2021 al 30 de setembre de 2022, i l'acta de la Comissió Paritària del CC de l'Empresa TIRME, SA,¹¹² reflecteix l'acord d'ajornar el pagament de l'increment retributiu del 2 % que preveu el conveni col·lectiu per a l'any 2021 durant un termini de 4 mesos (fins al mes d'abril) a canvi del compromís empresarial de no aplicar mesures d'acomiadaments col·lectius, expedients de suspensió de contractes o reducció de jornada per causes econòmiques, tècniques, organitzatives o de producció o derivades de força major, així com l'acomiadament objectiu recollit en l'art. 52 c) de l'ET.

105. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa DHL Express Spain, SL, i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (BOIB núm. 143, de 19 d'octubre de 2021).

106. Exceptuant-ne, però, el plus de setembre, al qual no s'ha d'aplicar aquest increment percentual, sinó un increment lineal de 70 €.

107. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa FCC Aqualia, SA, per als seus centres de treball a les Illes Balears (BOIB núm. 166, de 2 de desembre de 2021).

108. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa FCC Aqualia, SA, per als centres de treball a les Illes Balears de 10 de novembre de 2021 (BOIB núm. 172, de 16 de desembre de 2021).

109. La primera acta es publica en el BOIB núm. 70 (Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Municipal d'Aigües i Clavegueram, SA, EMAYA, de 18 de febrer de 2021. La segona acta es publica en el BOIB núm. 95 (Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Municipal d'Aigües i Clavegueram, SA, de 12 d'abril de 2021.

110. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Externa Balears, SL, de 16 d'abril de 2021 (BOIB núm. 64, de 18 de maig de 2021).

111. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Top Clean Balears, SL, de 13 d'abril de 2021 (BOIB núm. 69, de 27 de maig de 2021).

112. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu de l'Empresa TIRME, SA, de 24 de desembre de 2020 (BOIB núm. 65, de 20 de maig de 2021).

Qualque increment pren com a referència el PIB de l'any anterior. Són els casos prevists a l'acta de la Comissió Negociadora del CC de l'Empresa Limpiezas Candor, SL,¹¹³ i a l'acta de la Comissió Negociadora del CC de l'Empresa Top Clean Balears, SL,¹¹⁴ per a tots els treballadors, llevat dels netejadors i netejadores.

Altres pujades retributives es fonamenten en la Llei general de pressuposts de l'Estat o altres lleis pressupostàries aplicables. Així es pot comprovar en diversos convenis col·lectius: CC del Patronat Municipal d'Escoles d'Infants de Palma (art. 45);¹¹⁵ CC de l'empresa de serveis del municipi de Manacor, SA (art. 28);¹¹⁶ CC del personal laboral de l'entitat Agència de Desenvolupament Local de l'Ajuntament

de Palma - Palma Activa (art. 10 i 62);¹¹⁷ CC per al personal laboral de l'Ajuntament de Santa Maria del Camí (art. 56),¹¹⁸ i CC de l'entitat Fundació Institut d'Investigació Sanitària de les Illes Balears - IDISBA (art. 78),¹¹⁹ i també en l'acta de la reunió de l'empresa Nartha Serveis amb el comitè d'empresa.¹²⁰

Per acabar, també hi ha instruments col·lectius que congelen els salaris: acta de la Comissió Negociadora del CC de l'Empresa Asamble Balear de la Cruz Roja,¹²¹ que manté les retribucions del 2019; acta de la Comissió Negociadora del CC Sectorial del Transport Discrecional

113. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Limpiezas Candor, SL (BOIB núm. 47, de 8 d'abril de 2021).

114. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Top Clean Balears, SL, de 13 d'abril de 2021 (BOIB núm. 69, de 27 de maig de 2021). En aquesta darrera acta l'increment queda supeditat al fet que l'empresa hagi obtingut beneficis en l'exercici anterior.

115. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu del Patronat Municipal d'Escoles d'Infants de Palma (BOIB núm. 143, de 19 d'octubre de 2021).

116. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'Empresa de Serveis del Municipi de Manacor, SA (BOIB núm. 148, de 28 d'octubre de 2021).

117. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu del personal laboral de l'entitat Agència de Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Palma, Palma Activa (BOIB núm. 156, d'11 de novembre de 2021).

118. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears del Conveni col·lectiu per al personal laboral de l'Ajuntament de Santa Maria del Camí (BOIB núm. 172, de 16 de desembre de 2021).

119. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'entitat Fundació Institut d'Investigació Sanitària de les Illes Balears, IDISBA (BOIB núm. 111, de 21 d'agost de 2021).

120. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Nartha Serveis i Managements Empresarial, SL (BOIB núm. 50, de 15 d'abril de 2021).

121. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Asamble Balear de la Cruz Roja Española de 17 de març de 2021 (BOIB núm. 69, de 27 de maig de 2021).

i Turístic de Viatgers per Carretera de les Illes Balears,¹²² que manté els salaris del 2020,¹²³ i acta de la Comissió Negociadora del CC de l'Empresa K-Net Garayalde, SLU,¹²⁴ que també prorroga els salaris existents. Així mateix, a l'acta de la Comissió Negociadora del CC de l'Empresa Son Vida Golf, SLU,¹²⁵ s'acorda suspendre durant el 2021 els increments retributius prevists en el conveni, si bé l'increment (2 %) previst per al període de l'1 de gener de 2021 al 31 de desembre de 2021 s'aplicarà el 2022. A més, a l'acta de la Comissió Negociadora del CC Sectorial de l'Hostaleria de la CAIB, de 22

de juny de 2021,¹²⁶ no s'acorda congelar els salaris, però sí endarrerir l'aplicació dels increments.¹²⁷

Un sistema molt particular d'increment salarial, molt relacionat amb l'activitat de l'empresa, és a dir, amb la formalització de contractes i subcontractes, és el que preveu el CC de l'empresa Fomento de Construcciones y Contratas, SA, per al personal del centre de treball de Ciutadella (art. 27).¹²⁸ En efecte, per al 2021 i fins al final de la contracta, preveu aplicar, sobre la taula definitiva de l'any 2020, l'IPC definitiu en la data concreta del final de la contracta més un 0,5 %. Per a l'any 2021, en començar la nova contracta i fins a l'acabament d'any, preveu aplicar, sobre la taula definitiva anterior, és a dir, la de final de contracta, l'IPC definitiu de l'any, per tal de regularitzar l'IPC parcial aplicat més un 2,6 %.

Sigui com vulgui, per tal de mantenir el poder adquisitiu de treballadors i treballadores, la pujada de l'IPC sostinguda al llarg del 2021 aconsella incorporar als

122. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu Sectorial del Transport Discrecional i Turístic de Viatgers per Carretera de les Illes Balears de 14 de juny de 2021 (BOIB núm. 111, de 21 d'agost de 2021).

123. Vegeu, també, l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu Sectorial del Transport Discrecional i Turístic de Viatgers per Carretera de les Illes Balears de 5 d'agost de 2021 (BOIB núm. 124, de 9 de setembre de 2021).

124. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa K-Net Garayalde, SLU, de 3 de desembre de 2021 (BOIB núm. 172, de 16 de desembre de 2021).

125. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu de l'Empresa Son Vida Golf, SLU, d'11 de desembre de 2020 (BOIB núm. 65, de 20 de maig de 2021).

126. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears, i la publicació de l'acta de la Comissió Negociadora del Conveni Col·lectiu Sectorial de l'Hostaleria de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears de 22 de juny de 2021 (BOIB núm. 111, de 21 d'agost de 2021).

127. En aquest sentit, es disposa que els increments salarials convencionals prevists a partir de l'1 de juny de 2021 es podran satisfer en els mesos que corresponguin o, a opció de l'empresari, com a màxim el dia 31 de desembre de 2021.

128. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa Fomento de Construcciones y Contratas, SA, per al personal del centre de treball de Ciutadella (BOIB núm. 156, d'11 de novembre de 2021).

convenis col·lectius clàusules de revisió salarial. Ara bé, certament aquesta pràctica no és gens freqüent en els instruments col·lectius publicats en el BOIB del 2021 i, a més, es configuren revisions molt limitades. En primer lloc, el CC de l'empresa DHL Express Spain, SL (art. 12),¹²⁹ només preveu la revisió salarial en el cas que la suma de l'acumulat dels quatre IPC reals publicats per l'INE dels anys de vigència pactats (2018, 2019, 2020 i 2021) sigui superior al 7,6 %. En segon lloc, el CC de l'empresa Queseria Menorquina, SL (art. 13),¹³⁰ en aplicació del CC estatal per a les indústries làcties i els seus derivats (art. 24), preveu que la diferència percentual entre l'IPC i l'increment salarial aplicat el 2021 s'ha de dividir al 50 %, la qual cosa dona lloc a una variable que es traslladarà a les taules del 2022 i del 2023. En tercer lloc, el CC per al personal laboral de l'Ajuntament de Santa Maria del Camí (art. 56)¹³¹ conté una clàusula de revisió salarial anual per compensar el desviament que es produeixi entre l'IPC previst i l'IPC real de cada any, sempre que no se superin els màxims que estableixi anualment la llei de pressuposts estatals.

129. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa DHL Express Spain, SL (BOIB núm. 143, de 19 d'octubre de 2021).

130. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa Queseria Menorquina, SL (BOIB núm. 166, de 2 de desembre de 2021).

131. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de Convenis col·lectius, acords col·lectius de treball i plans d'igualtat de les Illes Balears del Conveni col·lectiu per al personal laboral de l'Ajuntament de Santa Maria del Camí (BOIB núm. 172, de 16 de desembre de 2021).

4.3.3. TRACTAMENT DE LES NOVES TECNOLOGIES EN ELS CONVENIS COL·LECTIUS DE LA CAIB DURANT EL 2021

El 2021, s'ha aprovat la Llei 10/2021, de 9 de juliol, de treball a distància. Òbviament, la pràctica negociadora d'aquest any no desenvolupa les possibilitats que permet aquesta llei. De fet, el 2021 es manté la conclusió de la Memòria anterior respecte al fet que el teletreball dista molt de ser un contingut habitual dels convenis col·lectius. No obstant això, a poc a poc es pren consciència de les possibilitats i de la problemàtica que genera el teletreball.¹³²

Només quatre instruments col·lectius preveuen expressament el teletreball. L'acta de la Comissió Paritària del CC per al Personal Laboral de la Fundació d'Atenció i Suport a la Dependència i de Promoció de l'Autonomia Personal de les Illes Balears¹³³ aprova l'establiment de la modalitat de teletreball, prenent com a

132. En aquest sentit, abans de l'anàlisi convencional, cal destacar la Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual s'ordena la publicació del criteri interpretatiu en matèria de processos d'elecció a la representació legal de les persones treballadores en empreses en les quals concorrin figures de treball a distància. Aquesta resolució suposa l'obligació empresarial de permetre la presència de les persones treballadores al seu centre de treball o lloc de votació per exercir el dret a vot, així com a proporcionar mecanismes que promoguin el procés electoral, com ara l'accés a comunicacions i adreces electròniques d'ús en l'empresa, la implantació d'un tauler virtual o altres eines o mitjans que facilitin el desenvolupament del procés electoral d'eleccions sindicals (BOIB núm. 50, de 15 d'abril de 2021).

133. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears de l'acta de la Comissió Paritària del Conveni Col·lectiu per al Personal Laboral de la Fundació d'Atenció i Suport a la Dependència i de Promoció de l'Autonomia Personal de les Illes Balears (BOIB núm. 50, de 15 d'abril de 2021).

base el que estableix el Decret 36/2013, de 28 de juny, pel qual es regula la prestació de serveis mitjançant teletreball a la CAIB (art. 2). El CC de l'entitat Fundació Institut d'Investigació Sanitària de les Illes Balears (IDISBA)¹³⁴ preveu que el personal tenguí la possibilitat de prestar els serveis per mitjà de teletreball, si bé remet el procediment de sol·licitud, els requisits, les obligacions i els drets derivats de la prestació per teletreball a un acord entre la Fundació i els representants dels treballadors (art. 43.2). El CC del Patronat Municipal d'Escoles d'Infants de Palma,¹³⁵ després de definir què entén per teletreball, indica que el Patronat ha d'establir la relació de llocs de feina considerats susceptibles de ser prestats, totalment o parcialment, mitjançant el teletreball i ha de reglamentar l'accés a aquesta modalitat de prestació de serveis (art. 28). El CC de l'Empresa de Serveis del Municipi de Manacor, SA,¹³⁶ entre els criteris aplicables al treball a distància, apunta que només podrà ser exercit pel personal assignat al servei d'administració en un màxim del 50 % de la jornada laboral, amb petició prèvia del treballador o treballadora i un informe favorable de la gerència; a més,

s'hi afegeix que l'autorització podrà ser revocada si s'aprecia que no s'obté el rendiment adequat o si canvien les circumstàncies (art. 15).

Al marge de l'eventual regulació del teletreball, els convenis col·lectius poden incloure elements de racionalització dels horaris dels treballadors, tant pel que fa a la facilitació de la conciliació de la vida laboral, personal i familiar, com al compliment dels límits legals en matèria de temps de treball i de garantia de la deguda retribució i cotització de les hores extres. Sobre la primera de les funcions anteriors, cal destacar el dret a la desconexió digital previst a l'article 88 de la Llei orgànica de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD), que remet a la negociació col·lectiva el fet de concretar les modalitats per exercir aquest dret.

Així doncs, només el CC de l'empresa Tirme, SA,¹³⁷ es pronuncia sobre la desconexió digital, però de manera molt superficial, ja que indica que les parts signatàries del conveni coincideixen en la necessitat d'impulsar el dret a la desconexió digital una vegada acabada la jornada laboral (art. 37). Pel que fa a la segona funció, l'article 34.9 de l'ET, que obliga a la garantia d'un registre de la jornada diària dels treballadors i treballadores, també remet a la negociació col·lectiva el fet de regular l'organització que ha de fer-ne l'empresa. En aquest sentit, tan sols dos convenis regulen suficientment aquesta qüestió. D'una banda, hi ha el CC del

134. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'entitat Fundació Institut d'Investigació Sanitària de les Illes Balears, IDISBA (BOIB núm. 111, de 21 d'agost de 2021).

135. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu del Patronat Municipal d'Escoles d'Infants de Palma (BOIB núm. 143, de 19 d'octubre de 2021).

136. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'Empresa de Serveis del Municipi de Manacor, SA (BOIB núm. 148, de 28 d'octubre de 2021).

137. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu de l'empresa Tirme, SA (BOIB núm. 160, de 20 de novembre de 2021).

sector de la construcció de les Illes Balears per a l'any 2020, que, fins i tot, preveu la possibilitat que l'empresa principal registri la jornada dels treballadors i treballadores de l'empresa contractista (art. 12). D'altra banda, hi ha el CC del personal laboral de l'entitat Agència de Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Palma (Palma Activa),¹³⁸ que fa referència a com compensar el defecte o l'excés de jornada (art. 23).

4.4.

CONFLICTIVITAT LABORAL I SOLUCIÓ DE CONFLICTES

L'anàlisi de la conflictivitat laboral a la CAIB durant el 2021 es farà distingint entre la judicial i l'extrajudicial.

4.4.1. CONFLICTIVITAT JUDICIAL

D'acord amb la informació subministrada pel Ministeri de Treball i Economia Social,¹³⁹ el total d'assumptes judicials de caire laboral resolts a les Illes Balears durant el 2021 va ser de 7.489. Aquesta xifra és superior a les d'anys anteriors (6.353 el 2020, 6.510 el 2019 i 6.454 el 2018). Això reflecteix que, tot i concórrer una situació

excepcional de pandèmia, aquesta no ha afectat el nombre de procediments resolts; és més, varen augmentar en més de 1.000 assumptes respecte dels anys anteriors. Entre aquests casos, hi va haver 33 conflictes col·lectius (24 el 2020) i 1.730 controvèrsies en matèria de Seguretat Social (1.467 el 2021). Pel que fa als assumptes individuals, 2.998 van consistir en reclamacions derivades del contracte de treball (més que els 2.685 del 2020) i 2.728 van ser reclamacions per acomiadament (també més que els 2.177 del 2020). De tots aquests assumptes individuals resolts en matèria d'acomiadaments que van arribar als tribunals, només 657 van ser resolts per sentència favorable al treballador —ja fos total o parcial—; aquests van afectar un total de 735 treballadors. La majoria dels assumptes anteriors es van resoldre en conciliació judicial, sense necessitat d'arribar a fer el judici. En concret, 1.204 assumptes van ser resolts per conciliació judicial i van afectar 1.280 treballadors. En el cas dels acomiadaments resolts per sentència favorable al treballador, la quantia mitjana reconeguda va ser de 7.460,1 €; mentre que en els casos resolts per conciliació la quantia mitjana reconeguda per treballador va ser de 5.268,6 €. Les dues quanties mitjanes reconegudes estan bastant per sota de les quanties mitjanes reconegudes en escala estatal. En efecte, en el darrer trimestre del 2021, la quantia reconeguda per sentència era de 11.541,5 € i la quantia reconeguda per conciliació va ser de 9.428,4 €. Comparant les quanties mitjanes reconegudes als treballadors de les Illes Balears amb les d'altres comunitats autònomes, resulta que en el cas de la quantia mitjana reconeguda per sentència (7.460,1 €) va ser la segona més baixa,

138. Resolució del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball per la qual es disposa la inscripció i dipòsit al Registre de convenis col·lectius de les Illes Balears del Conveni col·lectiu del personal laboral de l'entitat Agència de Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Palma, Palma Activa (BOIB núm. 156, d'11 de novembre de 2021).

139. Estadística d'assumptes judicials socials, gener-desembre de 2021. <https://www.mites.gob.es/estadisticas/ajs/welcome.htm>.

darrere Extremadura (6.616 €); la més alta va ser la de Cantàbria (13.619 €). En el cas de la quantia mitjana reconeguda en conciliació, també va ser la segona més baixa, aquesta vegada per darrere de Castella-la Manxa (4.620,2 €); la més alta va ser la de Catalunya (11.544,5 €). Atès que les indemnitzacions per acomiadament prenen com a referència tant el salari dels treballadors com l'antiguitat, aquestes xifres deixen palès que el nostre mercat de treball pateix una certa precarietat, ja sigui perquè els salaris no són alts, ja sigui perquè l'antiguitat dels treballadors és curta.

Pel que fa a procediments judicials relatius a reclamacions de quantitat, 826 assumptes es van resoldre per sentència favorable als interessos dels treballadors, la qual cosa implicà una quantia indemnitzadora total de 4.878.840 €, que correspon a una mitjana de 5.906 € per cada treballador. Per conciliació judicial, es van resoldre 481 procediments de la mateixa naturalesa, amb una quantia total pactada de 1.961.288 €, que resulta en una quantia mitjana per treballador de 4.077,5 €.

El Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears, que n'és el competent, no va dictar cap sentència resolutòria d'un procediment d'impugnació d'un acomiadament col·lectiu, cosa que, en un any de crisi econòmica tan greu com la que es va donar el 2020 i va continuar el 2021, posa de manifest l'èxit dels procediments especials de suspensió d'activitat i reducció de jornada activats com a conseqüència de la pandèmia mitjançant el Reial decret llei 8/2020.

Pel que fa a sentències dictades pel TSJ de les Illes Balears relacionades amb la

COVID-19, cal remarcar les que es van dictar en relació amb els contractes fixos discontinus. Així, per exemple, la STSJ de les Illes Balears de 7 d'octubre de 2021 (rec. 159/2021) afirma que la decisió empresarial de no cridar el treballador fix discontinu ni incloure'l en l'ERTO corresponent per força major constitueix un acomiadament que ha de ser classificat com a improcedent,¹⁴⁰ no nul.¹⁴¹ I és que, com que la seva relació és la pròpia d'un fix discontinu, el TSJ de les Illes Balears entén que havia d'haver estat inclòs en l'ERTO.

4.4.2. CONFLICTIVITAT EXTRAJUDICIAL

L'estat de la conflictivitat laboral extrajudicial a la CAIB s'examina considerant tant els assumptes resolts pel TAMIB com les vagues convocades en l'àmbit autonòmic.

a) L'activitat del TAMIB

El nombre total d'expedients que ha resultat el TAMIB el 2021¹⁴² es manté en una xifra (11.133) una mica inferior a la del 2020 (11.683). En concret, del total d'expedients del 2021, 11.061 han estat individu-

140. Vegeu, també, l'STSJ de les Illes Balears de 20 de desembre de 2021 (rec. 293/2021).

141. En aquest sentit, l'STSJ esmentada destaca la Instrucció del conseller de Model Econòmic, Turisme i Treball sobre la inclusió de determinats col·lectius de treballadors fixos discontinus del sector de l'hostaleria i activitats accessòries en els ERTO prevists en els articles 22 i 23 del RDL 8/2020, i les SSTSJ de les Illes Balears de 13 de maig i 23 de juny de 2021 (rec. 463/2020 i 31/2021 respectivament), relatives a un treballador que de manera fraudulenta havia estat contractat com a treballador eventual en distints períodes i, per tant, no havia estat inclòs en l'ERTO.

142. Vegeu la memòria del TAMIB 2021. <https://www.tamib.es/wp-content/uploads/2022/04/Memoria-actividad-2021.pdf>.

als, enfront dels 11.683 del 2020, i 72 han estat col·lectius, enfront dels 63 del 2020. Aquests xifres suposen que, respecte del 2020, el 2021 els expedients individuals s'han reduït un 5 %, mentre que els col·lectius s'han incrementat un 14 %. D'entre els expedients resolts, el 65 % (7.248) s'han referit a extincions contractuals, el 19 % a reclamacions de quantitat (2.133), el 15 % a altres assumptes (1.680) i només l'1 % (72) a conflictes col·lectius. Aquests indicadors suposen que el 2021 s'han mantingut, més o manco, en els mateixos percentatges tant els procediments d'extinció (67 % el 2020) com els de reclamació de quantitat (19 % el 2020). Tal com va succeir l'any 2020, el 2021 no s'ha fet cap arbitratge.

Entre els expedients d'extinció contractual (7.248), els més nombrosos han tractat de reclamacions per acomiadaments (6.673), seguits d'extincions per causes objectives (291), acabaments de contractes fixos discontinus (200) i extincions per incompliments empresarials previstes a l'article 50 de l'ET (84). El perfil dels treballadors que han perdut la feina correspon a dones administratives i homes especialistes o no qualificats, amb una antiguitat a l'empresa d'1 a 5 anys. Pel que fa a les reclamacions de quantitat (2.133), la majoria (1.469) oscil·la entre 1.000 € i 5.000 €. Quant a altres assumptes (1.680), bàsicament estan relacionats amb reclamacions de drets (67 %) i sancions (21 %). Respecte dels 72 expedients de conflictes col·lectius, 27 van correspondre a conflictes en què es va anunciar l'exercici del dret a vaga.

Finalment, cal destacar que després de posar en marxa el desembre del 2020 la possibilitat de tramitar expedients en

línia com a conseqüència de la pandèmia derivada de la COVID-19, al llarg de l'any 2021 aquesta possibilitat s'ha anat consolidant fins a arribar a un 11,02% del total de les mediacions duites a terme.

b) Dinàmica de les vagues

D'acord amb les dades subministrades pel Ministeri de Treball i Economia Social,¹⁴³ al llarg del 2021 es plantejaren 9 vagues en l'àmbit territorial de la CAIB, 6 més que l'any anterior. El nombre de participants va ser de 361 i el de jornades no treballades va ser de 781. La majoria dels participants provenen del sector dels serveis (324), i la resta del sector de la indústria (37). No consta cap tancament patronal.

Amb l'anàlisi del BOIB del 2021, es comprova que s'han dictat dues resolucions que estableixen serveis mínims. La primera és la Resolució de la consellera de Presidència, Funció Pública i Igualtat per la qual s'estableixen els serveis mínims en l'àmbit del servei de producció de materials audiovisuals i multiplataforma de contingut informatiu de diferent naturalesa, destinats a ser inclosos en tots els canals de difusió i plataformes digitals de l'Ens Públic de Radiotelevisió de les Illes Balears per a la jornada de vaga del 30 d'abril de 2021, des de les 0.00 h fins a les 23.59 h.¹⁴⁴ La segon-

143. <https://www.mites.gob.es/estadisticas/huel/welcome.htm>.

144. Resolució de la consellera de Presidència, Funció Pública i Igualtat per la qual s'estableixen els serveis mínims en l'àmbit del servei de producció de materials audiovisuals i multiplataforma de contingut informatiu de diferent naturalesa destinats a ser inclosos en tots els canals de difusió i plataformes digitals de l'Ens Públic de Radiotelevisió de les Illes Balears per a la jornada de vaga del dia 30 d'abril de 2021, des de les 00.00 h fins a les 23.59 h (BOIB núm. 56, de 29 d'abril de 2021).

na és la Resolució conjunta de la consellera de Presidència, Funció Pública i Igualtat, el conseller d'Educació i Formació Professional i la consellera de Salut i Consum del Govern de les Illes Balears de 16 de juny de 2021 per la qual s'aproven les mesures per garantir els serveis mínims durant la jornada de vaga del dia 18 de juny de 2021 en l'àmbit de la CAIB.¹⁴⁵

---

145. Resolució conjunta de la consellera de Presidència, Funció Pública i Igualtat, el conseller d'Educació i Formació Professional i la consellera de Salut i Consum del Govern de les Illes Balears de 16 de juny de 2021 per la qual s'aproven les mesures per garantir els serveis mínims durant la jornada de vaga del dia 18 de juny de 2021 en l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 80, de 17 de juny de 2021). Aquesta vaga afectava tot el personal temporal i interí de les administracions i empreses públiques.

5

LA SEGURETAT I LA PREVENCIÓ DE RISCS LABORALS

L'any 2021 es registren 17.817 accidents en jornada de treball amb baixa a les Illes Balears, segons les dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral. La reactivació econòmica i la represa de l'activitat laboral han fet augmentar de forma significativa el nombre d'accidents laborals respecte al 2020, any excepcional a causa de la pandèmia. Així, es produeix un increment de 4.620 accidents respecte al 2020, fet que implica un increment relatiu del 35,0 %. Tanmateix, la xifra se situa per sota dels accidents registrats durant el període 2016-2019.

La gran majoria dels accidents que s'han registrat a les Illes Balears el 2021 han estat de caràcter lleu (99,5 %), un 0,43 % han estat greus, i un 0,03 % han estat mortals (cinc accidents). En termes relatius i respecte al 2020, com s'ha dit, els accidents han crescut notablement, tant en el cas dels lleus com en el dels greus: un 35,1 % els primers i un 16,9 % els segons. Els mortals, per la seva part, es mantenen

en el mateix valor que l'any anterior: 5 accidents (vegeu el quadre II-5.1).

D'altra banda, l'índex d'incidència és de 3.621,8 per cada 100.000 treballadors amb les contingències cobertes a les Illes Balears el 2021, segons les dades del Ministeri de Treball i Economia Social. Aquesta dada representa un augment del 24,2 % respecte al 2020, any excepcional en què hi hagué una caiguda de la sinistralitat sense precedents.

Les Illes Balears presenten, una altra vegada, l'índex d'incidència més alt de totes les comunitats autònomes, molt per sobre de la mitjana nacional (2.670,6). En termes interanuals, a totes les comunitats autònomes hi ha hagut increments de la sinistralitat laboral en el darrer any, sobretot a les Illes Balears (24,2 %) i La Rioja (19,4 %). En el conjunt d'Espanya, l'augment de l'índex d'incidència pel que fa al 2020 és del 8,8 % (vegeu el quadre II-5.2).

QUADRE II-5.1. ACCIDENTS EN JORNADA LABORAL AMB BAIXA A LES ILLES BALEARS SEGONS EL GRAU DE LESIÓ (2011-2021)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	"Dif. 2021-2020"	% de var. 2021-2020
Total	15.351	12.727	13.362	14.779	16.329	18.428	20.099	20.625	21.725	13.197	17.817	4.620	35,0
Lleus	15.274	12.639	13.284	14.699	16.225	18.330	19.993	20.522	21.614	13.127	17.736	4.609	35,1
Greus	71	85	74	78	95	93	95	100	104	65	76	11	16,9
Mortals	6	3	4	2	9	5	11	3	7	5	5	0	0,0

Font: Direcció General de Treball i Salut Laboral (CAIB)

QUADRE II-5.2. ÍNDEX D'INCIDÈNCIA DELS ACCIDENTS EN JORNADA LABORAL AMB BAIXA PER COMUNITAT AUTÒNOMA (2018-2021)

	2018	2019	2020	2021
Espanya	3.408,7	3.019,6	2.455,1	2.670,6
Andalusia	3.838,0	3.404,9	2.768,4	2.858,5
Aragó	3.303,3	2.948,3	2.836,7	2.863,2
Astúries	3.444,5	3.021,6	2.586,6	2.764,8
Illes Balears	4.996,3	4.348,8	2.916,7	3.621,8
Illes Canàries	3.530,6	2.876,3	2.027,1	2.330,1
Cantàbria	3.078,6	2.799,6	2.521,8	2.731,3
Castella-la Manxa	4.083,9	3.659,4	3.290,9	3.589,5
Castella i Lleó	3.392,0	2.975,9	2.544,0	2.689,3
Catalunya	3.313,4	2.892,1	2.279,5	2.454,5
Com. Valenciana	3.171,3	2.824,8	2.401,3	2.664,7
Extremadura	3.804,0	3.165,9	2.709,7	2.938,5
Galícia	3.514,1	3.158,5	2.552,1	2.647,4
Madrid	2.784,2	2.437,1	1.863,5	2.147,4
Múrcia	3.514,4	3.073,3	2.770,9	3.130,7
Navarra	3.746,6	3.766,3	3.144,9	3.488,0
País Basc	3.390,2	3.253,0	2.728,1	2.879,0
La Rioja	3.619,9	3.397,2	2.863,5	3.419,9
Ceuta	2.865,2	2.412,9	2.297,6	2.671,3
Melilla	3.625,6	2.618,5	2.077,5	2.535,5

Font: Ministeri de Treball i Economia Social (2022). Estadística de accidentes de trabajo. Disponible a: <https://www.mites.gob.es/estadisticas/eat/welcome.htm> (Accedit: 27 juny 2022)

Amb referència a la distribució per sectors, el de serveis és el que, de manera habitual, presenta un nombre més alt d'accidents, concretament 11.618 accidents el 2021, que suposen el 65,2 %. El segueix la construcció (4.168 sinistres, el 23,4 %), la indústria (1.714 accidents, el 9,6 %) i, finalment, l'agricultura (317 accidents, l'1,8 %). En relació amb el 2020, l'increment de la sinistralitat més elevat s'ha esdevingut, amb diferència, en el sector de serveis (+53,0 %) (vegeu el quadre II-5.3).

Per illes, els accidents es distribueixen d'acord amb l'ocupació: Mallorca en concentra el major pes (78,8 %), seguida d'Eivissa (13,8 %), Menorca (6,3 %) i Formentera (0,6 %). En termes interanuals, el nombre d'accidents creix a totes les illes, i de forma més significativa a les Pitiüses: Eivissa (48,3 %) i Formentera (43,6), seguides de Mallorca (36,2 %) i Menorca (24,6 %) (vegeu el quadre II-5.4).

QUADRE II-5.3. ACCIDENTS EN JORNADA LABORAL AMB BAIXA A LES ILLES BALEARS PER SECTOR ECONÒMIC I GRAVETAT (2020-2021)

	2020				2021				Dif. Dif. 2021- 2020	% de var. 2021- 2020
	Lleus	Greus	Mortals	Total	Lleus	Greus	Mortals	Total		
Total	13.127	65	5	13.197	17.736	76	5	17.817	4.620	35,0
Agricultura	272	4	—	276	312	5	—	317	41	14,9
Indústria	1.599	5	—	1.604	1.708	6	—	1.714	110	6,9
Construcció	3.687	35	1	3.723	4.142	25	1	4.168	445	12,0
Serveis	7.569	21	4	7.594	11.574	40	4	11.618	4.024	53,0

Font: Direcció General de Treball i Salut Laboral (CAIB)

QUADRE II-5.4. ACCIDENTS EN JORNADA LABORAL AMB BAIXA A LES ILLES BALEARS PER ILLA (2011-2021)

	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Illes Balears
2011	12.250	946	1.993	76	15.351
2012	10.025	800	1.714	61	12.727
2013	10.354	815	1.889	58	13.362
2014	11.560	833	2.223	68	14.779
2015	12.855	943	2.376	87	16.329
2016	14.537	1.083	2.645	100	18.428
2017	15.793	1.168	2.930	110	20.099
2018	16.261	1.286	2.913	90	20.625
2019	16.843	1.414	3.281	98	21.725
2020	10.312	903	1.662	78	13.197
2021	14.048	1.125	2.465	112	17.817
Var. 2021-2020	3.736	222	803	34	4.620
% de variació	36,2	24,6	48,3	43,6	35,0

Font: Direcció General de Treball i Salut Laboral (CAIB)

